

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice
a Spolkové republice Německo**

Bc. Marta Rohmová

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Marta Rohmová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice a Spolkové republice Německo

Název anglicky

Public business conditions in the Czech Republic and in the Federal Republic of Germany

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě rozboru právního textu a případové studie podnikatelů z České republiky a Spolkové republiky Německo vyhodnotit veřejnoprávní podmínky podnikání a na základě výsledků zjištěných v teoretické a praktické části diplomové práce případně navrhnout opatření vedoucí k eliminaci problémů v uvedené oblasti.

Metodika

Při zpracování diplomové práce bude nejprve specifikován problém, následovat bude seznámení se s aktuální právní úpravou vymezující živnostenskoprávní oblast a po konzultaci s vedoucí práce bude sestavena osnova. Poté budou shromážděny a následně prostudovány podklady potřebné k vypracování teoretické části a bude proveden jejich rozbor. Stěžejním materiálem literární rešerše bude zákon číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších právních úprav, dále bude čerpáno z odborné literatury, obecně závazných právních předpisů České republiky a Spolkové republiky Německo. V praktické části diplomové práce budou zpracovány dvě případové studie podnikatelů provozujících stejné živnosti v uvedených zemích a budou porovnány veřejnoprávní podmínky podnikání.

Metodami použitými při zpracování diplomové práce budou zejména literární rešerše a rozbor právního textu, dále komparace, analýza a syntéza získaných poznatků. Na základě syntézy zjištěných skutečností bude vytvořen závěr diplomové práce, který porovná veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice a Spolkové republice Německo a případně budou navržena opatření vedoucí k eliminaci zjištěných nedostatků v uvedené oblasti.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Živnostenský zákon, podmínky provozování živnosti, živnostenské podnikání, živnostenské oprávnění, hospodářská komora, subjekt živnostenského podnikání, živnostenský rejstřík, Centrální registrační místo.

Doporučené zdroje informací

HÁSOVÁ, Jiřina a kol. Právní otázky podnikání v SRN. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN: 978-80-7400-411-7

KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech : komentář. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN: 978-80-7478-471-2

Nařízení vlády číslo 278/2008 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností
Občanský zákoník ; Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) ; Zákon o mezinárodním právu soukromém : a prováděcí a související zvláštní právní předpisy : 2014 : úplná znění. 3. vyd. Praha: ANAG. 912 s. ISBN: 978-80-7263-855-0
Zákon číslo 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, ve znění pozdějších právních úprav
Zákon číslo 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších právních úprav

---

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – PEF (únor 2019)

Vedoucí práce

JUDr. Daniela Světlíková

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 11. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice a Spolkové republice Německo" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne .....

_____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce paní JUDr. Daniele Světlíkové za odborné vedení a poskytnutí rad a připomínek, které mi pomohly při zpracování této práce. Současně děkuji rodině a přátelům za podporu při studiu.

Veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice a Spolkové republice Německo

Abstrakt

Tématem diplomové práce jsou „Veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice a Spolkové republice Německo“. Diplomová práce popisuje a porovnává zákonem stanovené podmínky podnikání podle živnostenskoprávních předpisů platných v obou jmenovaných zemích. Teoretická část diplomové práce je zaměřena na deskripci právního zakotvení veřejnoprávních podmínek podnikání stanovených živnostenským zákonem v České republice. V diplomové práci je provedeno porovnání veřejnoprávních podmínek podnikání v České republice s podmínkami stanovenými německými právními předpisy, zejména živnostenským řádem, zákonem o regulaci řemesel a zákonem o podnikání v oblasti pohostinství. V praktické části diplomové práce jsou veřejnoprávní podmínky podnikání popsány na případových studiích podnikatelů z České republiky a ze Spolkové republiky Německo, kteří dlouhodobě podnikají v oboru pohostinství. Na základě výše uvedeného je provedeno podrobné vyhodnocení zjištěných rozdílů ve veřejnoprávních podmínkách podnikání v obou zemích. Dále jsou interpretovány výsledky zjištění včetně navržených opatření ke zlepšení veřejnoprávních podmínek podnikání.

Klíčová slova:

Živnostenský zákon – podmínky provozování živnosti – živnostenské podnikání – živnostenské oprávnění – hospodářská komora – subjekt živnostenského podnikání – živnostenský rejstřík – Centrální registrační místo

Public business conditions in the Czech Republic and in the Federal Republic of Germany

Abstract

The topic of the diploma thesis is "Public Law of Business in the Czech Republic and in the Federal Republic of Germany". This diploma thesis describes and compares the statutory conditions of business under the trade laws applicable in both countries. The theoretical part of the diploma thesis is focused on the description of the legal framework of the public legal conditions of business stipulated by the Trade Licensing Act in the Czech Republic

and in Trade Licensing Code, the Craft Regulation Act and the Business Act in the Hospitality Industry of the Federal Republic of Germany. In the practical part of the diploma thesis, the public business conditions are described in case studies of entrepreneurs from the Czech Republic and the Federal Republic of Germany, who have long been doing business in the hospitality industry. In the practical part of the diploma thesis the evaluation of detected differences in the public legal conditions of business in both countries is carried out, the outcomes of the findings, including the proposed measures for improvement of the public terms of business, are interpreted.

Keywords:

Trade Act – conditions for operating and trade – trade business – trade license - Chamber of Commerce – entity authorized to operate a trade – Trade Register – Central registration point

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika.....	13
2.1 Cíl diplomové práce	13
2.2 Metodika diplomové práce.....	13
3 Teoretická východiska živnostenského podnikání v ČR.....	15
3.1 Přehled živnostenskoprávní úpravy podnikání	15
3.2 Organizace veřejné správy v živnostenskoprávní oblasti	16
3.2.1 Živnostenský úřad České republiky	17
3.2.2 Krajský živnostenský úřad	18
3.2.3 Obecní živnostenský úřad.....	18
3.2.4 Jednotné kontaktní místo	19
3.2.5 Kontaktní místa veřejné správy	19
3.2.6 Hospodářská komora České republiky	19
3.2.7. Cechy a svazy podnikatelů v České republice	20
3.2.8 Místní příslušnost a podání vůči živnostenskému úřadu	21
3.3 Subjekty oprávněné provozovat živnost	23
3.3.1 Fyzické osoby	23
3.3.2 Právnícké osoby.....	24
3.4 Definice pojmu živnost podle živnostenského zákona	24
3.4.1 Pozitivní vymezení pojmu živnost podle živnostenského zákona	24
3.4.2 Negativní vymezení pojmu živnost podle živnostenského zákona	25
3.5 Podmínky provozování živnosti.....	25
3.5.1 Všeobecné podmínky provozování živnosti.....	26
3.5.2 Zvláštní podmínky provozování živnosti	26
3.5.2.1 Institut odpovědného zástupce	27
3.5.3 Překážky provozování živnosti.....	28
3.6 Rozdělení živností.....	28
3.6.1 Ohlašovací živnosti	28
3.6.1.1 Živnost volná	29
3.6.1.2 Živnosti řemeslné.....	30
3.6.1.3 Živnosti vázané	33
3.6.2 Koncesované živnosti	34
3.7 Živnostenské oprávnění	35
3.7.1 Průkaz živnostenského oprávnění	35
3.7.2 Rozsah živnostenského oprávnění.....	35
3.7.3 Vznik, změny a zánik živnostenského oprávnění.....	36

3.7.4 Dočasné poskytování služeb na území členských států Evropské unie	37
3.8 Povinnosti podnikatele	39
3.9 Živnostenská kontrola	40
3.10 Projednávání přestupků na úseku živnostenského podnikání	40
3.11 Živnostenský rejstřík	44
3.12 Správní poplatky	44
4 Srovnání živnostenskoprávních podmínek v ČR a ve SRN	46
4.1 Živnostenskoprávní úprava ve Spolkové republice Německo	46
4.1.1 Živnostenský řád	46
4.1.2 Zákon o regulaci řemesel – Handwerksordnung (HwO).....	48
4.1.3 Zákon o podnikání v pohostinství – Gaststättengesetz (GastG).....	49
4.2 Organizace veřejné správy na úseku živnostenského podnikání	52
4.2.1 Živnostenský úřad	52
4.2.2 Hospodářské komory, cechy, řemeslnické svazy a sdružení.....	53
4.2.3 Jednotná kontaktní místa	55
4.3 Pojem živnost	56
4.3.1 Svobodná povolání	56
4.3.2 Rozdělení živností	56
4.3.2.1 Živnosti regulované	56
4.3.2.2 Živnosti neregulované.....	59
4.3.3 Všeobecné podmínky	60
4.3.4 Zvláštní podmínky	61
4.3.5 Provozování živnosti prostřednictvím zástupce	61
4.3.6 Vznik, změny a zánik živnostenského oprávnění.....	62
4.3.7 Subjekty oprávněné provozovat živnost.....	63
4.3.8 Dočasné poskytování služeb občanů SRN na území České republiky.....	64
4.4 Živnostenský rejstřík	64
4.4.1 Centrální živnostenský rejstřík (Gewerbezentralregister)	64
4.4.2 Rejstříkový seznam řemesel (Handwerksrolle).....	65
4.4.3 Živnostenské rejstříky živnostenských úřadů.....	65
4.5 Správní poplatky	66
4.6 Živnostenská kontrola	67
4.7 Případové studie podnikatelů z ČR a SRN	68
4.7.1 Hostinská činnost a získání živnostenského oprávnění v ČR	68
4.7.2 Charakteristika prostředí a podnikatele podnikajícího v ČR.....	68
4.7.3 Historie podnikání v hostinské činnosti podnikatele z ČR.....	69
4.7.4 Hostinská činnost a získání živnostenského oprávnění ve SRN	73
4.7.5 Charakteristika prostředí a podnikatele podnikajícího v SRN	74
4.6.7 Historie podnikání v hostinské činnosti podnikatele v SRN	75

5 Vyhodnocení výsledků a návrh doporučení	79
5.2 Rozdělení živností, živnostenské oprávnění a jeho rozsah	80
5.3 Místní a věcná příslušnost úřadů, ohlášení živnosti a žádost o koncesi.....	82
5. 4 Institut zástupce a odpovědného zástupce.....	84
5.5 Způsob prokazování splnění podmínek provozování živnosti.....	84
5.6 Povinnosti podnikatele – oznamovací a další povinnosti	86
5.7 Druhy živnostenských rejstříků v obou zemích	88
5.8 Správní poplatky	89
5.9 Návrhy a doporučení	90
6 Závěr	93
7 Seznam použitých zdrojů	95
8 Přílohy.....	100
8.1 Formuláře používané v České republice	100
8.1.1 JRF - formulář MPO ČR k ohlášení živnosti FO	100
8.1.2. Změnový list – formulář MPO ČR k ohlašování změn.....	102
8.2 Formuláře používané ve Spolkové republice Německo.....	104
8.2.1 Anmeldung – formulář k ohlášení živnosti	104
8.2.2 Ummeldung – formulář k ohlášení změn	105

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
SRN	Spolková republika Německo
ŽÚ	Živnostenský úřad
MPO ČR	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
GastG	Gaststätten Gesetz – Zákon o podnikání v pohostinství (SRN)
KG	Kostengesetz – Zákon o správních poplatcích (SRN)
BGB	Bürgerliches Gesetzbuch – Občanský zákoník (SRN)
HGB	Handelsgesetzbuch – Obchodní zákoník (SRN)
GewO	Gewerbeordnung – Živnostenský řád (SRN)
HwO	Handwerksordnung – Zákon o regulaci řemesel (SRN)
HK	Hospodářská komora
HWK	Handwerkskammer – Hospodářská komora
IHK	Industrie- und Handelskammer - Průmyslová a obchodní komora
PO	Právnícká osoba
FO	Fyzická osoba

OR	Obchodní rejstřík
ŽR	Živnostenský rejstřík
ŽZ	Živnostenský zákon
JKM	Jednotné kontaktní místo

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Řemeslné podniky HWK Niederbayern-Oberpfalz k 31. 12. 2017 str. 54

Tabulka č. 2 Řemeslné podniky HWK Niederbayern-Oberpfalz v roce 2017 str. 55

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Soustava živnostenských úřadů str. 17

Obrázek č. 2 Hospodářská komora České republiky str. 21

Obrázek č. 3 Jednotný registrační formulář str. 22

Obrázek č. 4 Předávání dat živnostenským úřadem str. 62

Obrázek č. 5 Úřady živnostenského dohledu v Bavorsku str. 67

1 Úvod

Právo svobodného podnikání je občanům České republiky dáno článkem číslo 26 Listiny základních práv a svobod. V tomto článku se uvádí, že každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu a každému je zaručeno právo svobodně podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.

Podnikání podle živnostenského zákona je na našem území nejrozšířenějším druhem podnikání. K jeho největšímu rozmachu patří zejména období po roce 1989, kdy došlo v České republice k významným politickým a ekonomickým změnám. Rozvoj živnostenského podnikání je důležitým faktorem pro zvyšování ekonomické prosperity a konkurenceschopnosti národního hospodářství, přispívá ke snížení nezaměstnanosti a rozvoji regionů. Stát i územně samosprávné celky - obce i kraje - hrají nemalou úlohu ve zkvalitňování podnikatelského prostředí.

Veřejnoprávní podmínky podnikání byly v České republice v průběhu posledních dvou desetiletí výrazně liberalizovány. Došlo také k částečnému snížení administrativní zátěže podnikatelů, zejména při vstupu do podnikání a při ohlašování změn. Výrazný pozitivní posun byl zaznamenán po spuštění fungování informačních systémů veřejné správy. Liberalizace živnostenskoprávních podmínek podnikání s sebou nese i negativní jev nepřehlednosti právních předpisů. Živnostenskoprávní oblast je upravena velkým množstvím právních předpisů různé právní síly, které jsou poměrně často novelizovány. Dochází tak k právní nejistotě v podnikatelském prostředí, která život podnikatelským subjektům komplikuje.

Diplomová práce rozebírá podmínky dané základními právními předpisy upravujícími vztahy veřejnoprávní povahy mezi subjekty provozujícími živnosti podle živnostenského zákona a naším státem a porovnává je s veřejnoprávními podmínkami podnikání ve Spolkové republice Německo, danými zejména Živnostenským řádem a Zákonem o regulaci řemesel. Právo České republiky a Spolkové republiky Německo vychází z tradic práva kontinentálního, proto i v živnostenskoprávních předpisech obou zemí lze zaznamenat řadu obdobných institutů. V základních rysech se předpisy shodují, a to i díky harmonizaci práva členských států Evropské unie. Existují zde však určité odlišnosti jednotlivých ustanovení předpisů národního práva. Případová studie dvou konkrétních podnikajících fyzických osob z obou zemí ke srovnání veřejnoprávních podmínek podnikání výrazně přispěje.

Podnikání podle živnostenského zákona je tématem rozsáhlým, zajímavým a stále aktuálním. Autorka diplomové práce je od 1. 1. 1992 zaměstnancem na obecním živnostenském úřadě, proto je jí problematika veřejnoprávních podmínek podnikání velmi blízká.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl diplomové práce

Cílem diplomové práce je na základě rozboru právního textu a případové studie podnikatelů z České republiky a Spolkové republiky Německo vyhodnotit veřejnoprávní podmínky podnikání a na základě výsledků zjištěných v teoretické a praktické části diplomové práce navrhnout případná opatření, která by přispěla k eliminaci zjištěných nedostatků v oblasti právní úpravy veřejnoprávních podmínek podnikání platných v obou zemích.

2.2 Metodika diplomové práce

Při zpracování diplomové práce bude nejprve specifikován problém, týkající se veřejnoprávních podmínek podnikání v České republice a ve Spolkové republice Německo. Následovat bude podrobné seznámení se s aktuální právní úpravou vymezující živnostenskoprávní oblast v obou jmenovaných zemích.

Po konzultaci s vedoucí práce bude sestavena osnova diplomové práce. Poté budou shromážděny a následně důkladně prostudovány veškeré podklady potřebné k vypracování teoretické části diplomové práce a bude proveden jejich rozbor. Stěžejními teoretickými východisky této diplomové práce a podkladem pro vypracování literární rešerše budou zejména zákon číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších právních úprav a zákon číslo 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších právních úprav. Pro srovnání podmínek podnikání platných v obou zemích to bude zejména živnostenský řád (Gewerbeordnung), zákon o regulaci řemesel (Handwerksordnung), zákon o podnikání v pohostinství (Gaststättengesetz) a předpisy s danou tématikou související. Bude čerpáno i z dalších obecně závazných právních předpisů obou uvedených zemí, judikatury Evropské unie a odborné literatury, vztahující se k tématu veřejnoprávních podmínek podnikání. V potaz budou brány i informace získané na oficiálních internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky (sekce Podpora podnikání). Z německých webových stránek budou využity informace umístěné na oficiálním webu Bayerisches Staatsministerium der Finanzen, für Landesentwicklung und Heimat (Bavorské státní ministerstvo financí pro rozvoj státu a vlasti) - BayernPortal a webu Bundesministerium für Justiz (Spolkové ministerstvo spravedlnosti).

Po dokončení teoretických východisek diplomové práce budou zpracovány dvě případové studie podnikatelů. Bude se jednat o fyzické osoby, které provozují živnosti se shodným

předmětem podnikání hostinská činnost v uvedených zemích, a to ve srovnatelných poměrech a délce provozování živnosti. Případové studie se zaměří na popis vybraných parametrů týkajících se získání živnostenského oprávnění a průběhu jejich podnikání. Primárním zdrojem informací k vypracování případových studií diplomové práce bude řízený rozhovor s uvedenými podnikateli, a to včetně předložení potřebných dokladů a dokumentů týkajících se jejich podnikání. Sekundárním zdrojem informací bude využití informací získaných na osobní odborné konzultaci s pracovníci živnostenského úřadu ze Spolkové republiky Německo (Gewerbeamt Eslarn) – jedná se o živnostenský úřad místně příslušný pro německou podnikatelku z případové studie. V neposlední řadě budou zdrojem informací pro porovnání podmínek podnikání použity informace opatřené na konzultaci s dlouholetou pracovníci obecního živnostenského úřadu Stříbro, který je místně příslušným podle sídla českého podnikatele z případové studie.

Podmínky podnikání v obou zemích, reprezentované na případových studiích, budou podrobně analyzovány, a to v několika konkrétních vybraných parametrech. Při analýze budou využity i informace získané z konzultací na živnostenských úřadech v obou zemích. Poté budou v diplomové práci na základě výše uvedeného vyhodnoceny veřejnoprávní podmínky podnikání platné jak na území České republiky, tak ve Spolkové republice Německo. Metodami použitými při zpracování diplomové práce budou zejména literární rešerše a rozbor právního textu. Dále bude použita komparace, analýza a syntéza poznatků získaných ze studia odborné literatury a konzultací s pracovníci živnostenských úřadů. Na základě syntézy zjištěných skutečností bude vytvořen závěr diplomové práce, který vyhodnotí a porovná veřejnoprávní podmínky podnikání platné v České republice a Spolkové republice Německo.

V diplomové práci budou případně navržena opatření vedoucí k eliminaci zjištěných nedostatků v oblasti právní úpravy veřejnoprávních podmínek podnikání platných v obou zemích.

3 Teoretická východiska živnostenského podnikání v ČR

Živnostenským podnikáním je činnost vykonávaná v režimu zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších právních úprav. Podnikání v rámci živnostenského zákona je nejrozšířenějším druhem podnikání v České republice. K 31. 12. 2017 bylo v živnostenském rejstříku zapsáno celkem 2 468 334 podnikatelů, kteří vlastnili 3 660 664 oprávnění k podnikatelské činnosti.¹

3.1 Přehled živnostenskoprávní úpravy podnikání

Listina základních práv a svobod zakotvuje demokratická práva a svobody občanů. Zahrnuje také právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost a vlastnit majetek. Listina základních práv a svobod je rozdělena do 6 hlav a 44 článků a je nedílnou součástí ústavního pořádku našeho státu. Základní lidská práva jsou nezadatelná, nezcizitelná, nepromlčitelná jsou také pod ochranou soudní moci.²

Základní právní norma, upravující již od 1. 1. 1992 podmínky pro živnostenské podnikání a kontrolu nad jejich dodržováním v České republice, je **zákon číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)**, ve znění pozdějších právních úprav. V průběhu platnosti živnostenského zákona byl tento mnohokrát novelizován, a to jak přímo, tak i nepřímo. Živnostenský zákon je rozdělen na šest částí. V první části zákona je definován pojem živnost, subjekty oprávněné provozovat živnost, provozovna a institut odpovědného zástupce. Popsány jsou zde podmínky a překážky provozování živnosti a pokračování v provozování živnosti v případě úmrtí podnikatele. Druhá část živnostenského zákona pojednává o odborné způsobilosti k živnostem ohlašovacím i koncesovaným. Rozsah živnostenského oprávnění a povinnosti podnikatele jsou uvedeny ve třetí části živnostenského zákona. Čtvrtá část ŽZ se týká vzniku, změn a zániku živnostenského oprávnění a v hlavě páté této části je popsán živnostenský rejstřík. Ustanovení o živnostenské kontrole jsou uvedena v části páté a část šestá obsahuje ustanovení společná, přechodná a závěrečná.³ S živnostenským zákonem je obsahově úzce spjato **Nařízení vlády ze dne 23. 7. 2008, o obsahových náplních jednotlivých živností**, ve znění pozdějších právních úprav.

¹ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8;

² Listina základních práv a svobod České republiky – zákon číslo 2/1993 Sb.

³ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 283 s. ISBN: 978-80-7400-411-7

Zákon číslo 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, ve znění pozdějších právních úprav, stanovuje základní podmínky soukromého práva, upravuje v nezbytně nutném rozsahu vztahy mezi účastníky právního jednání a stanovuje meze zásahů v soukromé sféře. Spolu se zákonem číslo 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech tvoří základní stavební kámen soukromoprávní úpravy v ČR. Nový občanský zákoník, platný od 1. 1. 2014, v souvislosti s tematikou podnikání například vymezuje postavení právnických osob, zabývá se definicí pojmů zletilost a svéprávnost, umožňuje vyslovit souhlas zákonného zástupce a přivolení soudu k samostatnému provozování obchodního závodu či provozování jiné podnikatelské činnosti. Definiuje pojmy související s živnostenským podnikáním: podnikatel, zastoupení, prokura, obchodní či rodinný závod a společnost.

Problematiku obchodních společností – společnosti s ručením omezeným, veřejné obchodní společnosti a společnosti akciové a družstev upravuje **zákon číslo 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech**. Tato právní norma je platná rovněž od 1. 1. 2014.

Výkon státní správy na úseku živnostenského podnikání je upraven **zákonem číslo 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech**, ve znění pozdějších právních úprav, který vstoupil v platnost dne 1. 1. 1992.

V květnu 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie, proto je právní řád naší republiky vázán i právem EU. Na jednotném vnitřním trhu, zahrnujícím území států Evropské unie a dále Island, Lichtenštejnsko a Norsko, platí 4 základní svobody, a to: volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Na oprávnění k podnikatelské činnosti vydané v České republice lze dočasně poskytovat služby i v jiných členských státech Evropské unie. K implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu došlo přijetím **zákona číslo 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb**, ve znění pozdějších právních úprav.

Sjednocením požadavků na kvalifikaci u regulovaných živností se zabývá **zákon číslo 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních úprav.

Zákon číslo 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších právních úprav upravuje postavení a činnost uvedených komor v České republice.

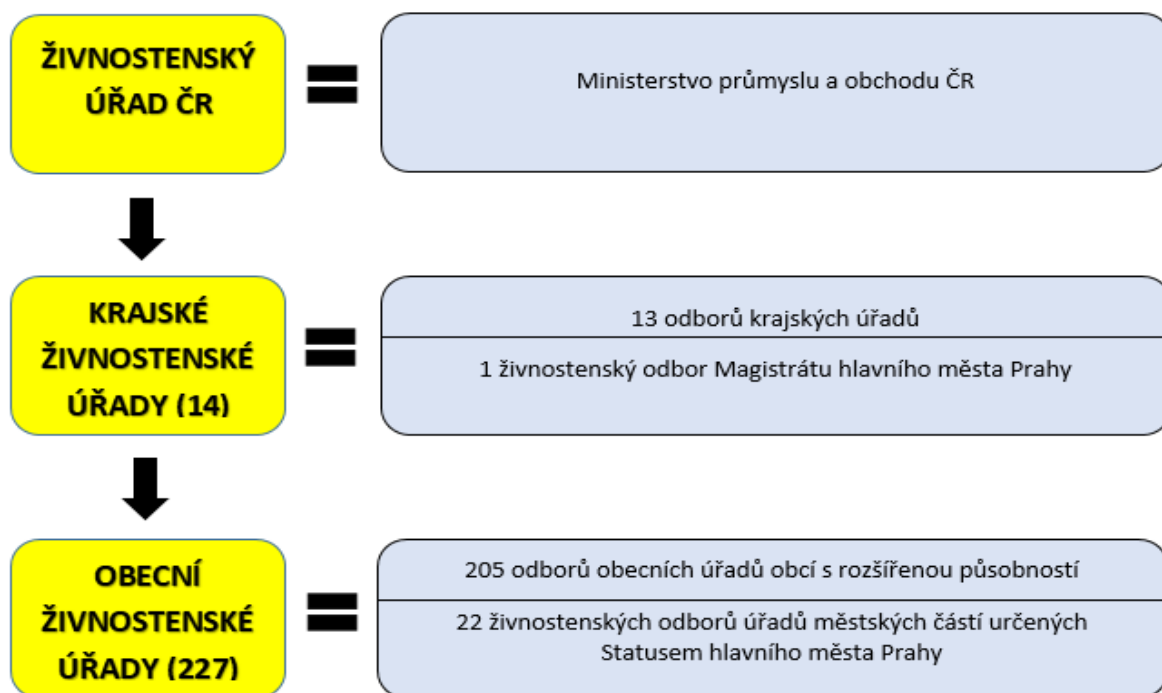
3.2 Organizace veřejné správy v živnostenskoprávní oblasti

Výkon státní správy na úseku živnostenského podnikání je svěřen živnostenským úřadům. Jejich rozdělení, kompetence a postavení upravuje zákon číslo 570/1991 Sb.,

o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších právních úprav.⁴ V souvislosti s reformou veřejné správy, platné od 1. 1. 2003, vznikly obce s rozšířenou působností a od tohoto data vznikla i současná soustava orgánů veřejné správy na úseku živnostenského podnikání.⁵

Obrázek č. 1 Soustava živnostenských úřadů

Zdroj: Zákon o živnostenských úřadech - vlastní zpracování

3.2.1 Živnostenský úřad České republiky

Ústředním, nejvýše postaveným orgánem státní správy v oblasti živnostenského podnikání je ze zákona Živnostenský úřad České republiky. Živnostenský úřad ČR dosud nebyl zřízen a jeho působnost vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky.⁶ Jeho úkolem je zpracovávat koncepce pro svěřenou oblast a řídit, kontrolovat a koordinovat činnost krajských živnostenských úřadů. Je odvolacím orgánem proti prvoinstančním rozhodnutím krajských živnostenských úřadů, které i metodicky vede a také vykonává funkci správce

⁴ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

⁵ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

⁶ HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. 13. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2013. 328 s. ISBN 978-80-8613197-9

živnostenského rejstříku. Při výkonu své působnosti spolupracuje se správními úřady a ministerstvy, hospodářskými komorami a podnikatelskými sdruženími a svazy.⁷

3.2.2 Krajský živnostenský úřad

Krajský živnostenský úřad je nadřízeným správním orgánem ve vztahu k obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu – řídí, koordinuje a kontroluje jejich činnost a metodicky je vede. Rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím obecních živnostenských úřadů. Na úseku živnostenského podnikání spolupracuje s příslušnými správními úřady, s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími. Je také provozovatelem živnostenského rejstříku a provádí ve svěřené působnosti živnostenskou kontrolu.

3.2.3 Obecní živnostenský úřad

Prvoinstančním orgánem v živnostenskoprávní oblasti jsou obecní živnostenské úřady, jimiž jsou odbory obecních úřadů s rozšířenou působností a na území hlavního města Prahy živnostenské odbory městských částí dle Statutu hlavního města Prahy.⁸ Celkem je podnikatelům na území ČR k dispozici 227 obecních živnostenských úřadů – 205 na obcích s rozšířenou působností a 22 na území hlavního města Prahy. Rozsah výkonu činnosti obecního živnostenského úřadu je dán zákonem o živnostenských úřadech a další pravomoci mu svěrují zvláštní právní předpisy – např. zákon na ochranu spotřebitele⁹ nebo zákon o spotřebních daních.¹⁰ Obecní živnostenské úřady zabezpečují funkci Centrálního registračního místa, vymezené živnostenské úřady i Jednotného kontaktního místa. Centrální registrační místa snižují administrativní zátěž kladenou na podnikatele – mohou splnit za podnikatele oznamovací povinnost vůči finančnímu úřadu, okresní správě sociálního zabezpečení, úřadu práce a zdravotní pojišťovně. Data jsou předávána v pětidenní lhůtě elektronicky. Věcnou správnost a úplnost podání vždy posuzuje správní orgán, kterému je podání určeno. Obecní živnostenský úřad je také provozovatelem živnostenského rejstříku.¹¹

⁷ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

⁸ § 1 zákona číslo 570/1991Sb., o živnostenských úřadech

⁹ zákon číslo 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších právních předpisů

¹⁰ zákon číslo 353/2003 Sb., o spotřebních daních ve znění pozdějších právních předpisů

¹¹ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

3.2.4 Jednotné kontaktní místo

Jednotná kontaktní místa byla zřízena v souladu se měřnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. 12. 2006 o službách na vnitřním trhu a jsou součástí celoevropské sítě jednotných kontaktních míst. Jednotná kontaktní místa jsou informačním místem pro podnikatele na vnitřním trhu EU a států Evropského hospodářského prostoru. Pomáhají podnikatelům při vstupu do podnikání v rámci jednotného evropského trhu poskytováním informací. Na jednotném kontaktním místě může podnikatel učinit podání vůči příslušnému orgánu, který se zabývá povolováním činnosti, kterou chce podnikatel provozovat. Jednotná kontaktní místa jsou určena vyhláškou číslo 248/2009 Sb., kterou se stanoví seznam jednotných kontaktních míst. Nachází se v Praze, Brně, Černošicích, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Jihlavě, Karlových Varech, Liberci, Olomouci, Ostravě, Pardubicích, Plzni, Ústí nad Labem a Zlíně.¹²

3.2.5 Kontaktní místa veřejné správy

Prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy lze učinit i podání vůči živnostenskému úřadu, které je dále předáno na živnostenský úřad, který si podnikatel sám určí. Nejprve je podání předáno elektronicky a poté i v listinné podobě.¹³ Kontaktními místy veřejné správy jsou notáři, krajské a matriční úřady, obecní úřady, vybrané úřady městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a úřady městských částí hlavního města Prahy, určené zastupitelské úřady, Česká pošta, s. p. a Hospodářská komora ČR.¹⁴

3.2.6 Hospodářská komora České republiky

Významným a v mnoha oblastech důležitým reprezentantem podnikatelské sféry je Hospodářská komora České republiky. Hospodářská komora byla zřízena zákonem číslo 301/1992 Sb. o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. V současné době sdružuje více než 15 000 členů a má svého zástupce v Evropském hospodářském výboru.

Hospodářskou komoru tvoří 2 složky – regionální část představující 62 komor (14 z nich je krajských/regionálních a 48 okresních/obvodních) a oborovou část, neboli profesní unii (110 společenstev). Regionální komory vykonávají pro podnikatele poradenské a konzultační

---

¹² KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

¹³ HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. 13. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2013. 328 s. ISBN 978-80-8613197-9

¹⁴ HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. 13. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2013. 328 s. ISBN 978-80-8613197-9

služby v otázkách podnikání, podporují vzdělávání podnikatelů a pomáhají jim se vstupem na zahraniční trhy. Vydávají ověřené výpisy vybraných agend státní správy.

Živnostenská společenstva jsou podle oborů rozdělena do 4 profesních unií: obchod a cestovní ruch, průmysl a doprava, služby pro podnikání a ostatní, stavebnictví, technická řemesla a technická zařízení. Hospodářská komora ČR se hlásí k historickému odkazu řemeslnických cechů, které již ve středověku hájily zájmy řemeslníků. Cechy jsou nedílnou součástí hospodářské komory.¹⁵

Hospodářská komora ČR je jediným zákonným zástupcem podnikatelských subjektů v ČR. Zastupují zájmy podnikatelů a jejím posláním i je vytváření nových příležitostí pro podnikání a celkové zkvalitňování podnikatelského prostředí v naší zemi. Hospodářská komora dále organizuje bilaterální podnikatelská setkání v zahraničí, jejichž cílem je získání strategických partnerů pro české podnikatelské subjekty. Každoročně je Hospodářskou komorou zpracován Akční plán Hospodářské komory ČR - priority pro dané období. Tento plán představuje souhrn klíčových opatření, která budou ve vztahu k veřejné správě prosazována.¹⁶

Hospodářská komora ČR dala vzniknout jedinečné platformě pracovních skupin a odborných sekcí. Zabývají se děním v oblasti legislativy i směřováním konkrétních oborů podnikání. Snaží se prosazovat požadavky podnikatelů v různých oblastech podnikání a tím přispívat ke zlepšování podmínek pro hospodářský růst. V rámci pracovních sekcí a skupin Hospodářské komory ČR působí více než 800 odborníků z různých oblastí – např. Energetická sekce, Dopravní sekce, Sekce životního prostředí, Sekce průmyslová a Sekce živnostenská, k nejnovějším patří v roce 2017 zřízená Sekce obranného průmyslu.¹⁷

3.2.7. Cechy a svazy podnikatelů v České republice

Profesní unie Hospodářské komory České republiky je v současné době tvořena 102 živnostenskými společenstvy. Živnostenská společenstva jsou rozdělena podle konkrétních oborů podnikatelské činnosti, kterou reprezentují, do tzv. čtyř profesních unií: Profesní unie Obchod a cestovní ruch sdružuje 10 organizací, např. Asociaci hotelů a restaurací ČR, Asociaci českých překladatelských agentur či Asociaci výrobců a prodejců zbraní a střeliva. Průmysl a doprava - v této profesní unii se sdružuje 22 organizací, například Svaz českých a moravských výrobních družstev, Asociace koncesionářů v taxislužbě

¹⁵ Článek Komorová síť[on line]. Dostupný z www: <https://www.komora.cz/komorova-sit/> - 3.1.2018

¹⁶ Článek Legislativa. [on line]. Dostupný z www: <https://www.komora.cz/legislativa/> - 3.1.2018

¹⁷ Článek Sekce komory. [on line]. Dostupný z www: <https://www.komora.cz/sekce/> - 3.1.2018

nebo Česká asociace LPG. Služby pro podnikání a ostatní – jedná se celkem o 49 organizací sdružených v uvedené profesní unii – např. Svaz učitelů tance ČR, Unie kosmetiček, Komora fotografických živností, Česká asociace telekomunikací a Česká komora zeměměřičů.

Profesní unie Stavebnictví, technická řemesla a technická zařízení sdružuje 29 organizací, např. Cech instalatérů České republiky, Cech kamnářů České republiky, Svaz prodejců a opravářů motorových vozidel České republiky, Teplárenské sdružení České republiky, Unie výtahového průmyslu České republiky.¹⁸

Obrázek č. 2 Hospodářská komora České republiky

Zdroj: Převzato z webových stránek HK ČR <https://www.komora.cz/komorova-sit/>

3.2.8 Místní příslušnost a podání vůči živnostenskému úřadu

Veškerá podání podle živnostenského zákona může fyzická či právnická osoba učinit u kteréhokoliv živnostenského úřadu. Podnikatel není vázán místní příslušností a výrazně je tím zjednodušen styk podnikatelských subjektů s živnostenským úřadem.¹⁹

MPO ČR přispělo vytvořením Centrálních registračních míst ke zjednodušení administrativy při podání podnikatelů vůči živnostenským úřadům a ostatním orgánům veřejné správy prostřednictvím jednotného registračního formuláře.

„Jednotný registrační formulář nahrazuje různé typy formulářů pro podání, které podnikatel musí učinit před vstupem do podnikání, ale i během podnikání, a to na živnostenském úřadě, příslušné správě sociálního pojištění a zdravotní pojišťovně. Požadované náležitosti z jednotlivých úřadů se sjednotily do jednoho formuláře, zpřehlednily se pro podnikatele

¹⁸ Webové stránky HK České republiky. Článek Sekce hospodářské komory [on line]. Dostupný z [www: https://www.komora.cz/komorova-sit/spolecenstva/](https://www.komora.cz/komorova-sit/spolecenstva/) - 3.1.2018

¹⁹ § 71 odst. 1 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

a současně se odstranilo opakované vyplňování totožných, zejména identifikačních údajů na registračních či přihlašovacích formulářích určených pro všechny dotčené orgány.²⁰

Podnikatelům jsou pro podání k dispozici 2 druhy jednotných registračních formulářů – pro fyzické a právnické osoby, jejichž prostřednictvím lze ve vztahu k živnostenskému úřadu např. ohlásit živnost, požádat o koncesi, oznámit změny údajů, oznámit zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně, ohlásit přerušování provozování živnosti nebo živnostenské oprávnění na vlastní žádost zrušit. Finančnímu úřadu lze zaslat přihlášku pro daňovou registraci – např. k dani z příjmů nebo dani silniční. Podnikatel může také oznámit České správě sociálního zabezpečení zahájení nebo ukončení samostatné výdělečné činnosti osoby samostatně výdělečně činné nebo se přihlásit k důchodovému a nemocenskému pojištění. Zahájení nebo ukončení samostatné výdělečné činnosti pojištěnce lze uvedeným způsobem oznámit i pobočce zdravotní pojišťovny. Ve vztahu k úřadu práce může fyzická či právnická osoba oznámit prostřednictvím jednotného registračního formuláře volné pracovní místo nebo jeho obsazení. Změny údajů týkající se podnikatelů se oznamují výše jmenovaným orgánům veřejné správy prostřednictvím změnového listu. Při podání vůči finančnímu úřadu je nutné použít speciální tiskopis vytvořený Ministerstvem financí České republiky.²¹

Obrázek č. 3 Jednotný registrační formulář

Zdroj: Převzato z webových stránek města Přelouč

²⁰ cit. Jednotný registrační formulář [on line]. Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky. Dostupný z [www: https://www.mpo.cz/dokument159758.html](https://www.mpo.cz/dokument159758.html). 20.1.2018

²¹ Portál pro živnostenské podnikání Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Jednotný registrační formulář. [on line]. Dostupný z [www: https://www.mpo.cz/dokument159758.html](https://www.mpo.cz/dokument159758.html) - 24.2.2018

Podání vůči živnostenskému úřadu lze učinit elektronicky - vyplněný jednotný registrační formulář v elektronické formě se prostřednictvím datové schránky podnikající fyzické či právnické osoby odešle do datové schránky živnostenského úřadu nebo přímo do elektronické podatelny živnostenského rejstříku. Toto podání, k němuž se využije speciální aplikace Rejstříku živnostenského podnikání, je nutné podepsat platným kvalifikovaným certifikátem podnikatele²². Elektronické podání je zpracováno pracovníky živnostenského úřadu a data jsou poté zapsána do informačního systému Registr živnostenského podnikání.²³

3.3 Subjekty oprávněné provozovat živnost

Živnostenské oprávnění získá každá fyzická či právnická osoba, která splní živnostenským zákonem stanovené požadavky.²⁴ Znění živnostenského zákona tak naplňuje obsah článku číslo 13 Ústavy ČR a článku číslo 26 Listiny základních práv a svobod, kterými je stanoveno, že nárok na vydání živnostenského oprávnění má každý, kdo splní předepsané podmínky.²⁵ Zahraniční fyzické i právnické osoby, podnikající v zemi původu, podnikají na území České republiky prostřednictvím odštěpného závodu, který se zapisuje do obchodního rejstříku.²⁶

3.3.1 Fyzické osoby

Českou fyzickou osobou se pro účely živnostenského zákona rozumí fyzická osoba s bydlištěm na území ČR. Zahraniční fyzická osoba s bydlištěm mimo území České republiky musí splnit požadavek povoleného pobytu na území České republiky, s výjimkou státních občanů členských států Evropské unie, příslušníků států Dohody o Evropském hospodářském prostoru a také občané Švýcarské konfederace. Za stejných podmínek jako české fyzické osoby mohou podnikat v České republice i fyzické osoby, jimž byla udělena mezinárodní ochrana a jejich rodinní příslušníci.²⁷

---

²² Portál Ministerstva průmyslu a obchodu ČR Bussinesinfo. Elektronické podání EPO. [on line]. 13.4.2018. Dostupný z [www: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/registr-zivnostenskeho-podnikani-rzp-1451.html](http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/registr-zivnostenskeho-podnikani-rzp-1451.html)

²³ Portál Ministerstva průmyslu a obchodu ČR Bussinesinfo. Elektronické podání do ŽR z počítače podnikatele [on line]. Dostupný z [www: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/elektronicke-podani-podnikatele-epo-4849.html](http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/elektronicke-podani-podnikatele-epo-4849.html). 15.2.2018

²⁴ § 5 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

²⁵ HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem. 13. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2013. 328 s. ISBN 978-80-8613197-9

²⁶ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

²⁷ § 5 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

3.3.2 Právnícké osoby

Za českou právníckou osobu považuje živnostenský zákon právníckou osobu, která má na území ČR umístěno sídlo. Zahraniční právnícké osoby mají své sídlo umístěno mimo území České republiky. Problematika týkající se obchodních společností – společnosti s ručením omezeným, veřejné obchodní společnosti a společnosti akciové a družstev je právně zakotvena v zákoně číslo 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech.²⁸ Živnostenský zákon nečiní rozdíly z pohledu právní formy právníckých osob – živnost mohou za stejných podmínek provozovat právnícké osoby zřízené za účelem podnikání i právnícké osoby vzniklé za jiným hlavním účelem – např. obce a kraje. Podnikateli se tak mohou stát i obecně prospěšné společnosti, spolky, či příspěvkové organizace, a to v činnostech, pro něž nebyly zřízeny a které jsou jejich vedlejší hospodářskou činností.²⁹

3.4 Definice pojmu živnost podle živnostenského zákona

Obecnou definici podnikání, obsahující pět znaků podnikání, upravoval do 31. 12. 2013 obchodní zákoník (zákon číslo 513/1991 Sb., obchodní zákoník). V novém občanském zákoníku (zákon číslo 89/2012 Sb., nový občanský zákoník) konkrétní definice podnikání obsažena není, lze ji však vyvodit z definice podnikatele, která je uvedena v § 420 citovaného zákona: „Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo podobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“³⁰

3.4.1 Pozitivní vymezení pojmu živnost podle živnostenského zákona

„Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“³¹

Živnostenský zákon charakterizuje živnost celkem 6 znaky, přičemž platí, že je nutné splnit všechny znaky najednou, aby se jednalo o živnost spadající do režimu ŽZ. Soustavností se rozumí činnost trvalejšího charakteru, která je vykonávána opakovaně a pravidelně, nejedná se o činnosti nahodilé. Od zaměstnaneckého vztahu se tato činnost odlišuje

²⁸ JOSKOVÁ, Lucie, PRAVDA, Pavel. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1. vydání. Praha: Grada., 2014. 96 s. ISBN: 978-80-247-4834-4

²⁹ HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. 13. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2013. 328 s. ISBN 978-80-8613197-9

³⁰ PETROV, Jan, VÝTISK Michal, BERAN, Vladimír a kolektiv. *Občanský zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 3120 s. ISBN: 978-80-7400-653-1

³¹ cit. definice živnosti - § 2 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Poznámka autora: pod slovy „tímto zákonem“ se rozumí „živnostenským zákonem“

samostatností, spočívající v rozhodování o tom, jakým způsobem bude činnost provozována. Provozování vlastním jménem znamená u fyzických osob pod svým jménem a příjmením (nejsou-li zapsány v obchodním rejstříku) a u podnikatelů zapsaných v obchodním rejstříku pod firmou, v obchodním rejstříku zapsanou. Podnikatelé podnikají na vlastní odpovědnost – živnosti provozují na vlastní účet a na vlastní nebezpečí. K naplnění znaku za účelem dosažení zisku postačí úmysl nebo snaha zisku podnikáním dosáhnout. Za živnosti podle živnostenského zákona lze považovat jen živnosti taxativně vyjmenované v přílohách živnostenského zákona – živnosti ohlašovací (živnost volná, živnosti řemeslné a vázané) a živnosti koncesované.³²

3.4.2 Negativní vymezení pojmu živnost podle živnostenského zákona

Živnostenský zákon v § 3 taxativně vymezuje činnosti, které sice naplňují základní znaky živnosti, ale jsou z režimu ŽZ výslovně vyloučeny, proto je nelze vykonávat v režimu živnostenského zákona. Právní úprava podmínek k provozování těchto živností je zakotvena ve zvláštních právních předpisech týkajících se oblastí, v nichž má být činnost vykonávána. Živnostmi nejsou činnosti vyhrazené státu nebo zákonem stanovené právnické osobě. Dále nemůže být za živnost považováno využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti jejich autory nebo původci chráněných zvláštními zákony. Živnostmi nejsou činnosti, které jsou komplexně upraveny ve zvláštních právních předpisech – např. činnost advokátů, notářů či lékařů.³³

3.5 Podmínky provozování živnosti

Základním předpokladem pro vznik živnostenského oprávnění je splnění veřejnoprávních podmínek, které jsou stanoveny v § 6 a § 7 živnostenského zákona. Jsou jimi podmínky všeobecné a zvláštní a jejich splnění se posuzuje při ohlášení živnosti, respektive žádosti o koncesi, musí však trvat po celou dobu provozování živnosti. Všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti musí splňovat jak podnikatel, tak jím ustanovený odpovědný zástupce.³⁴

---

³² KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

³³ § 3 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

³⁴ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

3.5.1 Všeobecné podmínky provozování živnosti

Všeobecnými podmínkami provozování živnosti jsou podle ŽZ plná svéprávnost (lze ji nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti) a bezúhonnost. Plně svéprávným se člověk stane dosažením zletilosti, tj. věku 18 let. Před dosažením zletilosti je možné fyzické osobě přiznat svéprávnost rozhodnutím soudu, které je vydáno buď na návrh samotné nezletilé osoby starší 16 let nebo jejího zákonného zástupce.³⁵ Bezúhonnost je v § 6 ŽZ vymezena negativně takto: „*Za bezúhonnou se pro účely živnostenského zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.*“³⁶

Občané ČR prokazují splnění podmínky bezúhonnosti výpisem z rejstříku trestů, ne starším tři měsíce. Občané ostatních členských států EU prokazují bezúhonnost doklady z členského státu, jehož jsou občanem nebo z členského státu posledního pobytu, případně výpisem z Rejstříku trestů ČR. Občan z tzv. třetích zemí, nemá-li v ČR povolený trvalý pobyt, prokazuje bezúhonnost výpisem z evidence trestů nebo rovnocenným dokladem ze států, jehož je občanem. Nevydává-li stát uvedený doklad, je možné ho nahradit čestným prohlášením učiněným před notářem nebo orgánem státu, jehož je občanem (nebo státu jeho posledního pobytu). O výpis z evidence Rejstříku trestů ČR si žádá živnostenský úřad v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.³⁷

3.5.2 Zvláštní podmínky provozování živnosti

Živnostenský zákon považuje za zvláštní podmínky provozování živnosti odbornou nebo jinou způsobilost, pokud ji ŽZ nebo jiné zvláštní právní předpisy vyžadují. Jsou jimi specifické podmínky vyžadované u živností řemeslných, vázaných a koncesovaných. Jedná se zejména o odbornou způsobilost, tj. způsobilost nabytou příslušným vzděláním nebo praxí nebo jejich kombinací. Pro živnosti řemeslné je odborná způsobilost uvedena v § 21 a v § 22 ŽZ – k prokázání odborné způsobilosti postačuje vyučení, či absolvování střední či vysoké školy v příslušném učebním oboru. U živností ohlašovacích vázaných se odborná způsobilost

³⁵ § 37 zákona číslo 89/2012 Sb., nový občanský zákoník

³⁶ cit. § 6 odst. 2 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

³⁷ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

prokazuje podle podmínek stanovených v příloze číslo 2 ŽZ. Pro živnosti koncesované jsou zvláštní podmínky provozování živnosti stanoveny přílohou číslo 3 citovaného zákona.

Podmínkou splnění odborné způsobilosti je vázán podnikatel, případně jeho odpovědný zástupce. Příloha číslo 5 ŽZ stanoví seznam živností, jejichž výkon jsou podnikatelské subjekty povinny zajistit fyzickými osobami, které pro příslušnou činnost splňují odbornou způsobilost. Jedná se o taxativně vyjmenované živnosti řemeslné, vázané i koncesované – např. kosmetické služby, provozování solárií či služby soukromých detektivů.

V ustanovení § 7 ŽZ je definován pojem praxe pro účely prokázání odborné způsobilosti – praxí se rozumí např. výkon odborných činností náležejících do oboru či příbuzného oboru osobou samostatně výdělečně činnou, odpovědným zástupcem nebo osobou pověřenou vedením závodu. Odborná způsobilost je také prokázána praxí získanou v pracovněprávním vztahu výkonem samostatné odborné práce v oboru živnosti. Živnostenský zákon umožňuje občanům České republiky a občanům jiných států EU prokázat odbornou způsobilost doklady o odborné kvalifikaci, doloží-li jimi, že vykonával po stanovenou dobu předmětnou činnost v jiném členském státě Evropské unie.³⁸

3.5.2.1 Institut odpovědného zástupce

Podnikatel má právo provozovat živnost i prostřednictvím odpovědného zástupce. Odpovědným zástupcem je fyzická osoba, ustanovená podnikatelem, odpovídající za řádné provozování živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů. Odpovědný zástupce je k podnikateli ve smluvním vztahu a odpovídá za řádné provozování živnosti ve vztahu k podnikateli. Vůči třetím osobám je zásadně odpovědný podnikatel osobně.³⁹ Fyzická osoba nemůže vykonávat funkci odpovědného zástupce pro více než 4 podnikatele. Odpovědný zástupce musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti. Do funkce odpovědného zástupcem nemůže být ustanovena fyzická osoba, u níž trvá překážka provozování živnosti podle § 8 ŽZ. Nemůže jím být ani osoba, již bylo zrušeno živnostenské oprávnění dle § 58 odst. 2 nebo 3 ŽZ po dobu 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění. Toto omezení neplatí, bylo-li podnikateli živnostenské oprávnění zrušeno z důvodu, že živnost nebyla provozována po dobu delší než čtyři roky.

Povinně ustanovuje odpovědného zástupce podnikatel, který je fyzickou osobou, nespĺňující zvláštní podmínky provozování živnosti. Právnícké osoby ustanovují odpovědného zástupce

---

³⁸ § 7 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

³⁹ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

tehdy, vyžaduje-li se pro předmět podnikání splnění zvláštních podmínek provozování živnosti ve smyslu § 7 ŽZ. Odpovědného zástupce může podnikatel ustanovit i v případě, že to živnostenský zákon nevyžaduje.⁴⁰

U živností ohlašovacích vykonává funkci odpovědný zástupce ode dne ustanovení podnikatelem za podmínky, že splňuje zákonem stanovené požadavky. U živností koncesovaných je do funkce ustanoven dnem nabytí právní moci rozhodnutí o jeho schválení. Odpovědný zástupce písemným prohlášením vyslovuje souhlas s ustanovením do funkce odpovědného zástupce. Ukončení výkonu funkce odpovědného zástupce je podnikatel povinen oznámit živnostenskému úřadu do 15 dnů od ukončení výkonu funkce. Ukončení výkonu své funkce může oznámit i odpovědný zástupce - ten musí předem písemně informovat podnikatele o ukončení funkce. Podnikatel je povinen ustanovit nového odpovědného zástupce do 15 dnů, to neplatí, je-li živnost pozastavena či dočasně přerušena.⁴¹

3.5.3 Překážky provozování živnosti

Překážky, pro něž nemůže podnikatel provozovat živnost podle živnostenského zákona, se týkají osob fyzických i právnických. Posuzují se jak při samotném vzniku práva provozovat živnost, tak v průběhu trvání živnostenského oprávnění.⁴² V případě, že u podnikatele nastane překážka provozování živnosti ve smyslu ustanovení § 8 živnostenského zákona, živnostenský úřad podnikateli živnostenské oprávnění zruší. Pokud na straně podnikatele trvá překážka provozování živnosti, nemůže ohlásit živnost nebo požádat o koncesi.⁴³

3.6 Rozdělení živností

Živnostenský zákon dělí živnosti na ohlašovací a koncesované.

3.6.1 Ohlašovací živnosti

Ohlašovacími živnostmi jsou živnost volná, živnosti řemeslné a živnosti vázané.

---

⁴⁰ § 11 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁴¹ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

⁴² HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem podle stavu k 1.7.2018*. 15. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2018. 276 s. ISBN: 978-80-7598-090-8

⁴³ § 58 odst. 1 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

3.6.1.1 Živnost volná

Živnost volná je v ŽZ definována jako živnost opravňující k výkonu činností, pro jejichž provozování není vyžadována odborná ani jiná způsobilost. K získání oprávnění k provozování volné živnosti musí podnikatel splnit jen všeobecné podmínky provozování živnosti.⁴⁴ Taxativní výčet 79 oborů živnosti volné je uveden v příloze číslo 4 ŽZ. Živnost volná Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 ŽZ zahrnuje např. tyto činnosti:

- Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost
- Výroba potravinářských a škrobářenských výrobků
- Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů, obuvi, brašnářského a sedlářského zboží
- Výroba a zpracování skla, sklenářské práce, rámování a paspartování
- Stavba a výroba plavidel, jízdních kol
- Výroba bižuterie, konfekčního zboží, deštníků, upomínkových předmětů
- Provozování vodovodů a kanalizací, nakládání s odpady (vyjma nebezpečných)
- Přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti
- Zprostředkování obchodu a služeb, velkoobchod a maloobchod, zastavárenská činnost
- Údržba motorových vozidel a jejich příslušenství
- Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat
- Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí, ubytovací služby
- Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků
- Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení, designérská, aranžérská činnost
- Fotografické služby
- Překladatelská a tlumočnická činnost
- Provozování cestovní agentury, průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu
- Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, včetně lektorské činnosti
- Provozování kulturních a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, veletrhů, prodejních akcí a tělovýchovných a sportovních zařízení
- Poskytování služeb osobního charakteru a služeb pro osobní hygienu.

---

⁴⁴ § 25 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

3.6.1.2 Živnosti řemeslné

Živnosti řemeslné jsou taxativně vyjmenované v příloze číslo 1 k ŽZ, jsou to např.:

- Mlékárenství
- Pekařství, cukrářství
- Kovářství, podkovářství
- Výroba a opravy hudebních nástrojů
- Hodinářství,
- Zlatnictví a klenotnictví
- Truhlářství, podlahářství
- Zámečnictví, nástrojářství
- Zednictví
- Vodoinstalatérství, topenářství
- Pokrývačství, tesařství
- Kamnářství
- Opravy silničních vozidel
- Holičství, kadeřnictví
- Kominictví
- Hostinská činnost
- Kosmetické služby
- Pedikúra, manikúra.

Odborná způsobilost se u řemesel prokazuje v § 21 a § 22 ŽZ uvedenými doklady o:

- ukončení středního vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou v příslušném oboru vzdělání,
- ukončení vyššího odborného či vysokoškolského vzdělání v příslušném oboru či studijním programu,
- uznání odborné kvalifikace v příslušném oboru,
- získání úplné profesní kvalifikace v příslušném oboru v souladu s Národní soustavou kvalifikací.⁴⁵

Doklady prokazující odbornou způsobilost mohou být nahrazeny doklady o:

- ukončení středního vzdělání s výučním listem v příbuzném oboru vzdělání a vykonání praxe v oboru po dobu jednoho roku,
- ukončení středního vzdělání s maturitní zkouškou v příbuzném oboru vzdělání a vykonání praxe v oboru po dobu jednoho roku,
- ukončení vyššího odborného vzdělání v příbuzném oboru vzdělání a vykonání praxe v oboru po dobu jednoho roku,
- ukončení vysokoškolského vzdělání v příbuzné oblasti studijních oborů a programů,
- ukončení rekvalifikace pro příslušnou pracovní činnost a dokladem o vykonání praxe v oboru po dobu jednoho roku,

⁴⁵ § 21 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

- vykonání šestileté praxe v oboru.⁴⁶

Odborná způsobilost je v ŽZ upravena systémově obecně pro všechny řemeslné živnosti. Pro řemeslné živnosti jsou přílohou číslo 1 k nařízení vlády číslo 278/2008 Sb. stanoveny konkrétní obsahové náplně.⁴⁷

Hostinská činnost

Pro hostinskou činnost je přílohou číslo 1 k nařízení vlády číslo 278/2008 Sb. stanovena konkrétní obsahová náplň. Je zde specifikována jako činnost, která zahrnuje přípravu a prodej pokrmů a nápojů k bezprostřední spotřebě v provozovně. V rámci provozování hostinské činnosti lze poskytovat ubytovací služby v různých druzích ubytovacích zařízení (v hotelu, v motelu, v kempu či v ubytovně) a také v rodinných a bytových domech nebo ve stavbách určených k rekreaci. Zůstane-li zachována povaha živnosti, lze prodávat zboží pomocí nápojových a občerstvovacích automatů, dále prodávat doplňkový sortiment (například tabákové výrobky, základní hygienické potřeby nebo upomínkové předměty). Při zachování povahy hostinské činnosti je možné prodávat pokrmy a nápoje přes ulici, půjčovat noviny a časopisy, stolní společenské hry a hry i provozovat (například bowling nebo kulečnick).⁴⁸

Podmínkou pro vydání živnostenského oprávnění k provozování živnosti je nutné splnit všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti. Všeobecnými podmínkami podle § 6 živnostenského zákona jsou u fyzické osoby plná svéprávnost (lze ji nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti)⁴⁹ a bezúhonnost ve smyslu ustanovení § 6 odst. 2 citovaného zákona. Bezúhonnost se u občanů České republiky prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů ČR, který si živnostenský úřad vyžádá v elektronické podobě,⁵⁰ a to prostřednictvím informačního systému Rejstříku živnostenského podnikání při zpracování ohlášení živnosti.

Zvláštními podmínkami, které je nutné splnit pro vydání živnostenského oprávnění k provozování živnosti, se rozumí odborná způsobilost.⁵¹ Odborná způsobilost u živnosti řemeslné se prokazuje podle § 21, případně § 22 živnostenského zákona.

⁴⁶ § 22 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁴⁷ Nařízení vlády číslo 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností

⁴⁸ Nařízení vlády číslo 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností

⁴⁹ PETROV, Jan, VÝTISK Michal, BERAN, Vladimír a kolektiv. *Občanský zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 3120 s. ISBN: 978-80-7400-653-1

⁵⁰ Zákon číslo 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů

⁵¹ § 7 odst. 1 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

V případě prokázání ukončení středního vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou se za příslušné obory vzdělání považují například obory:

- Číšník, případně číšník – servírka
- Gastronomické služby
- Hotelnictví a turismus
- Kuchař, Kuchař – číšník (– obsluha), Kuchař – kuchařka, Kuchařské práce
- Management hotelového provozu.

Za příbuzné obory ve smyslu ustanovení § 22 ŽZ se považují například tyto obory:

- Cukrář
- Operátor potravinářské výroby, Potravinářská výroba
- Pekař
- Řezník a uzenář
- Provoz společného stravování.

Ohlásit řemeslnou živnost hostinská činnost lze na úřadě, který si podnikatel zvolí. V ohlášení živnosti se uvede jméno, příjmení, titul, místo a datum narození, rodné číslo a bydliště ohlašovatele a případně i odpovědného zástupce. Dále sídlo, předmět(y) podnikání, provozovna(y), identifikační číslo osoby, požadavek na automatickou změnu adresy sídla na adresu bydliště a adresu pro doručování všemi živnostenskými úřady.

K ohlášení živnosti česká fyzická osoba připojí doklady prokazující odbornou způsobilost podle § 21 či § 22 ŽZ. Nesplňuje-li ohlašovatel živnosti odbornou způsobilost, má možnost ustanovit si odpovědného zástupce podle § 11 ŽZ. V tomto případě ohlašovatel připojí k ohlášení prohlášení odpovědného zástupce, že souhlasí s ustanovením do funkce (podpis musí být úředně ověřen, nedostaví-li se odpovědný zástupce s podnikatelem na živnostenský úřad).⁵² Ohlašovatel živnosti připojí k ohlášení doklad o zaplacení správního poplatku ve výši 1000,- Kč.⁵³ Prokazovat bezúhonnost ohlašovatel ani odpovědný zástupce nemusí, protože výpis z evidence Rejstříku trestů ČR živnostenský úřad obdrží elektronickou formou na základě žádosti podané prostřednictvím informačního systému Rejstříku živnostenského podnikání. Splní-li podnikatel všechny podmínky stanovené ŽZ, vzniká živnostenské oprávnění k provozování živnosti hostinská činnost vzniká dnem ohlášení. Živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku a podnikateli vydá výpis ze živnostenského rejstříku.

---

⁵² § 46 odst. 1 písm. g) zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁵³ Položka č. 24 sazebníku zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Hodlá-li podnikatel v rámci svého podnikání prodávat i lihoviny, musí spolu s ohlášením živnosti podat žádost o koncesi Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. K vydání živnostenského oprávnění k provozování této živnosti stačí splnění všeobecných podmínek provozování živnosti. Rozhodnutí o udělení koncese se vydává ve správním řízení ve lhůtě třiceti dnů ode dne podání žádosti o koncesi. Po nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese vydá živnostenský úřad v pětidenní lhůtě výpis ze živnostenského rejstříku.

Ohlašovatel živnosti může s ohlášením živnosti

- oznámit České správě sociálního zabezpečení zahájení samostatné výdělečné činnosti,
- podat přihlášku k důchodovému pojištění,
- podat oznámení dle zákona o veřejném zdravotním pojištění,
- přihlásit se k nemocenskému pojištění,
- oznámit vznik nebo obsazení pracovního místa.⁵⁴

Spolu s ohlášením živnosti může podnikatel podat přihlášku k registraci k dani z příjmů a k dani z přidané hodnoty. Údaje pro příslušné orgány veřejné správy předává živnostenský úřad v elektronické podobě v pětidenní zákonné lhůtě.

3.6.1.3 Živnosti vázané

Živnosti vázané jsou živnosti uvedené v příloze číslo 2 živnostenského zákona, např.:

- Poskytování služeb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Zpracování tabáku a výroba tabákových výrobků
- Oční optika
- Podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady
- Provádění staveb, jejich změn a odstraňování
- Projektová činnost ve výstavbě
- Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
- Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb
- Provozování autoškoly
- Péče o dítě do tří let věku v denním režimu
- Činnosti, při nichž je porušována integrita lidské kůže
- Masérské, rekondiční a regenerační služby
- Provozování solárií

---

⁵⁴ § 45a zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Odborná způsobilost je pro živnosti vázané uvedena v příloze číslo 2 ŽZ nebo ji upravují v této příloze uvedené zvláštní právní předpisy, a to pro každou živnost zvlášť.

3.6.2 Koncesované živnosti

Živnosti koncesované jsou živnosti uvedené v příloze 3 živnostenského zákona, a to např.:

- Výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelem pálením) a prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin
- Silniční motorová doprava nákladní vnitrostátní nebo mezinárodní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti do nebo nad 3,5 tuny včetně, vnitrostátní nebo mezinárodní příležitostná osobní, vnitrostátní veřejná či zvláštní linková, mezinárodní linková, mezinárodní kyvadlová, taxislužba
- Vnitrozemská vodní doprava
- Provádění veřejných dražeb - dobrovolných, - nedobrovolných
- Provozování cestovní kanceláře
- Ostraha majetku a osob a služby soukromých detektivů
- Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob
- Provozování střelnic a výuka a výcvik ve střelbě se zbraní
- Provádění trhacích a ohňostrojných prací
- Provozování pohřební služby
- Provozování krematoria.

Do seznamu koncesovaných živností jsou zařazeny činnosti, které lze z důvodu ochrany zvláštního zřetele hodného veřejného zájmu provozovat na základě státního povolení k provozování živnosti – koncese.⁵⁵ Odborná způsobilost je stanovena v příloze číslo 3 ŽZ nebo zvláštními právními předpisy, které jsou v této příloze uvedeny. Živnostenský úřad může uložit podnikateli podmínky provozování koncesované živnosti na základě živnostenského zákona nebo na základě zvláštních právních předpisů.⁵⁶

---

⁵⁵ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

⁵⁶ § 27 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

3.7 Živnostenské oprávnění

Živnostenské oprávnění spočívá v subjektivním právu podnikatele provozovat živnost v režimu ŽZ. Živnostenské oprávnění je nepřenositelné na jinou osobu, s výjimkou osob pokračujících v provozování živnosti po zemřelém podnikateli a nástupnických právnických osob pokračujících v provozování živnosti při zániku právnické osoby.⁵⁷

3.7.1 Průkaz živnostenského oprávnění

Průkazem živnostenského oprávnění je výpis ze živnostenského rejstříku. Do doby vydání výpisu ze ŽR lze živnostenské oprávnění prokázat stejnopisem ohlášení živnosti, které bylo doručeno živnostenskému úřadu, a to i přijetím na pracovišti kontaktního místa veřejné správy. U koncesovaných živností se do doby vydání výpisu ze živnostenského rejstříku živnostenské oprávnění prokazuje pravomocným rozhodnutím o udělení příslušné koncese.⁵⁸ Platnost průkazů živnostenského oprávnění - živnostenských listů a koncesních listin - zůstává zachována, nebyl-li podnikateli vydán výpis ze živnostenského rejstříku.

3.7.2 Rozsah živnostenského oprávnění

Rozsah živnostenského oprávnění je v ŽZ vymezen zvlášť pro živnosti obchodní, výrobní, jiné než výrobní a obchodní a dále pro živnosti podnikatelů podnikajících v přepravě osob a zboží. Pro všechny uvedené druhy živností musí být vždy zachována povaha živnosti.

Pro obchodní živnosti platí, že podnikatel může např.

- zboží pronajímat a zprostředkovávat jeho prodej v jednotlivých případech,
- na žádost kupujícího provádět na zboží drobné změny.⁵⁹

U živností výrobních podnikatel může v rámci svého živnostenského oprávnění:

- výrobky vyrábět a dále prodávat a opravovat, a to i od jiných výrobců,
- pronajímat výrobky vlastní výroby i výrobky jiných výrobců stejného druhu,
- provádět montáž, seřízení a údržbu výrobků.⁶⁰

Podnikatelům oprávněným k provozování živností v oblasti přepravy osob a zboží je umožněno vykonávat i činnosti související se zajištěním bezpečnosti a pohodlí cestujících.

---

⁵⁷ § 10, § 13 a § 14 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁵⁸ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

⁵⁹ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

⁶⁰ § 42 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Mohou i překládat, skladovat a balit zásilky a poskytovat hostinskou činnost v jejich dopravních prostředcích.⁶¹

3.7.3 Vznik, změny a zánik živnostenského oprávnění

U živností ohlašovacích vzniká živnostenské oprávnění dnem ohlášení, jedná-li se o živnostenské oprávnění pro osoby fyzické a právnické již do obchodního rejstříku zapsané a právnické osoby do obchodního rejstříku nezapisující se. Živnostenské oprávnění u živností koncesovaných vzniká ve výše uvedených případech dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Ustavené právnické osobě vzniká živnostenské oprávnění u živností ohlašovacích i koncesovaných dnem zápisu právnické osoby do obchodního rejstříku.⁶²

Povinností podnikatele je oznámit živnostenskému úřadu všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro ohlášení živnosti, respektive žádosti o koncesi, a předložit doklady o nich do 15 dnů od vzniku těchto změn. Změny již zapsané v základních registrech, v obchodním rejstříku nebo v informačním systému evidence obyvatel (případně informačním systému cizinců) zapíše živnostenský úřad bez zbytečného odkladu do ŽR, aniž by měl podnikatel povinnost tyto změny živnostenskému úřadu oznamovat. Pokud má podnikatel trvale shodné bydliště a sídlo podnikání, bude změna sídla v souvislosti se změnou bydliště zapsána do živnostenského rejstříku bez oznámení podnikatele. Podle toho, o jakou změnu údajů se jedná, vydá živnostenský úřad výpis ze ŽR nebo jen provede zápis změn do živnostenského rejstříku a podnikatele o provedené změně informuje.⁶³

K zániku živnostenského oprávnění může dojít dvěma způsoby, a to buď přímo ze zákona nebo rozhodnutím živnostenského úřadu. Živnostenské oprávnění zaniká smrtí podnikatele, nepokračují-li v provozování živnosti po určitou dobu zákonem stanovené osoby. Právnické osobě zaniká živnostenské oprávnění dnem jejího zániku, nepokračují-li v provozování živnosti její nástupci. Živnostenské oprávnění vydané podnikateli na dobu určitou zaniká uplynutím doby, na kterou bylo vydáno. Další důvod pro zánik živnostenského oprávnění je výmaz podnikatele – zahraniční osoby z obchodního rejstříku, pokud se do něj povinně zapisuje. Živnostenské oprávnění zaniká také v případě, že tak stanoví zvláštní právní

---

⁶¹ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-844

⁶² § 10 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁶³ § 49 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

předpis⁶⁴. Živnostenské oprávnění může být zrušeno na žádost podnikatele, pak zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění, případně k datu pozdějšímu, rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění se vydává podle správního řádu.⁶⁵ Živnostenský úřad podnikateli živnostenské oprávnění sankčně zruší v případech uvedených v § 58 ŽZ – např. podnikatel nesplňuje všeobecné podmínky provozování živnosti, neprokáže právní důvod užívání prostor, v nichž má sídlo nebo na návrh orgánu státní správy vydávajícího stanovisko k udělení koncese. V případě sankčního zrušení živnostenského oprávnění zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění.⁶⁶

3.7.4 Dočasné poskytování služeb na území členských států Evropské unie

Osoba podnikající podle živnostenského zákona může na území členských států EU přeshraničně poskytovat služby, a to zásadně jen v oboru, k němuž vlastní živnostenské oprávnění a v zemi svého původu v něm podniká. Při poskytování služeb osobou samostatně výdělečně činnou se uplatňuje směrnice EU o službách na vnitřním trhu číslo 2006/123/ES.

Má-li v úmyslu podnikatel podnikající v ČR podle živnostenského zákona dočasně poskytovat služby na území členských států EU, je nutné dodržet povinnosti dané příslušnými národními právními předpisy. K základním pravidlům, které musí podnikatel při přeshraničním poskytování služeb dodržet, patří zejména:

- službu poskytuje podnikatel na základě konkrétní objednávky, popřípadě smlouvy o dílo, přičemž musí být schopný přijímat i jiné zakázky (práce pro pouze jednoho odběratele není v zemích Evropské unie povolena),
- podnikatel používá zásadně své pracovní pomůcky, nářadí a vybavení,
- odběratel provádění díla neřídí, podnikatel vykonává činnost samostatně,
- na jednom místě může služby poskytovat i více osob samostatně výdělečně činných, vždy se však musí jednat o nezávislou činnost podnikatelů, kteří jsou za své dílo sami odpovědni.

Osoba samostatně výdělečně činná si musí předem zjistit, zda je činnost, kterou hodlá přeshraničně poskytovat, na území cizího státu regulovaná či nikoliv. Seznam regulovaných živností ve SRN je v příloze A zákona o regulaci řemesel. Je-li předmětná činnost

⁶⁴ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

⁶⁵ ONDRUŠ, Radek. *Správní řád – nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. 1. vydání. Praha: Linde Praha, a. s. 509 s. ISBN 80-7201-523-0

⁶⁶ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

ve SRN regulována, je nutné před zahájením dočasného poskytování služeb oznámit svoji kvalifikaci v oboru podnikání místně příslušné řemeslné komoře. V oznámení podnikatel uvede své osobní identifikační údaje (postačí prostá kopie osobního průkazu totožnosti). K oznámení se přiloží do němčiny přeložený výpis z ŽR a doklady prokazující odbornou způsobilost - kvalifikaci k vykonávání příslušné činnosti. Tím může být výuční list v oboru a/nebo doklad o vykonání odborné praxe v oboru, potvrzující skutečnost, že podnikatel skutečně a v souladu s živnostenskoprávní úpravou činnost v ČR vykonával. Oznámení vůči řemeslné komoře je platné po dobu jednoho roku a je zpoplatněné částkou v rozmezí 25 až 35 €. Po uplynutí jednoho roku se při pokračování v dočasném provozování služeb ohlášení zasílá znovu, již bez poplatku a dalších dokladů (nedošlo-li ke změnám).

Ve zdravotnických řemeslech č. 33 až 37 podle přílohy A živnostenského řádu (oční optik, mechanik sluchových pomůcek, ortopedický technik, výrobce ortopedické obuvi, zubní technik) a v kominickém řemesle může řemeslnická komora nařídít zkoušku odborné způsobilosti⁶⁷. Doklady prokazující ohlášení, respektive ověření kvalifikace musí mít podnikatel k dispozici pro případnou kontrolu. Při dočasném poskytování služeb na území EU musí mít s sebou podnikatel rovněž speciální formulář A1 Okresní správy sociálního zabezpečení, který potvrzuje příslušnost podnikatele k systému českého sociálního zabezpečení. Podnikatel prokazuje Evropským průkazem zdravotního pojištění, že je na území ČR zdravotně pojištěn. Pokud se jedná o činnost na území Spolkové republiky Německo neregulovanou, není český podnikatel povinen řemeslné komoře nic posílat a oznamovat. Stačí mít u sebe formulář A1, výpis z živnostenského rejstříku přeložený do němčiny a průkaz pojištěnce příslušné zdravotní pojišťovny.

Mezi typické služby, poskytované osobami samostatně výdělečně činnými z ČR přeshraničně, patří činnosti v oboru stavebnictví. Živnost zednictví je v ČR živností řemeslnou a i ve SRN je živností regulovanou (dle přílohy A živnostenského řádu se jedná o profesi Maurer und Betonmaurer - Meister/in). Osoba samostatně výdělečně činná vlastnící v ČR živnostenské oprávnění k provozování zednictví musí před zahájením poskytování služeb ve SRN ohlásit kvalifikaci místně příslušné řemeslné komoře. K ohlášení přiloží kopie dokladů o kvalifikaci (výuční list v oboru zednictví), výpis ze ŽR k provozování živnosti zednictví – přeložené do němčiny a kopii průkazu totožnosti osvědčující státní příslušnost. Toto ohlášení lze zaslat s naskenovanými doklady také v elektronické podobě. S sebou do SRN si podnikatel vezme

---

⁶⁷ Webové stránky Řemeslné komory Dolního Bavorska a Horního Falce: Článek Jednotná kontaktní místa. Dostupný z [www: https://www.hwkno.de/artikel/einheitlicher-ansprechpartner-76,3345,2679.html](https://www.hwkno.de/artikel/einheitlicher-ansprechpartner-76,3345,2679.html). 30.12.2017

potvrzený formulář A1, doklad zaslání ohlášení kvalifikace řemeslné komoře, výpis z ŽR a smlouvu nebo objednávky, na jejichž základě budou služby poskytovány.⁶⁸

3.8 Povinnosti podnikatele

Živnostenský zákon ukládá podnikateli povinnosti, které je povinen dodržovat při provozování živnosti. Většina těchto povinností je shrnuta v § 31 ŽZ, povinnosti ve vztahu k živnostenskému zákonu jsou upraveny i v dalších ustanoveních ŽZ:

- jako podnikající fyzická osoba viditelně označit své sídlo, liší-li se od bydliště, svými identifikačními údaji (jméno a příjmení, identifikační číslo), nebo jako právnická osoba obchodní firmou, případně názvem a identifikačním číslem,
- na žádost živnostenského úřadu prokázat právní důvod pro užívání prostor, v nichž má umístěno sídlo (to neplatí, je-li sídlo shodné s bydlištěm, nejedná-li se o bydliště na adrese sídla ohlašovny) a provozovnu,
- prokázat kontrolnímu orgánu způsob nabytí zboží,
- zajistit na provozovně určené pro styk se zákazníky osobu splňující podmínku znalosti českého nebo slovenského jazyka,
- prokázat pracovníkům živnostenského úřadu svoji totožnost, totéž platí i pro osoby jednající podnikatelským jménem a pro odpovědného zástupce,
- na žádost zákazníka vydat doklad o zakoupení zboží nebo poskytnutí služby, a to s předepsanými identifikačními údaji,
- na žádost živnostenského úřadu sdělit, zda živnost provozuje,
- dodržovat zvláštní, zákonem stanovené podmínky pro prodej použitého zboží,
- předem oznámit živnostenskému úřadu datum ukončení provozování živnosti v provozovně a zároveň sdělit adresu, na níž lze vypořádat případné závazky,
- zajistit účast odpovědného zástupce při podnikání v potřebném rozsahu,⁶⁹
- zajistit způsobilost provozovny pro provozování a její označení podle § 17 ŽZ,
- provozovnu určenou pro prodej zboží nebo poskytování služeb zákazníkům označit i jménem a příjmením osoby odpovědné za činnost provozovny, provozní nebo prodejní dobou, kategorií a třídou ubytovacího zařízení.⁷⁰

⁶⁸ Webové stránky MPO ČR. Článek Přeshraniční poskytování služeb. [on line]. Dostupné z www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/podnikani-v-eu/vnitri-trh-eu/preshranicni-poskytovani-sluzeb---osvc--67768/. 20. 1. 2018

⁶⁹ § 31 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁷⁰ § 17 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Při provozování živnosti je podnikatel povinen dodržovat nejen povinnosti vyplývající ze ŽZ, ale i povinnosti stanovené ostatními právními předpisy. Příkladem může být dodržování povinností daných zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

3.9 Živnostenská kontrola

Živnostenskou kontrolou se rozumí výkon kontrolní činnosti živnostenskými úřady na úseku živnostenského podnikání, a to vůči subjektům živnostenského podnikání i osobám, jejichž činnost podléhá právnímu režimu živnostenského podnikání (osoby neoprávněně podnikající). Dále živnostenským úřadům přísluší kontrolovat např. osoby vykonávající funkci odpovědného zástupce či osoby pokračující v provozování živnosti po zemřelém podnikateli. Výkon živnostenské kontroly je prováděn pracovníky živnostenských úřadů, kteří kontrolují, zda a jak jsou plněny povinnosti dané živnostenským zákonem, ustanoveními zvláštních právních předpisů vztahujícími se na živnostenské podnikání, dočasné poskytování služeb na území ČR na základě podnikatelského oprávnění osoby z členského státu Evropské unie a na podmínky provozování živnosti uložené v rozhodnutí o udělení koncese. Živnostenské úřady kontrolují také dodržování povinností při značení tabákových výrobků a dodržování zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků podle zákona upravujícího spotřební daně.⁷¹

Krajský živnostenský úřad je oprávněn obecnímu živnostenskému úřadu provedení živnostenské kontroly nařídít.⁷² Při výkonu živnostenské kontroly se postupuje podle zákona číslo 255/2012 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších právních úprav. Zákon o státní kontrole obsahuje základní pravidla při výkonu kontrolní činnosti.⁷³

3.10 Projednávání přestupků na úseku živnostenského podnikání

Dne 1. 7. 2017 vstoupil v platnost zákon číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen nový přestupkový zákon), který je doplněn zákonem číslo 251/2016 Sb., o některých přestupcích.⁷⁴

---

⁷¹ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

⁷² § 3 odst. 1 písm. a) zákona číslo 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

⁷³ Zákon číslo 255/2012 Sb., o státní kontrole

⁷⁴ Webové stránky MPO ČR. Bussinesinfo. Článek Řízení o přestupcích [on line]. Dostupný z [www: https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/rizeni-o-prestupcich-sankce-ppbi-98048.html#!&chapter=1](https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/rizeni-o-prestupcich-sankce-ppbi-98048.html#!&chapter=1). 31.8.2018

Nový přestupkový zákon upravuje správněprávní odpovědnost subjektů, která byla do účinnosti tohoto zákona poměrně nepřehledná. Jeho přijetím došlo ke sjednocení právní úpravy odpovědnosti za správní delikty fyzických osob, osob právnických a osob fyzických podnikajících. Nový přestupkový zákon jednotně upravuje řízení o přestupcích a jeho aplikaci v praxi by se mělo docílit zjednodušení pro příslušné správní orgány i pro adresáty veřejné správy. Do přijetí platnosti tohoto zákona postrádaly tzv. jiné správní delikty obecnou právní úpravu podmínek odpovědnosti – odlišně je upravovalo velké množství zákonů. Vzhledem k neexistenci obecné právní úpravy za tzv. jiné správní delikty byl k výkladům analogicky používán zákon o přestupcích, trestní zákoník či judikatura z oblasti práva správního.

Došlo i ke změnám v procesní rovině při projednávání přestupků. Procesní postup projednávání přestupků byl dříve obsažen přímo v zákoně číslo 200/1990 Sb., o přestupcích (subsidiárně se používal správní řád). Oproti tomu jiné správní delikty byly procesně projednávány dle správního řádu v kombinaci s aplikací právní úpravy obsažené ve zvláštních zákonech.⁷⁵ Přestupkem podle tohoto zákona se rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, výslovně v zákoně označený a vykazující stanovené znaky, pokud se nejedná o čin trestný. Ke vzniku odpovědnosti za přestupek je nutné naplnit všechny uvedené znaky současně.⁷⁶

Živnostenské úřady budou nadále projednávat přestupky (dříve přestupky a jiné správní delikty), výslovně uvedené ve zvláštních zákonech, v nichž je jim svěřena dozorová pravomoc. V ŽZ jsou přestupky uvedeny v § 61 až § 64. Dále se jedná o zákon číslo 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, zákon číslo 40/1995 Sb., o regulaci reklamy či zákon číslo 274/2006 Sb., o omezení provozu zastaváren a některých jiných provozoven v noční době.

Příkladem přestupku tzv. trvajícího může být například neoprávněné podnikání nebo neoznačení provozovny podle § 17 ŽZ nebo porušení povinnosti podnikatele zajistit v provozovně určené pro prodej zboží nebo poskytování služeb přítomnost osoby splňující znalost českého, případně slovenského jazyka.⁷⁷

Odpovědnost za přestupek se posuzuje pro podnikající fyzické i právnické osoby v podstatě stejným způsobem – je odpovědností objektivní, není zde důležité zavinění. Právnické i podnikající fyzické osobě je však dána možnost se objektivní odpovědnosti zprostit

---

⁷⁵ KOČÍ, Roman. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů podle právního stavu k 1.7.2017*. Praha: Leges, 2017. 272 s. ISBN 978-80-7502-207-3

⁷⁶ § 5 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁷⁷ § 31 odst. 8 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

– liberovat se (musí být dány zákonné důvody – a osoba musí prokázat, že bylo vynaloženo veškeré úsilí, které po ní bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila).

Za přestupek může správní orgán uložit různé druhy správních trestů: napomenutí, pokutu, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí o přestupku. V rámci výkonu agendy živnostenského úřadu se nejčastěji ukládají pokuty a napomenutí, v ojedinělých případech správní tresty v podobě zákazu činnosti či propadnutí věci. Při ukládání trestu přihlíží správní orgán k polehčujícím, případně přitěžujícím okolnostem, které je nutné náležitě zdůvodnit.⁷⁸ V případě, že se pachatel dopustí více přestupků a tyto jsou projednávány ve společném řízení, je mu uložen správní trest za ten přestupek, který je nejprísněji postižitelný, případně nejzávažnější.⁷⁹ Správní trest propadnutí věci či zákaz činnosti mohou živnostenské úřady uplatnit v případě porušení zákona číslo 676/2004 Sb., o povinném značení lihu. Nově jsou živnostenské úřady dozorovými orgány zákona číslo 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek - i v případě porušení tohoto zákona je možné za přestupek uložit nejen pokutu, ale i zákaz činnosti až na dobu dvou let. Správní trest zákazu činnosti, k níž je nutné vlastnit veřejnoprávní oprávnění, je citelným zásahem do právního postavení osob fyzických, právnických i fyzických osob podnikajících, má chránit společnost před závažným porušováním zákonem daných povinností. Právnickou a fyzickou osobu podnikající lze potrestat za přestupek, stanoví-li tak zvláštní zákon, zveřejněním výrokové části rozhodnutí o přestupku. Zveřejnění nekalé obchodní praktiky podnikatele (zveřejněním ve veřejném sdělovacím prostředku a vyvěšením na úřední desce příslušného správního orgánu) může být efektivnější než sankce peněžité.⁸⁰

K řízení o přestupku je místně příslušný správní orgán, v jehož územním obvodu byl spáchán přestupek. U provozování živnosti prostřednictvím internetu to je obvykle místo, kde vyšel přestupek najevo.⁸¹

Účastníky řízení jsou podle nového přestupkového zákona obviněný, poškozený a vlastník věci, která má být zabrána.⁸²

Správní trest uložení napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, propadnutí věci a propadnutí náhradní hodnoty lze uložit příkazem. V rámci výkonu agendy živnostenských úřadů je příkazní řízení při projednávání přestupků praktické. Proti příkazu lze v osmidenní lhůtě

⁷⁸ § 39 až § 40 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁷⁹ § 88 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸⁰ § 50 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸¹ § 62 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸² § 68 až § 72 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

ode dne oznámení příkazu podat odpor. V příkazním řízení není stanovena horní hranice pokuty.⁸³

Obdobou ukládání pokut v blokovém řízení je ukládání pokuty formou příkazu na místě. Obviněný ze spáchání přestupku musí souhlasit s právní kvalifikací spáchaného skutku a se zjištěným stavem věci, s vydáním příkazového bloku a s uložením pokuty a její výší.⁸⁴ Formou příkazu na místě může být uložena pokuta do výše 10.000,- Kč. Ve zvláštním zákoně může být vyloučena možnost uložit pokutu příkazem na místě - například v živnostenském zákoně v případě přestupku neoprávněného podnikání.⁸⁵

Správní orgán vydá rozhodnutí o přestupku bezodkladně, nejpozději do 60 dnů ode dne zahájení řízení z moci úřední.⁸⁶ Výroková část rozhodnutí musí vždy obsahovat návěti (označení správního orgánu a obviněného) a výrok - popis skutku a označení místa, času a způsobu spáchání skutku a jeho právní kvalifikaci, vyslovení viny, druh a výměru ukládaného správního trestu a výrok o povinnosti uhradit náklady řízení i způsob jejich úhrady.⁸⁷

Proti rozhodnutí o přestupku může podat odvolání v plném rozsahu obviněný a v částečném rozsahu poškozený, zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného a orgán sociálně-právní ochrany dětí a také vlastník věci.⁸⁸ Odvolání má v přestupkovém řízení vždy odkladný účinek, který nelze vyloučit. Nový přestupkový zákon zavádí také institut tzv. nového rozhodnutí, jímž lze např. rozhodnout o upuštění od zbytku uloženého správního trestu ve formě zákazu činnosti. Je-li pravomocně rozhodnuto o spáchání přestupku a poté vyjdou najevo skutečnosti, odůvodňující posouzení spáchaného skutku jako trestného činu, rozhoduje správní orgán o přestupku v tzv. přezkumném řízení. Ke zrušení rozhodnutí v přezkumném řízení dojde z důvodu chybného vydání rozhodnutí. Pro zahájení přezkumného řízení platí lhůty - subjektivní a objektivní.⁸⁹ S přijetím zákona číslo 250/2016 Sb. došlo také ke zpřísnění kvalifikačních požadavků na úřední osoby, které mohou přestupky projednávat.⁹⁰

---

⁸³ § 90 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸⁴ § 92 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸⁵ § 61 odst. 3 a § 63 odst. 3 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁸⁶ § 94 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸⁷ § 93 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸⁸ § 81 až § 93 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁸⁹ § 99 až § 102 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁹⁰ § 111 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

3.11 Živnostenský rejstřík

„Živnostenský rejstřík je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je MPO a provozovateli obecní živnostenské úřady (odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a na území hlavního města Prahy živnostenské odbory úřadů městských částí určených Statutem hlavního města Prahy) a krajské živnostenské úřady (odbory krajských úřadů a na území hlavního města Prahy živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy). Do živnostenského rejstříku jsou zaznamenávány údaje o podnikatelích (fyzických i právnických osobách) stanovené živnostenským zákonem, jakož i změny těchto údajů. Těmito údaji jsou např. jméno, příjmení, identifikační číslo osoby, sídlo, adresa bydliště, předmět podnikání, adresa provozovny, doba platnosti živnostenského oprávnění a další.“⁹¹

Živnostenský rejstřík, dále jen ŽR, je informačním systémem veřejné správy,⁹² vedený v elektronické podobě a je seznamem veřejným (kromě údajů o sankcích a pokutách a rodných číslech fyzických osob). V ŽR jsou uvedeny údaje o podnikatelích z celé ČR.

Do veřejné části ŽR lze zdarma nahlížet na internetové adrese www.rzp.cz. Výpis pořízený z uvedené internetové adresy má pouze informativní charakter. Výpis z ŽR – z části veřejné či neveřejné – vydávají živnostenské úřady na žádost oprávněných osob. O vydání výpisu ze ŽR je možné požádat i na kontaktním místě veřejné správy – pracovišti Czech POINTu.⁹³

3.12 Správní poplatky

Od 1. 1. 1992, kdy vstoupil v platnost ŽZ, došlo ke snížení správních poplatků ve vztahu k živnostenským úřadům. Položka 24 sazebníku správních poplatků obsahuje poplatky:

- ohlášení živnosti, resp. žádost o koncesi při vstupu do podnikání	1 000,- Kč
- další ohlášení živnosti, resp. další žádost o koncesi	500,- Kč
- změna rozhodnutí o udělení koncese	500,- Kč
- vydání rozhodnutí o schválení odpovědného zástupce u koncese	500,- Kč
- vydání výpisu z živnostenského rejstříku po provedení oznámené změny	100,- Kč
- vydání výpisu z živnostenského rejstříku – za každou i započatou stránku	20,- Kč
- vydání sestavy z živnostenského rejstříku na žádost – údaje o 1 podnikateli	5,- Kč
- podání na Czech POINTu podle § 72 živnostenského zákona	50,- Kč

⁹¹ cit. Živnostenský rejstřík. Webové stránky MPO ČR. [on line]. Dostupný z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/zivnostensky-rejstrik/zivnostensky-rejstrik--227173/>. 11.6.2018

⁹² Zákon číslo 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změnách některých dalších zákonů

⁹³ KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

První výpis ze ŽR po provedení zápisu podnikatele na základě ohlášení, resp. žádosti o koncesi není zpoplatněn. Předmětem poplatku rovněž není změna podmínek provozování podnikatelské činnosti provedená živnostenským úřadem z moci úřední, schválení odpovědného zástupce provedená v rámci vydání rozhodnutí o udělení koncese a změna oboru v rámci živnosti volné.

Poplatek se vybere pouze jednou, je-li ohlášeno více živností, resp. podáno více žádostí o koncesi najednou. Jestliže je učiněno současně více úkonů podléhajících poplatku podle položky 24 sazebníku správních poplatků, vybere se správní poplatek pouze jeden, a to poplatek odpovídající nejvyšší sazbě.⁹⁴

Při podání prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy – Czech POINTu je správní poplatek ve výši podle druhu podání příjmem obce, jejímuž živnostenskému úřadu je podání doručeno.⁹⁵

---

⁹⁴ Příloha k zákonu číslo 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších právních úprav – Sazebník správních poplatků – položka číslo 24

⁹⁵ Zákon číslo 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně dalších zákonů

4 Srovnání živnostenskoprávních podmínek v ČR a ve SRN

Ve Spolkové republice Německo zahrnuje svoboda podnikání právo podnikat podnikatelem z členského státu EU za stejných podmínek, jaké má německý podnikatelský subjekt. Smlouva o založení Evropského společenství ve člancích 43 až 48 zakazuje omezení svobody usazování pro občany členských států na území druhého členského státu EU. V souladu s evropským právem a vnitrostátními předpisy členských států zaručuje svobodu podnikání i Charta základních práv Evropské unie.

4.1 Živnostenskoprávní úprava ve Spolkové republice Německo

Základní zákon Spolkové republiky Německo stojí v hierarchii vnitrostátních právních norem této země nejvýše. Je nadřazen všem ostatním pramenům vnitrostátního práva a jakožto spolková ústava tvoří základ celého německého právního řádu. Živnostenské právo ohraničuje svobodu podnikání: stanoví pro osoby samostatně výdělečně činné jejich práva a povinnosti a podmínky podnikání podle živnostenského řádu a souvisejících předpisů.⁹⁶ K základním právním předpisům, vztahujícím se k živnostenskému podnikání na území SRN, patří:

1. **Základní zákon – Grundgesetz** – ze dne 23. 5. 1949
2. **Občanský zákoník – Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)**, ze dne 18. 8. 1896 – RGB1, účinný od 1. 1. 1900
3. **Obchodní zákoník – Handelsgesetzbuch (HGB)**, ze dne 10. 5. 1897 - RGB1 S 219
4. **Směrnice Evr. parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu číslo 2006/123 ES**
5. **Živnostenský řád – Gewerbeordnung (GewO)** – BGB1 IS 202 – ze dne 21. 6. 1869
6. **Zákon o regulaci řemesel – Gesetz zur Ordnung des Handwerks – Handwerksordnung (HwO)** – BGB1 IS 3074 - ze dne 17. 9. 1953
7. **Zákon o podnikání v pohostinství - Gaststättengesetz (GastG)**- ze dne 5. 5. 1970
8. **Kostengesetz (KG)** – GVBl. S. 43 - ze dne 20. 2. 1998

4.1.1 Živnostenský řád

Základním právním předpisem, který upravuje na území SRN živnostenské podnikání, je živnostenský řád (Gewerbeordnung), který nabyl účinnosti již v roce 1869. Živnostenský řád je rozčleněn do jedenácti částí.

---

⁹⁶ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 283 s. ISBN: 978-80-7400-411-7

Všeobecná ustanovení v první části živnostenského řádu stanoví zásady provozování živností, provozování více živností současně, upravují oblast přeshraničního poskytování služeb a podmínky uznávání zahraničních živnostenských oprávnění na území SRN.

Část druhá živnostenského řádu upravuje podmínky podnikání a vykonávání dohledu u živností, pro které je vyžadováno zvláštní povolení k činnosti. Jsou jimi např. prodej cenného použitého zboží nebo zprostředkování uzavření manželství, partnerského svazku či seznámení. V části druhé jsou také uvedeny důvody zániku oprávnění k živnostenské činnosti.

V části třetí jsou upraveny živnosti, které jsou provozované mimo stálé provozovny, vyžadující zvláštní povolení, tzv. živnostenskou kartu. Upravuje konkrétní práva a povinnosti podnikatele provozující uvedenou živnost, místní příslušnost úřadu, který vydává živnostenské oprávnění. Část čtvrtá živnostenského řádu popisuje podmínky podnikání v oblasti provozování výstav, veletrhů a trhů. Definiuje pojmy veletrh, výstava a popisuje různé druhy trhů (velký, vánoční, speciální či jarmark). Dále upravuje právo na účast na trhu (trh lze omezit sortimentně) i zákaz se trhu zúčastnit (např. pro ztrátu spolehlivosti podnikatele). Pátá a šestá část byla zrušena a problematika právní úpravy daní, cechů, řemeslných komor, rejstříkového seznamu řemesel je zařazena v zákoně o regulaci řemesel.

Vztah zaměstnanců a zaměstnavatelů při provozování živnostenského podnikání je upraven v rámci části sedmé živnostenského řádu. Tato část také upravuje dohled a kontrolu příslušných orgánů nad živnostenským podnikáním. Živnostenský řád vymezuje živnosti, u kterých je obzvlášť vyžadována kontrola. V živnostenském řádu jsou zapracovány podmínky výkonu živnostenské kontroly a také práva kontrolních pracovníků živnostenských úřadů.

V desáté části je vymezeno protiprávní jednání a dále finanční postihy ukládané živnostníkům v souvislosti s jejich živnostenským podnikáním.⁹⁷ Jedná se o ukládání sankcí za porušení živnostenského řádu, pracovněprávních a dalších zvláštních právních předpisů, které se vztahují k provozování živnostenského podnikání.

Jedenáctá část živnostenského řádu popisuje zřízení centrálního živnostenského rejstříku Spolkovým ministerstvem spravedlnosti. V § 149 odst. 2 GewO jsou uvedeny údaje, které se do centrálního ŽR zapisují a popsán postup podávání informací z tohoto rejstříku.⁹⁸

Poslední změna živnostenského řádu je platná od 17. 10. 2017 (BGBl. I S. 3562).⁹⁹

---

⁹⁷ § 144 a násl. živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

⁹⁸ § 149 a násl. živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

4.1.2 Zákon o regulaci řemesel – Handwerksordnung (HwO)

Zákon o regulaci řemesel – Gesetz zur Ordnung des Handwerks – Handwerksordnung (HwO), ve znění pozdějších právních úprav vstoupil v platnost dne 24. 9. 1953. Přijetím tohoto právního předpisu byl vytvořen základní a jednotný právní rámec upravující podmínky podnikání v řemeslných živnostech. Do tohoto zákona byla jako osvědčení o kvalifikaci pro jednotlivá řemesla právně zakotvena tzv. Meisterprüfung (mistrovská zkouška), která se skládá u místně příslušných řemeslných komor.

Část první zákona o regulaci řemesel (HwO) se týká výkonu řemesel a živností řemeslu podobných.¹⁰⁰ V ustanovení § 9 až § 17 zákona je podrobně popsán význam, fungování a zápisy rejstříkového seznamu řemesel, který vedou místně příslušné hospodářské komory.

Druhá část HwO se věnuje odbornému vzdělávání v řemeslech, učňovské zkoušce a dohledu hospodářské komory nad jejím průběhem. Jsou zde také ustanovení zabývající se otázkou profesního vzdělávání osob tělesně postižených.

Složení a průběhu tzv. mistrovské zkoušky a mistrovského titulu upravuje část třetí HwO. K mistrovské zkoušce může vydat příslušné ministerstvo¹⁰¹ závazný právní předpis upravující její průběh – např. podmínky připuštění ke zkoušce a systém hodnocení, následky porušení předpisů o zkoušce apod. V této části HwO je také uvedeno, že příslušné ministerstvo může uznat vzdělání získané v zahraničí, pokud toto odborně odpovídá požadované kvalifikaci na vyučení v oboru a závěrečnou zkoušku, která je stanovena pro SRN.

Čtvrtá část zákona o regulaci řemesel se zabývá organizací řemesel – je zde podrobně popsáno zřízení, účel, členství a orgány cechů a jejich svazů. Ustanovení § 90 až § 116 se podrobně věnuje hospodářské komoře – jejímu postavení, významu, činnosti a orgánům.

Správním deliktům a výši pokut za ně ukládaných se věnuje pátá část tohoto zákona. Pokuty za porušení HwO je možné uložit až do výše 10 000,- € (tuto nejvyšší sazbu pokuty lze uložit tomu, kdo provozuje řemeslo, aniž by byl řádně zapsán v rejstříkovém seznamu řemesel).¹⁰²

Pokuta za neoprávněné užívání titulu „Meister, -in“ je až 5 000,- €, stejnou výši pokuty lze uložit tomu, kdo jako osoba nezpůsobilá ve smyslu ustanovení § 22a HwO zaměstná učně.¹⁰³

Zákon o regulaci řemesel obsahuje přílohy A, B, C a D.

---

⁹⁹ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 283 s. ISBN: 978-80-7400-411-7

¹⁰⁰ příloha A a B zákona o regulaci řemesel Handwerksordnung (HwO)

¹⁰¹ Bundesministerium für Wirtschaft und Energie

¹⁰² § 117 odst. 1 bod 1 zákona o regulaci řemesel Handwerksordnung (HwO)

¹⁰³ § 117 odst. 1 bod 2 a 118 odst. 1 bod 3 zákona o regulaci řemesel Handwerksordnung (HwO)

Příloha A obsahuje seznam 41 regulovaných řemesel, pro které je předepsaná odborná způsobilost. Jedná se např. o činnosti: pokrývačství, instalatérství, klempířství či truhlářství. V příloze B jsou v odst. 1 uvedena řemesla (52 řemesel - např. mlynářství, fotografické práce) a v odst. 2 řemeslům podobné živnosti (je jich celkem 54 – např. opravy obuvi, podlahářství, kosmetické služby), pro něž není vyžadována odborná způsobilost.

Příloha C zákona o regulaci řemesel upravuje volbu orgánů hospodářské komory.

V příloze D jsou uvedeny druhy osobních údajů zapisovaných do rejstříkového seznamu řemesel, do seznamu živnostníků provozujících řemesla podle přílohy B HwO a dále do seznamu učňů (bod I., II. a III. této přílohy).

1. 1. 2014 vstoupil v platnost tzv. Třetí zákon novelizující řemeslný řád a ostatní předpisy pro výkon řemeslných živností a zákon novelizující řemeslný řád a zajišťující podporu malých podnikatelů. Těmito zákony byl redukován počet řemeslných živností vyžadujících splnění podmínky odborné způsobilosti a jeho znění bylo upraveno tak, aby bylo v souladu s právem evropským. Poslední novelizace zákona o regulaci řemesel vešla v platnost dne 30. 6. 2017.

4.1.3 Zákon o podnikání v pohostinství – Gaststättengesetz (GastG)

Zákon o podnikání v pohostinství - Gaststättengesetz (GastG) vešel v účinnost již dne 5. 5. 1970, poslední platné znění zákona je ze dne 10. 3. 2017.

Zákon konkrétně definuje podnikatele v oboru pohostinství, za kterého se ve smyslu tohoto zákona považuje ten, kdo provozuje podnik, v němž jsou:

- podávány nápoje k přímé spotřebě na místě (tzv. šenk), nebo
- hotová jídla pro spotřebu na místě (hostinec),

přičemž takový podnik musí být přístupný všem bez omezení nebo určité skupině lidí.

Hostinskou činnost ve smyslu ustanovení § 1 odst. 2 tohoto zákona provozuje dále živnostník podnikající v oblasti cestovního ruchu, který po dobu trvání akce podává ve stálé provozovně nápoje nebo hotové potraviny určené ke spotřebě na místě, a to za podmínky, že je tento podnik přístupný všem nebo určitým skupinám osob.

Povolení k podnikání v pohostinství nepotřebuje podnikatel, který podává svým hostům nealkoholické nápoje, bezplatné ochutnávky, hotová jídla nebo v rámci poskytování ubytovacích služeb nápoje a hotová jídla.

Povolení k podnikání podle citovaného zákona může být vydáno i spolkům, které nemají právní subjektivitu. Povolení se vydává vždy pro konkrétní druh hostinské činnosti a prostory,

v nichž bude živnost provozována a uvádí se v něm např. i provozní doba, druhy nápojů, jídel a ubytování. Povolení může být uděleno na dobu určitou.

Důvodem pro nevydání povolení k provozování hostinské činnosti může být například:

- pochybnost o spolehlivosti žadatele spočívající v ochraně před alkoholismem, hazardními hrami nebo nemravností; za nespolehlivého se považuje i ten, kdo by nedodržel povinnosti dané např. předpisy v oblasti potravinářství, zdravotnictví či pracovního práva,
- nevyhovující prostory provozovny a obava ze škodlivých vlivů na životní prostředí,
- žadatel (nebo jeho zástupce) neprokázal formou osvědčení obchodní a průmyslové komory, že prokázal základní znalosti z oboru potravinářství pro příslušný typ restauračního zařízení.¹⁰⁴

Podnikatelům v pohostinství mohou být uděleny zvláštní podmínky, např. k ochraně před ohrožením zdraví nebo morálky hostů, zaměstnanců nebo na ochranu životního prostředí.¹⁰⁵

Podnikatel v pohostinství je oprávněn prodávat hostům doplňkový sortiment a poskytovat doplňkové služby. Je také povolen tzv. prodej přes ulici – např. prodej nápojů a hotových jídel, tabákových výrobků či cukrovinek.¹⁰⁶

Povolení vydané k podnikání v pohostinství zanikne tehdy, když není podnikání zahájeno do jednoho roku od jeho udělení nebo není živnost vykonávána po dobu jednoho roku. Ze závažných důvodů lze lhůtu uvedené v § 8 citovaného zákona prodloužit.

Bude-li živnost provozována prostřednictvím odborného zástupce, je podnikateli vydáno povolení s uvedením odborného zástupce a může být vydáno na dobu určitou. O ukončení výkonu funkce zástupce musí být orgán vydávající povolení bezodkladně informován. Pokračování v provozování hostinské živnosti po zemřelém podnikateli mohou po dobu 10 let manžel, manželka, partner, nezletilí dědicové, dále správce dědictví či vykonavatel závěti za předpokladu, že příslušnému úřadu neprodleně oznámí pokračování v provozování živnosti.¹⁰⁷

V případě převzetí provozovny po jiném provozovateli je povoleno provozovat živnost na základě dočasné licence, která by neměla být udělena na dobu delší než 3 měsíce.

Povolení k provozování hostinské činnosti může být podnikateli odejmuto v případě, že podnikatel ztratil spolehlivost ve smyslu tohoto zákona nebo zaměstnává-li nespolehlivé

---

¹⁰⁴ § 4 zákona o podnikání v pohostinství Gaststättengesetz (GastG)

¹⁰⁵ § 5 zákona o podnikání v pohostinství Gaststättengesetz (GastG)

¹⁰⁶ § 7 zákona o podnikání v pohostinství Gaststättengesetz (GastG)

¹⁰⁷ § 10 zákona o podnikání v pohostinství Gaststättengesetz (GastG)

osoby. Důvodem pro odejmutí povolení mohou být neoprávněné změny týkající se podmínek v něm uvedených (změna provozního režimu, změna sortimentu nebo prostor provozovny).

U barů a restaurací, stejně jako u veřejných zábavních parků může být nařízením upravena provozní doba určená pro styk se zákazníky. V zájmu veřejného pořádku může být podávání alkoholických nápojů na konkrétním místě dočasně zcela nebo částečně zakázáno.¹⁰⁸

K obecným zákazům ve smyslu zákona o podnikání v pohostinství patří např.

- zákaz prodeje alkoholických nápojů a potravin obsahujících převážně alkohol prostřednictvím automatů a podávání alkoholických nápojů opilým osobám,
- při podávání jídel je zakázáno zvyšovat ceny, pokud si zákazník neobjedná nápoje; podmiňovat objednání nebo podmiňovat koupi nealkoholického nápoje alkoholickým, případně při neobjednání alkoholického nápoje zvyšovat ceny.¹⁰⁹

Podnikatelé v pohostinství, jejich zástupci a osoby pověřené vedením podniku jsou povinny v souladu s ustanovením § 22 GastG poskytnout příslušným orgánům informace nezbytné pro provedení kontroly. Orgány pověřené dohledem nad tímto zákonem jsou oprávněny vstupovat do provozu podniku a provádět kontrolní činnost.

Ustanovení tohoto zákona se nevztahují např. na jídelny pro zaměstnance německých ozbrojených sil a policie SRN, jakož i pro letadla, osobní vozy železnic, lodě a autobusy poskytující restaurační služby při přepravě cestujících.¹¹⁰

§ 28 GastG (dále jen zákon) specifikuje přestupky, jichž se dopustí ten, jenž např.

- provozuje restaurační zařízení bez povolení v souladu s § 2 odst. 1 zákona,
- porušuje podmínky stanovené v povolení, které bylo vydáno k provozování hostinské činnosti,
- podává hostům alkoholické nápoje v rozporu s ustanovením § 19 zákona,
- při podávání jídel zvyšuje ceny, neobjedná-li si zákazník nápoj či podmiňuje koupi nealkoholického nápoje alkoholickým, při neobjednání alkoholického pak zvýší cenu,
- zaměstnává osoby, které nevykazují potřebnou spolehlivost (§ 21 odst. 1 zákona),
- neplní své povinnosti vůči kontrolnímu orgánu,
- v rozporu s § 6 nenabízí žádné nealkoholické nápoje nebo neplní povinnost nabízet nejméně jeden nealkoholický nápoj ne dražší než nejlevnější nápoj alkoholický,

---

¹⁰⁸ § 18 a 19 zákona o podnikání v pohostinství Gaststättengesetz (GastG)

¹⁰⁹ § 20 zákona o podnikání v pohostinství Gaststättengesetz (GastG)

¹¹⁰ § 25 zákona o podnikání v pohostinství Gaststättengesetz (GastG)

- jako host setrvává po provozní době v prostorách restauračního zařízení, přestože byl oprávněnými osobami výslovně požádán, aby odešel.

Za porušení zákona o podnikání v pohostinství může být uložena pokuta až do výše 5 000,- €. Spolkové vlády nebo orgány jimi určené mohou určit orgány odpovědné za provádění tohoto zákona a vydávání příslušných vyhlášek.

Pokud není stanoveno jinak, vztahují se na podnikatele v pohostinství povinnosti stanovené GewO a předpisy o ochraně zdraví a bezpečnosti. Zemské vlády mohou vydat vyhlášku obsahující opatření ke zjednodušení zahájení podnikání v pohostinství v podobě pětileté výjimky z požadované odborné praxe, pokud to bude v souladu s právními předpisy EU.¹¹¹

4.2 Organizace veřejné správy na úseku živnostenského podnikání

Úřady vykonávající živnostenskoprávní agendu jsou na území SRN zřizovány vždy v souladu s právem spolkové země a proto může být organizace veřejné správy v této oblasti v jednotlivých spolkových zemích rozdílná.

4.2.1 Živnostenský úřad

Živnostenské úřady jsou na území SRN zřízeny na jednotlivých obecních či městských úřadech (Rathäuser nebo Ordnungsämter). Na území spolkové republiky Bavorsko jsou živnostenské úřady prakticky ve všech obcích. Výjimku jsou velmi malé obce – v tomto případě může živnostenský úřad fungovat i např. pro dvě obce.¹¹²

Živnostenský úřad přijímá ohlášení živností (tzv. Anmeldung), ohlášené změny (tzv. Ummeldung - např. změna provozovny v rámci obce, rozšíření činnosti) a oznámení o ukončení činnosti (tzv. Abmeldung). U ohlášení živnosti živnostenský úřad podnikateli obvykle na počkání potvrdí přijetí jeho podání a nevydává žádný další dokument. Zákonná lhůta pro potvrzení podání ohlášení živnosti je třídenní.

Živnostenský úřad odešle informace o podnikatelově ohlášení živnosti příslušným úřadům uvedeným v § 14 odst. 8 GewO (finanční úřad, IHK nebo HWK, úřadu na ochranu před imisemi, úřadu vykonávajícímu dozor nad bezpečností práce, spolkové agentuře práce, celní správě, obchodnímu rejstříku, zemskému statistickému úřadu a úřadu vykonávajícímu dohled nad dodržováním právních předpisů v potravinářství) – správní orgány se liší podle toho, o jakou ohlašovanou živnost se v daném případě jedná.

¹¹¹ § 32 § 25 zákona o podnikání v pohostinství Gaststättengesetz (GastG)

¹¹² Např. obce Pleystein a Georgenberg v Bavorsku (Oberpfalz) mají 1 společný živnostenský úřad

Podnikatel, který hodlá provozovat živnost, ohlásí živnost živnostenskému úřadě v místně příslušné obci, v níž má v úmyslu provozování živnosti zahájit. Místní příslušnost k podání ohlášení se váže k místu výkonu podnikatelské činnosti, případně k umístění provozovny, v níž je ohlašovaná živnost provozována.

Živnostenské úřady vedou živnostenské rejstříky – jedná se o seznamy podnikatelů, kteří působí na území dané obce.¹¹³

4.2.2 Hospodářské komory, cechy, řemeslnické svazy a sdružení

Každý, kdo provozuje živnost a je usazen ve SRN a je subjektem živnostenské daně, je členem příslušné průmyslové a obchodní, případně řemeslné komory.¹¹⁴ Členem komory se podnikatel stává po zprávě o registraci, kterou komoře předává živnostenský úřad.¹¹⁵

V souladu s ustanovením § 90 odst. 2 zákona o regulaci řemesel přísluší k řemeslné komoře:

- vlastníci řemeslných podniků a řemeslu podobných živností (podle přílohy A a přílohy B zákona o regulaci řemesel),
- řemeslní učni,
- tovaryši a ostatní pracovníci s ukončeným vzděláním v řemeslné činnosti.

Řemeslné komory jsou veřejnoprávními subjekty, které nabízejí rozsáhlé služby podnikatelům: poradenskou činnost technického, ekonomického, právního charakteru a také poradenství pro další odborné vzdělávání v oboru řemesel. Vedou rejstříkový seznam řemesel, tzv. Handwerksrolle a provádějí kontrolní činnost. Reprezentují zájmy podnikatelů vůči státu. Zvolení představitelé řemeslné komory mají ukončené odborné vzdělání v řemeslném oboru. Příslušníci určitých profesí se ve SRN sdružují v komoře profesní, nebo jsou zapsáni do OR. Některá povolání – např. architekti, provozovatelé obchodu s mlékárenskými výrobky – mají za povinnost zapsat se do zvláštních profesních komor podle jednotlivých licencí podmíněných činností (například Spolková komora architektů – Bundesarchitektenkammer). Průmyslové a obchodní komory zastupují zájmy podnikatelů ve svých regionech, udělují povolení pro určité druhy živností (např. pro realitní makléře), věnují se vzdělávání podnikatelů. Ve SRN zastává důležité postavení Sdružení (sněm) německých průmyslových a obchodních komor (Deutscher Industrie- und Handelskammertag), které je zastřešující

¹¹³ Pozn. autora: údaje k datu 31.10.2018 – zdroj: sdělení pracovnice živnostenského úřadu v Eslarnu

¹¹⁴ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN: 978-80-7400-411-7. Str.32

¹¹⁵ § 14 živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

organizací velmi rozsáhlé sítě místních regionálních komor, kterých je na území Spolkové republiky Německo celkem 53.

Pro české podnikatele působící ve SRN je významná zejména hospodářská komora v Dortmundu, která je určena pro styk s Českou republikou. V Praze je pak Česko-německá obchodní a průmyslová komora (ČNOPK), respektive Německo-česká průmyslová a obchodní komora (Deutsch-Tschechische Industrie- und Handelskammer). S německými komorami a svazy úzce spolupracuje také Hospodářská komora České republiky.

Podnikatelé provozující řemeslo mohou zakládat cechy. Ty se mohou spojovat do okresních řemeslnických sdružení (Kreishandwerkschaften). Na úrovni spolkových zemí fungují zemské svazy. 37 ústředních odborných svazů a 8 svazů profesních tvoří Podnikatelský svaz německých řemesel (Unternehmerverband Deutsches Handwerk). Členství ve svazech je zcela dobrovolné. Cechy mají postavení veřejnoprávní korporace.¹¹⁶

Počet řemeslných podniků, registrovaných u hospodářské komory Niederbayern-Oberpfalz k 31.12.2017 uvádí tabulka číslo 1. Obsahuje počty podniků v absolutních číslech i procentuální vyjádření změn oproti roku 2016.

Tabulka číslo 2 obsahuje řemeslné podniky, registrované u výše uvedené hospodářské komory v roce 2017.

Tabulka č. 1 Řemeslné podniky HWK Niederbayern-Oberpfalz k 31. 12. 2017

Niederbayern		Změny 2017/2016	Oberpfalz		Změny 2017/2016
	počet	%		počet	%
Město			Město		
Landshut	876	1,4	Amberg	517	1,6
Passau	624	-0,5	Regensburg	1 485	0,4
Straubing	657	2,2	Weiden	512	-2,1
Landkreise			Landkreise		
Deggendorf	2 132	1,3	Amberg-Sulzbach	1 584	0,6
Freyung-Grafenau	1 454	-0,5	Cham	2 442	0,4
Kelheim	2 059	1,7	Neumarkt i. d. OPf.	2 232	1,4
Landshut	2 937	1,1	Neustadt a. d. W.	1 470	0,1
Passau	3 462	0,9	Regensburg	2 835	1,8
Regen	1 453	0,8	Schwandorf	2 146	0,5
Rottal-Inn	2 364	1,6	Tirschenreuth	1 195	0,7
Straubing-Bogen	1 804	0,1			
Dingolfing-Landau	1 505	2,2			
Niederbayern celkem	21 327	1,0	Oberpfalz celkem	16 418	0,7
			Niederbayern-Oberpfalz	37 745	0,9

Zdroj: Převzato z webových stránek řemeslné komory Dolního Bavorska a Horního Falce

¹¹⁶ Webové stránky Centrálního svazu řemesel (Zentralverband deutschen Handwerk). Dostupný z [www: https://www.zdh.de/cz/remeslnicke-organizace/](https://www.zdh.de/cz/remeslnicke-organizace/) 4.9.2018

Tabulka č. 2 Řemeslné podniky registrované HWK Niederbayern-Oberpfalz v r. 2017

Niederbayern		Oberpfalz	
	Počet		počet
Města		Města	
Landshut	82	Amberg	41
Passau	30	Regensburg	109
Straubing	41	Weiden	23
Landkreise		Landkreise	
Deggendorf	122	Amberg-Sulzbach	83
Freyung-Grafenau	57	Cham	112
Kelheim	135	Neumarkt i. d. OPf.	111
Landshut	157	Neustadt a. d. W.	61
Passau	178	Regensburg	162
Regen	69	Schwandorf	124
Rottal-Inn	120	Tirschenreuth	48
Straubing-Bogen	76		
Dingolfing-Landau	94		
Niederbayern celkem	1 161	Oberpfalz celkem	874
		Niederbayern-Oberpfalz	2 035

Zdroj: Převzato z webových stránek řemeslné komory Dolního Bavorska a Horního Falce

4.2.3 Jednotná kontaktní místa

V souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady číslo 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu ze dne 12. 12. 2006 a jejím uvedením do praxe byla i ve SRN zřízena jednotná kontaktní místa. Jsou součástí celoevropské sítě jednotných kontaktních míst. Slouží podnikatelům jako informační centra v oblasti podnikání na vnitřním trhu EU a států Evropského hospodářského prostoru. Pomáhají zejména při vstupu do podnikání v rámci jednotného evropského trhu, zprostředkovávají kontakt klientům s úřady a zaobírají se i tématikou ochrany spotřebitele.¹¹⁷ Ve SRN jsou jednotná kontaktní místa zřizována na úřadech, které nařízením určí Staatsministerium für Wirtschaft und Medien, Energie und Technologie (Státní ministerstvo pro hospodářství a média, energie a technologie).¹¹⁸ Funkci jednotného kontaktního místa vykonává v Bavorsku např. IHK München nebo Regensburg.¹¹⁹

¹¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady číslo 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu

¹¹⁸ § 5 zákona o jednotných kontaktních místech ve Spolkové zemi Bavorsko – Bayerisches EA-Gesetz

¹¹⁹ Oficiální webové stránky hospodářské komory Niederbayern – Oberpfalz. Einheitlicher Ansprechpartner. (JKM) [on line]. Dostupný z [www: https://www.hwkno.de/artikel/einheitlicher-ansprechpartner-76,3313,2679.html](https://www.hwkno.de/artikel/einheitlicher-ansprechpartner-76,3313,2679.html). 11.5.2018

4.3 Pojem živnost

Provozování živnostenské činnosti je ve smyslu ustanovení § 1 živnostenského řádu povoleno každému, kdo splní podmínky vyplývající ze živnostenského řádu. Německá živnostenskoprávní úprava neobsahuje přesnou definici pojmu živnost. Všeobecně se pod pojmem živnosti rozumí taková činnost, která splňuje následující znaky:

- je provozována samostatně,
- účelem provozování živnosti je dosažení zisku,
- není provozována jen přechodně,
- je provozována na základě příslušného oprávnění,
- je provozována v hospodářské oblasti.¹²⁰

Živností nejsou činnosti v rámci svobodných povolání a činnosti spočívající ve správě a užívání vlastního majetku, zemědělská prvovýroba, lesnictví, zahradnictví ani vinařství.

4.3.1 Svobodná povolání

Za živnost se nepovažují svobodná povolání - činnost vědecká, umělecká, vyučovací, léčitelská a právně poradenská činnost. Protože se nejedná o živnosti, není vyžadováno jejich ohlášení. Jedná se však o výkon činnosti osob samostatně výdělečně činných, oznamují proto finančnímu úřadu její zahájení. Ke svobodným povoláním patří například lékař, architekt, auditor, notář, rehabilitační pracovník či umělecký hudebník.

4.3.2 Rozdělení živností

Živnosti se podle živnostenskoprávní úpravy platné ve SRN dělí na živnosti regulované a neregulované. Regulované živnosti jsou uvedeny v živnostenském řádu, regulovaná řemesla v příloze A a neregulovaná řemesla v příloze B zákona o regulaci řemesel.

4.3.2.1 Živnosti regulované

Živnosti regulované jsou činnosti, pro jejichž výkon jsou ve SRN určeny právními předpisy konkrétní požadavky, které musí podnikatel bezpodmínečně splňovat. Jedná se zejména o prokázání kvalifikace (odborném vzdělání v oboru nebo praxe), složení mistrovské zkoušky u živnosti řemeslné, spolehlivost žadatele ve vztahu k provozované živnosti. V živnostenském

---

¹²⁰ § 1 obchodního zákoníku – Handelsgesetzbuch (HGB)

řádu jsou vyjmenovány živnosti, k jejichž provozování je nutné získat zvláštní povolení příslušného úřadu. Patří k nim např.:

- Provozování výherních hracích automatů (§ 33c živnostenského řádu – GewO)
- Zastavárenská činnost (§ 34 GewO)
- Činnost ostražky (§ 34a GewO)
- Činnost realitního makléře (§ 34c GewO)
- Činnost finančního investičního makléře (§ 34f GewO)
- Činnost zprostředkovatele a poradce pojištění (§ 34d GewO)
- Provozování soukromého zdravotnického zařízení (§ 30 GewO)
- Provozování kasina, loterií a hazardních her (§ 33h GewO)
- Pořádání aukcí (§ 34b GewO)

V českém ŽZ je oproti německé právní úpravě zastavárenská činnost oborem živnosti volné č. 49 – „Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím“. Činnost realitního makléře je také oborem živnosti volné - obor č. 58 „Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí“.

V § 38 GewO jsou vyjmenovány živnosti, vyžadující zvláštní dohled, např.:

- Nákup a prodej uvedeného použitého zboží:
  1. velmi cenného zboží (počítačů, fotoaparátů, videokamer, kožichů, koženého oblečení)
  2. nákup a prodej motorových vozidel a jízdních kol
  3. nákup a prodej zboží z drahých kovů
  4. nákup a prodej drahokamů, perel a šperků
- Zprostředkování uzavření manželství, partnerského svazku či seznámení
- Provozování cestovní kanceláře a zprostředkování ubytování.

Výše vyjmenované druhy použitého zboží lze v ČR provozovat v rámci živnosti volné – jedná se o obor č. 49 a u zprostředkování uzavření manželství, partnerského svazku či seznámení obor č. 78 – „Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu“. Živnost provozování cestovní kanceláře je v české právní úpravě zařazena mezi živnosti koncesované. Zvláštním druhem živnosti je tzv. Reisegewerbe, která je specifikována v části třetí živnostenského řádu.¹²¹ Jedná se formu provozování živnosti, při níž se bez předchozí objednávky mimo obchodní provozovnu zboží nakupuje, distribuuje či prodává, nebo se nabízí služby. Dále jsou do této živnosti zahrnuty zábavní podniky. Každý, kdo provozuje tuto činnost, si musí zažádat o zvláštní povolení, tzv. Reisegewerbekarte, to lze vydat

---

¹²¹ § 55 a následující živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

i na dobu určitou. Povolení k této živnosti živnosti nepotřebují např. prodejci vlastních výrobků zemědělských (ovoce, zelenina) nebo z vlastních chovů (myšlivectví, rybářství). V § 56 GewO jsou vyjmenovány konkrétní druhy výrobků, které touto formou provozování živnosti nesmějí být nabízeny (jedy, vyjmenované zdravotní pomůcky, cenné papíry, výkup drahých kovů – zlata, stříbra, platiny). Žadatel o tuto živnost i jeho zaměstnanci musí prokázat spolehlivost. Při provozování živnosti je podnikatel povinen mít u sebe Reisegewerbekarte, totéž platí i pro jeho zaměstnance (postačí ověřená kopie tohoto průkazu).¹²² Místně příslušným úřadem pro vydání, odejmutí, vystavení duplikátu povolení k uvedené živnosti je v souladu s ustanovením § 61 GewO věcně příslušný úřad podle místa obvyklého pobytu podnikatele (pokud se místo obvyklého pobytu změní, je podnikatel povinen tuto změnu úřadu neprodleně nahlásit). Na tzv. Reisegewerbekarte je možné například poskytovat kadeřnické služby, pokud si podnikatel nezřídí stálou provozovnu, v níž by byla živnost provozována. Tento způsob provozování kadeřnických služeb nevyžaduje zápis do Rejstříkového seznamu řemesel a podnikatel neprokazuje odbornou způsobilost.

Regulované živnosti, vyjmenované v příloze A živnostenského řádu platného ve Spolkové republice Německo, vyžadují provedení zápisu do rejstříkového seznamu řemesel. K regulovaným živnostem patří například:

- Zednictví
- Kamnářství
- Pokrývačství
- Štukatérství
- Malířství a lakýrnictví
- Tesařství
- Kominictví
- Činnost informačního technika
- Instalatérství
- Truhlářství
- Pekařství
- Cukrářství
- Řeznictví
- Oční optik

---

¹²² § 60c živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

- Činnost skláře
- Opravy motorových vozidel
- Stavba lodí
- Opravy zemědělských strojů
- Sklenářství
- Kadeřnictví
- Puškařství
- Provaznictví.

Z uvedeného výčtu lze v několika případech konstatovat rozdílnou úpravu zařazování živností do živností regulovaných v ČR a ve SRN. V českém živnostenském zákoně jsou některé z těchto živností pouze oborem živnosti volné Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Jedná se např. o živnosti:

- Sklenářství – obor č. 44 „Sklenářské práce, rámování a paspartování“
- Činnost informačního technika – obor č. 56 „Poskytování software, poradenská činnost v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály“
- Provaznictví – obor č. 10 „Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků“
- Stavba člunů a lodí – obor č. 33 „Stavba a výroba plavidel“
- Činnost skláře – obor č. 20 „Výroba a zpracování skla“

V České republice není u vyjmenovaných činností vyžadováno prokázání odborné způsobilosti pro vydání živnostenského oprávnění.¹²³ Shodně se v obou zemích vyžaduje prokázání odborné způsobilosti například u řemeslných živností jako jsou truhlářství, tesařství, zednictví, instalatérství, pekařství, cukrářství nebo kominictví.

4.3.2.2 Živnosti neregulované

Neregulované živnosti mohou být provozovány pouze na základě ohlášení příslušnému živnostenskému úřadu, a to již dnem ohlášení.¹²⁴ Úplný seznam těchto živností je uveden v příloze B zákona o regulaci řemesel.

K neregulovaným živnostem patří například:

¹²³ Příloha číslo 1 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) – obory živnosti volné číslo 46, 50 a 56

¹²⁴ § 14 živnostenského řádu – Gewerbeordnung (GewO)

1. Živnosti řemeslné uvedené v příloze B odst. 1 GewO:

- Obkladačství
- Zakázkové krejčovství
- Fotograf
- Kosmetické služby
- Hodinářství
- Galvanizérství
- Výroba košíkářského zboží
- Mlynářství
- Výroba hudebních nástrojů – varhan, klavíru, houslí, dechových nástrojů.

2. Živnosti podobné řemeslům uvedené v příloze B – odst. 2 GewO:

- Podlahářství
- Kosmetička
- Ladič klavírů
- Opravy obuvi.¹²⁵

Živnosti fotograf, zakázkové krejčovství, výroba košíkářského zboží či opravy obuvi jsou i v České republice podle přílohy číslo 4 k zákonu číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) zařazeny mezi obory živnosti volné Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Pro získání oprávnění k provozování těchto živností není nutné prokazovat odbornou způsobilost.

Oproti tomu živnosti podlahářství, obkladačství, hodinářství, galvanizérství, mlynářství, řeznictví, výroba hudebních nástrojů jsou podle naší právní úpravy zařazeny do přílohy č. 1 ŽZ. K získání živnostenského oprávnění je nutné prokázat odbornou způsobilost podle § 21 nebo § 22 ŽZ. Totéž platí i pro řemeslnou živnost kosmetické služby. V souladu s ustanovením § 7 odst. 6 ŽZ je podle přílohy číslo 5 citovaného zákona tato živnost navíc zařazena do seznamu těch živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze osobami odborně způsobilými.

4.3.3 Všeobecné podmínky

Provozování živnostenské činnosti je ve smyslu ustanovení § 1 živnostenského řádu povoleno každému, kdo splní podmínky vyplývající ze živnostenského řádu.¹²⁶

¹²⁵ příloha B živnostenského řádu – Gewerbeordnung (GewO)

¹²⁶ § 1 živnostenského řádu – Gewerbeordnung (GewO)

Podmínky všeobecné musí být bezpodmínečně splněny vždy, tj. bez ohledu na druh živnosti, která je podnikatelem vykonávána. Způsobilost subjektu k jeho právům a povinnostem a k právním úkonům se na území SRN řídí občanským zákoníkem, živnostenský řád podmínku této způsobilosti přímo neupravuje.¹²⁷

4.3.4 Zvláštní podmínky

Pro zákonem stanovené živnosti je nutné splnit nejen všeobecné, ale i zvláštní podmínky provozování živnosti. Splnění zvláštních podmínek provozování živnosti se vyžaduje pro živnosti regulované, přímo vyjmenované v zákoně. Určité živnosti vyžadují vydání státního povolení, tzv. koncese. Koncesovanou živnost lze provozovat až po splnění podmínek daných živnostenským řádem. V případě jejich nedodržení může být povolení k provozování této činnosti buď podnikateli pozastaveno nebo dokonce odebráno. Záznam o pozastavení nebo odebrání živnostenského oprávnění by se projevil záznamem v centrálním živnostenském rejstříku.

U živností řemeslných je povinný zápis do rejstříkového seznamu řemesel. Pro získání oprávnění je nutné prokázat odbornou způsobilost, a to několika možnými způsoby:

- ukončením odborného vzdělání v řemeslném oboru,
- praxí v samostatně provozované činnosti v daném řemeslném oboru nebo v závislém postavení v zaměstnání na pozici vedoucího provozu v oboru v délce minimálně 6 let,
- nejméně tříletou praxí v samostatně provozované činnosti v řemeslném oboru nebo v závislém postavení na pozici vedoucího provozu v oboru, splňuje-li žadatel tříleté profesní vzdělání nebo pětileté profesní zkušenosti v postavení zaměstnance.¹²⁸

4.3.5 Provozování živnosti prostřednictvím zástupce

Podle německého živnostenského řádu může být provozování živnosti vykonáváno tzv. zástupcem (Stellvertreter), který musí splnit zákonem stanovené požadavky. Zástupce musí být podnikatelem zaměstnán. Zástupce si např. ustanovuje podnikatel, vlastníci více koncesí k provozování hostinské činnosti, pokud ji provozuje ve více provozovnách – zástupce je pak ustanoven pro každou provozovnu zvlášť. Prostřednictvím odborného zástupce po smrti podnikatele mohou provozovat živnost v zákoně vyjmenované osoby, aniž

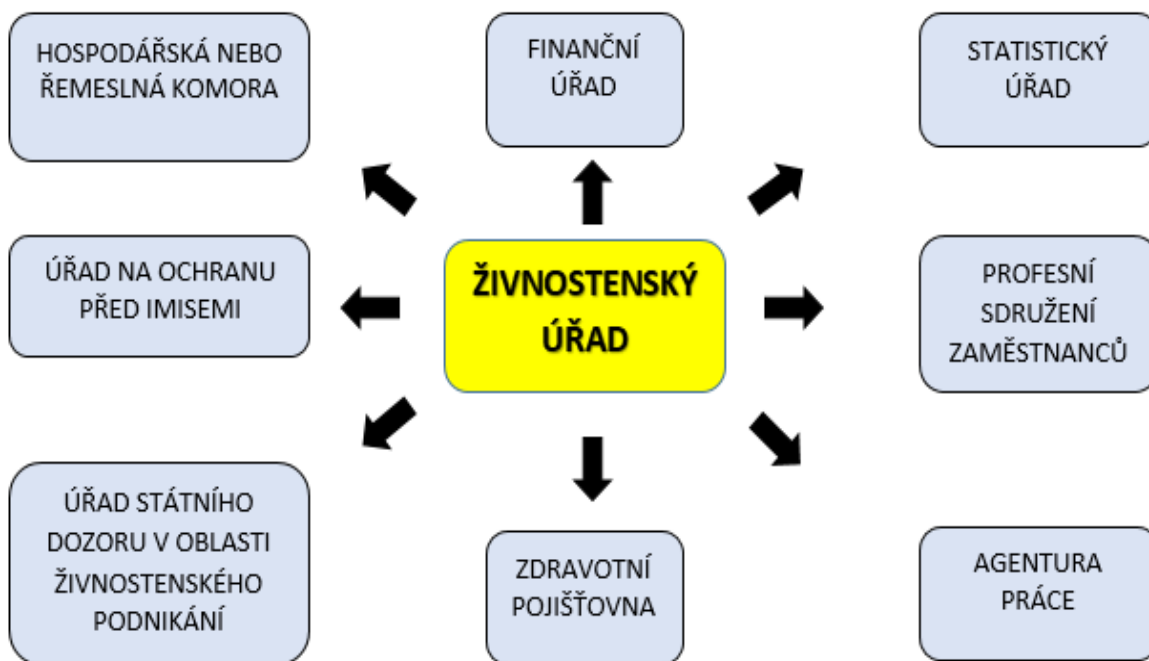
---

¹²⁸ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 283 s. ISBN: 978-80-7400-411-7

by měly povinnost splnit podmínku pro zápis do rejstříkového seznamu řemesel – zejména odbornou způsobilost.¹²⁹

4.3.6 Vznik, změny a zánik živnostenského oprávnění

Obrázek č. 4 Předávání dat živnostenským úřadem při ohlášení živnosti

Zdroj: Živnostenský řád Spolkové republiky Německo - vlastní zpracování

U živností zákonem regulovaných vzniká živnostenské oprávnění podnikatelským subjektům až po zápisu do rejstříkového seznamu řemesel nebo vydáním povolení k provozování živnosti. Živnosti neregulované lze provozovat již poté, co podnikatel ohlásí živnost příslušnému živnostenskému úřadu - živnostenské oprávnění pak vzniká dnem ohlášení.¹³⁰

Ohlášení živnosti se ohlašuje na živnostenském úřadě v obci, kde bude živnost provozována. Splní-li ohlašovatel podmínky pro vydání živnostenského oprávnění, živnostenský úřad předá kopii ohlášení živnosti dotčeným orgánům veřejné správy, a to např. finančnímu úřadu, úřadu státního dozoru v oblasti živnostenského podnikání, úřadu na ochranu před imisemi, statistickému úřadu, agentuře práce, profesnímu sdružení zaměstnanců, zdravotní pojišťovně, místně příslušné hospodářské, příp. řemeslné komoře.¹³¹

¹²⁹ § 45 živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

¹³⁰ § 14 živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO) a § 18 zákona o regulaci řemesel Handwerksordnung (HwO)

¹³¹ § 14 odst. 9 živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

Zánik živnostenského oprávnění je obecně upraven v německém obchodním zákoníku. V živnostenském řádu je uvedeno několik důvodů, které vedou jeho zániku:

- živnostenské oprávnění zaniká úmrtím podnikatele, pokud v provozování živnosti nepokračují dědicové nebo zástupce ustanovený pro danou živnost¹³²
- likvidací podnikatelského subjektu podle § 145 německého obchodního zákoníku
- uplynutím doby, na kterou byla koncese k provozování živnosti udělena.

Příslušný živnostenský úřad je oprávněn podnikateli částečně nebo zcela zakázat provozování živnosti z důvodu, že existují skutečnosti, prokazující nespolehlivost k provozování živnostenské činnosti. Tento zákaz je určen pro případy zabezpečení ochrany poškozených ve vztahu k provozování uvedené živnosti a je možné ho aplikovat i na činnost zástupce.¹³³

Ke ztrátě živnostenského oprávnění může dojít také v případě, že určitá živnost není zahájena do 1 roku od udělení povolení nebo živnost po dobu delší než 1 rok neprovozuje.¹³⁴

4.3.7 Subjekty oprávněné provozovat živnost

Živnost mohou provozovat osoby fyzické i právnické. Definice pojmu podnikatel je vymezena v německém občanském zákoníku. Za podnikatele se podle § 14 zákona považuje fyzická nebo právnická osoba nebo sdružení osob s právní subjektivitou, jednající samostatně při výkonu své obchodní činnosti.¹³⁵ Nejčastější formy podnikání ve SRN:

- Einzelunternehmer - podnikatel jako osoba samostatně výdělečně činná
- Kleinunternehmer – tzv. malý živnostenský podnik
- Gesellschaft bürgerlichen Rechts (GbR) – Sdružení podle občanského práva minimálně 2 společníků, v České republice neexistuje ekvivalent této formy podnikání
- Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH) – Společnost s ručením omezeným
- Gesellschaft mit beschränkter Haftung und Complementär Kommanditgesellschaft (GmbH Co. KG) – spojení společnosti s ručením omezeným s komanditní společností
- Offene Handelsgesellschaft (OHG) – obdoba české veřejné obchodní společnosti
- Kommanditgesellschaft (KG) – obdoba české komanditní společnosti

---

¹³² § 46 živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

¹³³ Míra protiprávního jednání se v tomto případě posuzuje podle § 70 trestního zákoníku (Strafgesetzbuch).

¹³⁴ § 49 živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

¹³⁵ § 14 odst.1 občanského zákoníku Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)

- Aktiengesellschaft (AG) – akciová společnost.¹³⁶

Fyzická podnikající osoba vystupuje při provozování své živnosti osobně svým jménem. Za podnikatele – právnické osoby jednájí zákonem stanovené osoby – např. u společnosti s ručením omezeným je to jednatel,¹³⁷ u akciové společnosti pak představenstvo.¹³⁸

4.3.8 Dočasné poskytování služeb občany SRN na území České republiky

Občan SRN, který je vlastníkem podnikatelského oprávnění ze země původu, může na území ČR dočasně poskytovat služby, a to v rozsahu svého živnostenského oprávnění ze SRN. Toto oprávnění je občanům SRN (i občanům ostatních členských států EU, dalších států Dohody o Evropském hospodářském prostoru, občanům Švýcarské konfederace a právnickým osobám se sídlem na území těchto států) dáno v souladu s článkem číslo 56 a následujícími Smlouvy o fungování EU.¹³⁹ Službami se podle uvedené smlouvy rozumí výkony poskytované zpravidla za odměnu, nejsou-li upraveny zvláštními ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob. Jedná se o činnosti průmyslové či obchodní povahy, činnosti řemeslné a činnosti prováděné v oblasti svobodných povolání.¹⁴⁰ Podmínky poskytování služeb v evropském právu dále upravuje a upřesňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady číslo 2006/123/ES ze dne 12. 12. 2006 o službách na vnitřním trhu, ve znění pozdějších právních úprav.

4.4 Živnostenský rejstřík

4.4.1 Centrální živnostenský rejstřík (Gewerbezentralregister)

Centrální živnostenský rejstřík spadá ve SRN do působnosti Spolkového ministerstva spravedlnosti. Jeho sídlo je v Bonnu.¹⁴¹ Zapisují se do něj podle § 149 odst. 2 živnostenského řádu vybrané údaje o podnikatelích související s provozováním jejich živnosti:

- Správní rozhodnutí – např. rozhodnutí živnostenského úřadu spočívající v odmítnutí nebo odebrání povolení k podnikání či koncese,
- Rozhodnutí o odsouzení podnikatele za trestný čin umožnění nelegálního zaměstnání,

¹³⁶ Webové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Businessinfo. Podnikání. [on line]. Dostupný z [www: https://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/podnikani-v-eu/enterprise-europe-network-een.html](https://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/podnikani-v-eu/enterprise-europe-network-een.html). 14.8.2018

¹³⁷ § 35 Zákon o společnosti s ručením omezeným (GmbHG)

¹³⁸ § 78 Zákon o akciových společnostech (AktG)

¹³⁹ § 69a, odst. 1 a 3 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁴⁰ článek číslo 57 Smlouvy o fungování Evropské unie

¹⁴¹ Webové stránky Bundesamt für Justiz (Spolkový úřad spravedlnosti). Výpis z ŽR. [on line]. Dostupný z [www: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/GZR/Auskunft/PrivatpersonenInland/Privatpersonenn_Inland_node.html;jsessionid=DECF308C71CC7101597B6317629E3400.2_cid370](https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/GZR/Auskunft/PrivatpersonenInland/Privatpersonenn_Inland_node.html;jsessionid=DECF308C71CC7101597B6317629E3400.2_cid370). 12.11..2018

- Pravomocná rozhodnutí o pokutách udělených podnikateli, týkající se správních deliktů spáchaných v rámci provozování živnosti (ve výši 200 Eur a pokuty vyšší).¹⁴²

Výpisy z tohoto rejstříku jsou poskytovány oprávněným osobám a příslušným úřadům (např. orgánům policie, soudům). Údaje z centrálního živnostenského rejstříku se za určitých podmínek vymažou – např. záznamy u osob starších 80 let. Údaje o zemřelých podnikatelích se vymažou po uplynutí jednoho roku od doby doručení informace o úmrtí podnikatele (během této lhůty se o zemřelém podnikateli neposkytují informace z centrálního ŽR). Vymazány jsou také údaje o pokutách (tříletá lhůta pro výmaz je stanovena u pokut nižších než 300 € a pětiletá pro pokuty ostatní). Příslušné úřady sdělují informace úřadu vedoucímu centrální ŽR v souladu s ustanovením § 153a živnostenského řádu (GewO).

Žádost o výpis z centrálního živnostenského rejstříku se podává buď osobně nebo písemně prostřednictvím neformální žádosti, v níž jsou uvedeny identifikační údaje žadatele. Podpis na žádosti musí být úředně ověřen a správní poplatek předem zaplacen. S platností od 1. ledna 2002 je poplatek stanoven ve výši 13 € za jeden záznam uvedený v centrálním živnostenském rejstříku, přičemž lze požádat i o více výpisů najednou, každý je však takto zpoplatněn.¹⁴³

4.4.2 Rejstříkový seznam řemesel (Handwerksrolle)

Handwerksrolle je rejstříkovým seznamem řemesel. Vedou jej oblastní řemeslné komory a zapisují se do něj údaje o podnikatelích a jejich řemeslech ze spádové oblasti komory. Zápisy fyzických i právnických osob provozujících řemesla podle přílohy A zákona o regulaci řemesel do rejstříkového seznamu řemesel jsou prováděny v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 citovaného zákona. Jedná se o podnikatele, kteří vlastní živnostenské oprávnění k provozování živností např. kadeřník, oční optik, řezník, pekař, truhlář či zedník. Ten, kdo by provozoval řemeslnou živnost bez zapsání do rejstříkového seznamu řemesel, by porušoval živnostenskoprávní předpisy a mohla by mu být uložena pokuta až do výše 10 000 EUR.¹⁴⁴

4.4.3 Živnostenské rejstříky živnostenských úřadů

Jednotlivé živnostenské úřady vedou evidence - rejstříkové seznamy všech podnikatelů, kteří živnost ohlásili u jejich živnostenského úřadu (mají buď své sídlo nebo provozovnu

¹⁴² § 149 živnostenského řádu – Gewerbeordnung (GewO)

¹⁴³ Webové stránky Ministerstva spravedlnosti SRN. Inhalt des GZRs (Obsah centrálního ŽR) Dostupný z [www: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/GZR/GZR_node.html](https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/GZR/GZR_node.html). 4.9.2018

¹⁴⁴ § 117 zákona o regulaci řemesel Handwerksordnung (HwO)

v územním obvodu daného úřadu nebo živnost na tomto území přímo provozují). Do ŽR se zapisují údaje: jméno a příjmení podnikatele - obchodní firma / název - bydliště podnikatele nebo sídlo - datum ohlášení živnosti, případné změny a datum odhlášení živnosti. V živnostenském rejstříku ŽÚ Eslarn je v současné době vedeno 254 místních podnikatelů. Tyto ŽR nejsou rejstříky veřejnými, přesto je možné požádat živnostenský úřad o informaci z ŽR. Bez prokázání právního zájmu je možné obdržet informaci o podnikateli, jeho provozovně a ohlášené živnosti. V případě, že by byly požadovány informace nad rámec těchto základních údajů, je nutné prokázat právní zájem (např. vedený právní spor s podnikatelem). Za poskytnutí informace z ŽR se vybírá správní poplatek 12,50 €. ¹⁴⁵

4.5 Správní poplatky

Výši správních poplatků určují obce či města v rozdílné výši. Rozmezí, v němž se výše poplatků pohybuje, stanovuje Zákon o poplatcích (Kostengesetz) a příslušné nařízení.

Poplatky v oblasti živnostenského podnikání jsou stanoveny podle bodu 5.III.5/2, případně 27 citovaného zákona. Poplatky spadající do oblasti podnikání podle GastG se vybírají v rozmezí stanoveném v bodě 5.III.7. Poplatky týkající se podání podle Zákona o regulaci řemesel jsou uvedeny v bodu 5.III.6/1-9.

Poplatky vybírané živnostenským úřadem v obci Eslarn: Ohlášení živnosti 30,- €, ohlášení změny 15,- €, odhlášení živnosti 30,- €. Správní poplatky ve větších městech jsou obvykle vyšší, např. v Mnichově zaplatí ohlašovatel živnosti 47,- až 50,- € v závislosti na právní formě podnikání. ¹⁴⁶ V souladu s příslušnou právní úpravou je za ohlášení vybírán poplatek ve výši 12,50 až 50,- €. V některých se obcích se poplatky za odhlášení živnosti nevybírají. Poplatky za vydání povolení k provozování regulovaných živností, jež nestačí pouze živnostenskému úřadu ohlásit, jsou podstatně vyšší. Za vydání povolení k provozování regulovaných živností jsou stanoveny vždy konkrétní výše poplatků, zohledněn je i rozsah provozované živnosti (např. nižší poplatek je za vydání povolení k hostinské činnosti provozované jako občerstvení s výčepem alkoholických nápojů a vyšší za provozování restaurace s diskotékou). Povolení k podnikání v hostinské činnosti – tzv. Gaststättenerlaubnis stojí v rozmezí od 50,- € do 5 000,- €. ¹⁴⁷

¹⁴⁵ Kostenverzeichnis zum Kostengesetz – seznam poplatků k Zákonu o poplatcích (Tarif Nr. 5.III.5/1)

¹⁴⁶ Oficiální webové stránky města Mnichova. Gewerbe anmelden (Ohlášení živnosti). [on line]. Dostupný z [www: http://www.muenchen.de/dienstleistungsfinder/muenchen/10164604/](http://www.muenchen.de/dienstleistungsfinder/muenchen/10164604/). 6.2.2018

¹⁴⁷ Nařízení k zákonu o poplatcích Kostenverzeichnis zum Kostengesetz – tarif č. 5.III.7/1

4.6 Živnostenská kontrola

Kontrolou živnostenského podnikání jsou na území SRN zejména živnostenské úřady a tzv. Staatliche Gewerbeaufsichtämter – státní úřady dohledu nad živnostenským podnikáním. Tyto správní orgány kontrolují dodržování živnostenského řádu a ustanovení obecně závazných právních předpisů, týkajících se živnostenského podnikání. Živnostenské úřady kontrolují podnikatele ve svém územním obvodu. Živnostenský řád vymezuje určité druhy živnostenského podnikání, u kterých je obzvláště vyžadována kontrola. V živnostenském řádu jsou zapracovány i podmínky a práva kontrolních pracovníků živnostenských úřadů.¹⁴⁸

Dohled nad dodržováním povinností stanovených zvláštními právními předpisy kontrolují i věcně příslušné správní orgány, které mají výkon kontrolní činnosti v konkrétních oblastech ve své působnosti. Jedná se např. o kontrolu dodržování hygienických předpisů v potravinářství, které u hostinských provozoven kontrolují tzv. Gesundheitsämter (zdravotní úřady), které jsou v Bavorskou součástí Landratsämter (úřady s okresní působností). Dohled nad provozováním řemeslných živností provádějí řemeslné komory ve územních obvodech. V živnostenském řádu je zpracována problematika protiprávního jednání a finančních postihy živnostníků za porušení jejich povinností v souvislosti s provozováním živností.¹⁴⁹

Obrázek č. 5: Úřady živnostenského dohledu v Bavorsku

Zdroj: BayernPortal - Bayerische Gewerbeaufsicht

¹⁴⁸ HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 283 s. ISBN: 978-80-7400-411-7

¹⁴⁹ § 143 až 148 živnostenského řádu Gewerbeordnung (GewO)

4.7 Případové studie podnikatelů z ČR a SRN

Případové studie podnikatelů – fyzických osob z České republiky a ze Spolkové republiky Německo - se týkají veřejnoprávních podmínek provozování živnosti hostinská činnost v obou jmenovaných zemích.

Porovnávání bude ve vazbě zejména na hostinskou činnost provedeno v těchto oblastech:

- Živnostenskoprávní předpisy
- Rozdělení živností, živnostenské oprávnění a jeho rozsah
- Místní a věcná příslušnost úřadů, ohlášení živnosti a žádosti o koncesi
- Institut zástupce a odpovědného zástupce
- Způsob dokládání dokladů prokazujících splnění podmínek provozování živnosti
- Povinnosti podnikatele – oznamovací a další povinnosti
- Druhy živnostenských rejstříků v ČR a SRN
- Správní poplatky

4.7.1 Hostinská činnost a získání živnostenského oprávnění v ČR

V České republice je hostinská činnost podle zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) zařazena do živností ohlašovacích řemeslných.

Pro získání oprávnění k provozování živností řemeslných je požadována odborná způsobilost podnikatele, která se prokazuje v souladu s ustanovením § 21, popřípadě § 22 živnostenského zákona. Podnikatel může provozovat hostinskou živnost i prostřednictvím odborně způsobilého odpovědného zástupce.¹⁵⁰

Živnostenské oprávnění k provozování hostinské živnosti vzniká dnem ohlášení. Má-li ohlášení požadované náležitosti a splňuje-li podnikatel všechny podmínky stanovené živnostenským zákonem, provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku a ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne ohlášení vydá výpis ze živnostenského rejstříku.¹⁵¹ Tento výpis je poté podnikatelovým průkazem živnostenského oprávnění k provozování hostinské činnosti.

4.7.2 Charakteristika prostředí a podnikatele podnikajícího v ČR

Pro účely porovnání veřejnoprávních podmínek byl vybrán podnikatel – fyzická osoba, podnikající v hostinské činnosti již více než 28 let. Jedná se o podnikatele ve věku 53 let,

¹⁵⁰ § 11 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

¹⁵¹ § 45 a 47 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

který podniká v Plzeňském kraji v příhraničním okrese Tachov. Provozovna podnikatele je umístěna v obci s více než šesti sty obyvatel. Nedaleko provozovny se nachází sjezd dálnice Praha – Rozvadov a také nově vybudovaná průmyslová zóna s více než devíti sty zaměstnanými osobami. Kromě místních obyvatel jsou návštěvníky této restaurace také pracující z průmyslové zóny a osoby projíždějící kolem po dálnici D5.

K nejdůležitějším úřadům z pohledu oznamovacích a dalších jiných povinností podnikatele patří zejména obecní úřad podle jeho bydliště a sídla, obecní živnostenský úřad, finanční úřad, zdravotní pojišťovna a okresní správa sociálního zabezpečení.

Bydliště, sídlo i provozovna podnikatele je umístěna v obci s obecním úřadem se základním výkonem státní správy v okrese Tachov. Obcí s rozšířenou působností pro tuto obec je město Stříbro.

Místně příslušným obecním živnostenským úřadem je pro uvedenou podnikající fyzickou osobu odbor obecní živnostenský úřad Městského úřadu ve Stříbře, který je od provozovny a zároveň i sídla podnikatele vzdálen 10 km. Krajským živnostenským úřadem je Krajský živnostenský úřad Krajského úřadu Plzeňského kraje se sídlem v Plzni, který je od sídla podnikatele vzdálen 26 km.

Ve Stříbře se nachází i pracoviště místně příslušného finančního úřadu podnikatele, kterým je Finanční úřad Plzeňského kraje.

Pobočka Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky a pracoviště okresní správy sociálního zabezpečení spadající pod Českou správu sociálního zabezpečení se nacházejí ve 30 km vzdáleném městě Tachov.

4.7.3 Historie podnikání v hostinské činnosti podnikatele z ČR

Podnikatel pan Karel Svoboda zahájil svoji podnikatelskou činnost jako osoba samostatně výdělečně činná ještě v období před účinností živnostenského zákona. Rozhodnutí o registraci podle zákona číslo 150/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů k provozování činnosti „zprostředkování služeb“ mu bylo vydáno Okresním úřadem v Tachově v dubnu 1990, a to po zaplacení správního poplatku ve výši 120,- Kčs. Uvedenou činnost podnikatel provozoval jako vedlejší činnost. V listopadu téhož roku požádal o rozšíření předmětu podnikání o „provozování obchodní činnosti“, rozhodnutí o změně registrace bylo zpoplatněno částkou 60,- Kčs.

Zákon číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších právních úprav, nabyl účinnosti 1. 1. 1992. K témuž datu vznikla také soustava živnostenských úřadů – okresní živnostenské úřady na Okresních úřadech a obecní

živnostenské úřady na vybraných městských a obecních úřadech. Na okrese Tachov bylo k 1. 1. 1992 zřízeno celkem 5 obecních živnostenských úřadů, jejichž nadřízeným orgánem byl okresní živnostenský úřad Okresního úřadu v Tachově.¹⁵² Živnostenský zákon ukládal podnikatelům, kteří měli vydána rozhodnutí o registraci a chtěli dále pokračovat v provozování živnosti, aby v lhůtě do 31. 12. 1992 požádali o tzv. přeregistraci živnosti. V praxi to znamenalo ohlásit živnost či požádat o koncesi na věcně a místně příslušném živnostenském úřadě.

Transformace činnosti „provozování obchodní a ubytovací činnosti“ a „zprostředkování služeb“ na volné živnosti byla podmíněna ohlášením tří živností volných na obecním živnostenském úřadě ve Stříbře. K ohlášení bylo nutné doložit výpis z rejstříku trestů a doklad o zaplacení správního poplatku ve výši 3 x 1 000,- Kčs. Panu Svobodovi byly vydány tři živnostenské listy k provozování volných živností: „koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej“, „zprostředkování obchodu a služeb“ a „poskytování ubytovacích služeb“.

V prosinci 1993 podal pan Svoboda žádost o koncesi „hostinská činnost“ (bez ubytovacích zařízení). K žádosti doložil výpis z trestního rejstříku k prokázání splnění podmínky bezúhonnosti. Protože nesplňoval odbornou způsobilost k provozování koncesované živnosti, bylo nezbytné ustanovit odborně způsobilou osobu do funkce odpovědného zástupce. Ten musel prokázat bezúhonnost doložením výpisu z rejstříku trestů a odbornou způsobilost v souladu s ustanovením § 22 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona maturitním vysvědčením ze Střední hotelové školy v Mariánských Lázních, obor Hotelnictví a cestovní ruch a potvrzením o dvouleté praxi v oboru (pracovní smlouva s pracovním zařazením provozní restaurace). S odpovědným zástupcem uzavřel podnikatel smlouvu o výkonu funkce. Odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost musel okresní živnostenský úřad rozhodnutím schválit. V žádosti o koncesi byla uvedena provozovna, kterou si pan Svoboda od ledna 1994 pronajal v obci vzdálené 3 km od svého bydliště. Okresní živnostenský úřad provozovnu rozhodnutím schválil. Koncesní listina k provozování uvedené živnosti byla podnikateli vydána po nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

V lednu 1993 se podnikatel přestěhoval v rámci stejné obce. Změnu bydliště byl podnikatel povinen oznámit na příslušné úřady (OSSZ, FÚ, VZP a na oba druhy živnostenských úřadů – obecní i okresní). Na obecním živnostenském úřadě mu byly po zaplacení správních poplatků 3 x 500,- Kčs vydány tři změnové živnostenské listy. Okresní živnostenský úřad

---

¹⁵² zákon číslo 570/1990 Sb., o živnostenských úřadech

ve správním řízení vydal rozhodnutí o změně koncese a po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí koncesní listinu se změněnými údaji. Za změnu rozhodnutí o udělení koncese byl vybrán správní poplatek ve výši 1 000,- Kčs.

Novela živnostenského zákona číslo 286/1995 Sb. výrazným způsobem zasáhla do znění příloh živnostenského zákona a zařazení jednotlivých živností. Živnost „hostinská činnost“ (bez ubytovacích zařízení) byla přeřazena z živností koncesovaných do živností řemeslných. V souladu s článkem III., bodu 3 přechodných ustanovení uvedené novely byl podnikateli vydán nový průkaz živnostenského oprávnění – místo dosavadní koncesní listiny obdržel podnikatel živnostenský list s předmětem podnikání „hostinská činnost“. Novela zákona v podstatě nezměnila požadavky na odbornou způsobilost, které se i nadále prokazovaly podle § 21 či § 22 živnostenského zákona. Přeřazením do ohlašovacích živností řemeslných se změnila – výrazně snížila stanovená výše správního poplatku za vydání oprávnění z 2 000,- Kčs a za změny oprávnění z 1 000,- Kčs na polovinu.

K 31. 12. 2000 podnikatel ukončil provozování podnikatelské činnosti v pronajaté provozovně a od února 2001 zahájil provozování „hostinské činnosti“ a živnosti volné „koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej“ v nově vybudované provozovně ve vlastních prostorách. Změnu provozovny – zahájení a ukončení činnosti v provozovně – podnikatel musel oznámit příslušným živnostenským úřadům – v případě volné živnosti obecnímu živnostenskému úřadu (OŽÚ ve Stříbře) a v případě řemeslné živnosti okresnímu živnostenskému úřadu (OŽÚ v Tachově). Po oznámení změny bylo podnikateli vydáno vyrozumění o zápisu změn provozoven do živnostenského rejstříku.

V nové provozovně se podnikatel rozhodl provozovat činnost spočívající v pronájmu jízdních kol, ohlásil proto zároveň se změnou provozovny i novou volnou živnost „pronájem a půjčování věcí movitých“. K ohlášení doložil na obecním živnostenském úřadě výpis z rejstříku trestů a zaplatil správní poplatek ve výši 1 000,- Kč. Podnikateli byl vydán další, v pořadí již pátý, živnostenský list s výše uvedeným předmětem podnikání.

K 1. červenci 2008 nabyt účinnosti zákon číslo 130/2008 Sb., který významným způsobem novelizoval živnostenský zákon a některé související předpisy. Z dosavadních volných živností se staly jen obory živnosti volné „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“. V praxi to pro pana Svobodu znamenalo, že mu byl vydán pro živnost volnou výpis ze živnostenského rejstříku, který nahrazoval původní 4 živnostenské listy pro jednotlivé volné živnosti.

Od roku 2010 je podnikatel členem místní akční skupiny Český západ. Od roku 2012 je členem jejího kontrolního a finančního výboru a ve skupině působí aktivně. Místní akční

skupina pořádá pro podnikatele ve svém regionu různé zajímavé aktivity – setkání podnikatelů ke vzájemné výměně zkušeností, přednášky s odborníky a také je informuje o nových dotačních programech. Vykonává pro své členy bezplatnou poradenskou činnost v oblasti zpracování aktuálních dotačních příspěvků. Členové místní akční skupiny se pravidelně setkávají, obvykle v restauraci pana Svobody. Činnost místní akční skupiny hodnotí podnikatel kladně a uvádí, že členství v ní je pro něj jednoznačně přínosem.

Novela živnostenského zákona provedená zákonem číslo 309/2013 Sb. nabyla účinnosti dne 17. října 2013. Podnikatelé prodávající vybrané druhy lihovin měli povinnost ve lhůtě do 17. dubna 2014 požádat o koncesi k prodeji kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin, jinak by jim právo k prodeji uvedeného sortimentu zaniklo. Novelou uvedeného zákona došlo ke změně přílohy číslo 3 živnostenského zákona: u koncesované živnosti „výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením)“ se pro podnikatele rozšířila možnost požádat o koncesi v částečném rozsahu – „prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. Odborná způsobilost pro vydání živnostenského oprávnění k provozování koncesované živnosti „prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ není vyžadována. Podnikatel pan Svoboda v únoru 2014 požádal o koncesi, přičemž nemusel prokazovat zvláštní ani všeobecné podmínky provozování živnosti (obecní živnostenský úřad si vyžádal výpis z rejstříku trestů elektronicky).

V roce 2015 podnikatel požádal o změnu rozsahu předmětu podnikání živnosti volné, a to o doplnění dosavadních oborů živnosti volné o obor číslo 73 – „provozování kulturních a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, veletrhů, prodejních akcí a tělovýchovných a sportovních zařízení“. Vzhledem k tomu, že nešlo o nové ohlášení živnosti, ale jen obor živnosti volné, nebylo nutné platit správní poplatek a živnostenský úřad vydal podnikateli aktualizovaný výpis ze živnostenského rejstříku se všemi předměty podnikání – s volnou živností s aktuálními obory a také s uvedením koncesované živnosti a živnosti řemeslné. Pan Svoboda tak obdržel výpis ze živnostenského rejstříku se všemi jím provozovanými předměty podnikání. O nový obor živnosti volné požádal pan Svoboda na obecním živnostenském úřadě v Tachově, protože na zdejším městském úřadě vyřizoval i jiné úřední záležitosti a nemusel jet zvlášť na obecní živnostenský úřad do Stříbra. Využil tak práva podnikatele vybrat si libovolný živnostenský úřad v České republice pro své podání vůči živnostenskému úřadu.

V roce 2016 se podnikatel přestěhoval v rámci obce. Protože v žádosti o koncesi z roku 2014 označil, že požaduje trvalou shodu bydliště a sídla, nemusel změnu bydliště a sídla

živnostenskému úřadu oznamovat. Obecní živnostenský úřad příslušný podle sídla podnikatele (v tomto případě OŽÚ ve Stříbře) provedl změnu bydliště v Registru živnostenského podnikání bez oznámení podnikatele, a to na základě údajů získaných ze základních registrů (z Registru obyvatel ČR). Současně se změnou bydliště se provedla i změna sídla podnikatele. Podnikatel si v tomto případě na živnostenském úřadě požádal o vydání aktuálního výpisu ze živnostenského rejstříku, v němž se promítla změna bydliště a sídla. Výpis ze ŽR byl podnikateli vydán na jeho žádost a zaplatil za něj správní poplatek ve výši 20,- Kč za jednu stránku, v případě pana Svobody, který má živnostenské oprávnění ke třem živnostem, to bylo celkem 40,- Kč. Tento výpis je posledním průkazem živnostenského oprávnění uvedeného podnikatele.

4.7.4 Hostinská činnost a získání živnostenského oprávnění ve SRN

Hostinská činnost je podle živnostenského řádu Spolkové republiky Německo zařazena do živností, k jejichž provozování je nutné získat zvláštní povolení, tzv. koncesi. Při podání žádosti o povolení hostinské činnosti nemusí podnikatel prokazovat zvláštní podmínku provozování živnosti ve smyslu prokázání odborné způsobilosti (vzdělání ani praxe v oboru).

Při žádosti o koncesi je podnikatel povinen uvést konkrétní způsob provozování hostinské činnosti a v žádosti uvést, zda bude provozovat bar, občerstvení, výčep (alkoholické a nealkoholické nápoje), restauraci s přípravou hotových jídel, diskotéku či kavárnu. Za hostinskou provozovnu se podle platné právní úpravy považuje i stánek s občerstvením za předpokladu, že v něm jsou prodávány alkoholické nápoje. Obvyklá lhůta pro podání oprávnění k provozování hostinské činnosti podle § 2 GastG je přibližně 3 až 4 týdny před zahájením provozování živnosti. Požadované doklady, které je podnikatel povinen v originále přiložit k žádosti o koncesi:

- Doklad prokazující užívací právo k prostorám, v nichž se provozovna nachází (nájemní smlouva podepsaná oběma stranami, výpis z katastru nemovitostí, souhlas vlastníka nemovitosti),
- Platný průkaz totožnosti,
- Doklad o zaplacení vyměřeného správního poplatku, který se odvíjí od druhu provozované hostinské činnosti,
- Aktuální výpis z evidence rejstříku trestů Spolkové republiky Německo, jako účel žádosti o výpis se uvede povolení k podnikání v hostinské činnosti (žádost se podává

na úřadě v místě bydliště nebo on line na webových stránkách spolkového ministerstva spravedlnosti),

- Aktuální výpis z Centrálního živnostenského rejstříku – jako účel žádosti o výpis se uvede povolení k podnikání v hostinské činnosti,
- Osvědčení o průkazu způsobilosti příslušného daňového úřadu - "daňové osvědčení", v němž je uvedeno, že neexistují žádné námitky proti vydání povolení k provozování hostinské činnosti,
- Průkaz osvědčující absolvování proškolení v oblasti poskytování služeb v pohostinství – proškolení provádí místně příslušná pobočka IHK,
- Dalším požadovaným dokladem může být například výpis z obchodního rejstříku, je-li v něm žadatel o koncesi zapsán nebo potvrzení finančního úřadu o bezdlužnosti podnikatele.

Jedná-li se o hostinskou provozovnu nově zřízenou či přestavěnou, je nutné žádost o koncesi doplnit ještě o:

- Stavební povolení k provozovně včetně vyjádření stavebního úřadu,
- Schválené stavební plány a půdorys provozovny.

4.7.5 Charakteristika prostředí a podnikatele podnikajícího v SRN

Případová studie podnikající fyzické osoby ze Spolkové republiky Německo je zpracovaná na základě informací získaných z řízeného rozhovoru s podnikatelkou a dokladů podnikatelkou předložených.

Místem výkonu provozované živnosti je obec Eslarn. Eslarn je německá obec s tržním právem v zemském okrese Neustadt an der Waldnaab (Horní Falc) ve spolkové zemi Bavorsko. Leží 15 km od hranic s Českou republikou. Obec Eslarn má 2751 obyvatel a rozlohu 5 524 ha¹⁵³. Na obecním úřadě v Eslarnu byl zřízen živnostenský úřad, jehož spádový obvod je území obce. V evidenci živnostenského úřadu v obci Eslarn je k 31. 10. 2018 vedeno celkem 254 podnikatelů. Místně příslušným zemským úřadem pro obec Eslarn je Landratsamt ve městě Neustadt an der Waldnaab. V obci jsou celkem 3 pohostinská zařízení, z toho jedna kavárna s cukrárnou a dvě restaurace s výčepem a přípravou a podáváním teplých jídel.

---

¹⁵³ Oficiální webové stránky obce Eslarn. Dostupný z [www: https://www.eslarn.de/eslarn_home.htm](https://www.eslarn.de/eslarn_home.htm). 22.11.2018

4.6.7 Historie podnikání v hostinské činnosti podnikatele v SRN

Podnikatelka Kornelia König (54 let) byla několik let zaměstnána jako servírka a zároveň provozní pracovník v restauraci, kterou si později pronajala a provozovala ji jako osoba samostatně výdělečně činná. Jako zaměstnanec získala na uvedené pracovní pozici potřebné zkušenosti s provozem tohoto typu pohostinské provozovny, které pak využila při sestavování svého podnikatelského plánu.

Provozovnu – restauraci si paní König pronajala od dosavadního provozovatele a zároveň vlastníka nemovitosti od 1. 8. 1998. Žádost o povolení k provozování hostinské činnosti podala podnikatelka na místně příslušný úřad podle adresy provozovny (obec Eslarn), tj. Landratsamt Neustadt an den Waldnaab dne 27. 4. 1998.

V žádosti o povolení podle § 2 zákona o podnikání v pohostinství (GastG) uvedla své identifikační údaje (jméno, příjmení včetně rodného, datum a místo narození, státní příslušnost). Údaje týkající se provozovny byly uvedeny v rozsahu:

- druh pohostinské provozovny – výčep a občerstvení s přípravou a podáváním jídel,
- typ provozovny: kolaudovaná, stálá provozovna,
- způsob zřízení provozovny: převzetí od dosavadního provozovatele,
- označení (název) provozovny: Café „Szenario“,
- zamýšlená doba provozování živnosti v provozovně: na dobu neurčitou,
- přístup do provozovny: přístup povolen všem osobám (kapacita 30 hostů),
- druh nápojů podávaných v provozovně: všechny druhy alkoholických i nealkoholických nápojů,
- druh připravovaných/podávaných jídel: občerstvení (bagety, klobásy, palačinky, rozpékaná pizza, zmrzlina, zákusky, saláty),
- podrobný popis prostor provozovny: prostor určený pro hosty a plocha výčepu (umístění v přízemí - plocha 58 m² - výška stropu 295 cm); sklad pro potraviny a nápoje (v přízemí – 13 m²); toalety pánské (v přízemí společné s další restaurací – 10 m²) a dámské (v přízemí společné s další restaurací – 12 m²); volný prostor před provozovnou (15 m²).

K žádosti o vydání výše uvedeného povolení podnikatelka doložila tyto doklady prokazující splnění podmínek pro vydání povolení k podnikání v pohostinství:

- Potvrzení o bezúhonnosti - výpis z trestního rejstříku (tzv. Führungszeugnis – vydává ho Spolkové ministerstvo spravedlnosti SRN) – o výpis požádala písemně na obecním

úřadě podle bydliště, poté ho obdržela poštou a zaplatila za něj správní poplatek ve výši odpovídající částce 13,- €,

- Potvrzení o bezdlužnosti vůči finančnímu úřadu,
- Potvrzení o způsobilosti pracovat v oboru potravinářství a pohostinství (tzv. Gesundheitszeugnis – zdravotní osvědčení) – požádala si o něj na zemském úřadě v Neustadtu a. d. Waldnaab – potvrzení nesmělo být starší než 6 týdnů,
- Potvrzení o proškolení v oblasti nezbytných znalostí potravinářských předpisů podle § 4 odst. 1, bodu 4 GastG (proškolení provedla a potvrzení podnikatelce vydala za poplatek Průmyslová a obchodní komora v Regensburgu),
- Nákres prostor provozovny,
- Nájemní smlouvu k pronájmu prostor provozovny,
- Výpis z centrálního živnostenského rejstříku – žádost o výpis podnikatelka podala prostřednictvím živnostenského úřadu na obecním úřadě v Eslarnu – žádost byla zpoplatněna (poplatek odpovídající částce 12,50 €) a podnikatelka jím doložila svoji spolehlivost ve vztahu k provozování živnosti.

Před vydáním povolení prostory uvedené v žádosti zkontroloval pracovník oddělení zdravotnictví zemského úřadu a s podnikatelkou řešil konkrétní podmínky, které je nutné splnit, aby úřad provoz podniku schválil. Vydání povolení předcházela také kontrola provozovny stavebním úřadem, jednalo se však o již dříve schválenou a fungující provozovnu, proto stavební úpravy nebyly nutné.

Povolení – koncese k provozování pohostinské provozovny v rozsahu předmětu podnikání „výčep alkoholických a nealkoholických nápojů a teplé i studené občerstvení“ bylo podnikatelce paní König vydáno výše uvedeným úřadem dne 29. 7. 1998 pod číslem jednacím 31-823/B-Sch. V povolení byly kromě osobních údajů uvedeny konkrétní údaje o provozovně (adresa, druh provozovny, plocha jednotlivých prostor). V povolení byly podnikatelce uloženy dvě podmínky s termínem splnění ihned, a to:

- Výrazné a čitelné označení provozovny jménem a příjmením provozovatele,
- U vchodu do provozovny bude vyvěšen ceník nejdůležitějších nápojů a jídel podávaných v provozovně.

Za uvedené povolení byl podnikatelce úřadem vyměřen správní poplatek ve výši 389 €.

Podnikatelka obdržela po vydání povolení k podnikání:

- Potvrzení o členství v Profesním společenství pracovníků v oboru potravinářství a pohostinství (§ 136 odst. 1 Sozialgesetzbuch - SGB), v němž jí bylo přiděleno číslo

provozovny (podniku), pod kterým byla tímto společenstvím vedena (1633522810). Provozovna byla zařazena do tarifu určujícího míru rizika 03,80 a byl jí zaslán výměr povinné platby pojištění této provozovny ve výši odpovídající 420 €.

- Úřadem práce (pracoviště Weiden) bylo podnikatelce sdělením přiděleno číslo podniku, pod kterým ji vede Úřad práce a které bude používat v otázkách sociálního pojištění osob, které jsou v provozovně zaměstnány (75272360). V tomto sdělení byla podnikatelka upozorněna na některé oznamovací povinnosti vůči uvedenému úřadu, např. povinnost oznámit zřízení další provozovny, změnu druhu nebo označení podniku, změnu pracovního zařazení zaměstnanců v rámci stávajícího podniku, změnu předmětu (rozsahu) podnikání a ukončení provozování pohostinské provozovny.
- Sdělení Finančního úřadu ve Weidenu o přidělení daňového čísla (149/12872).

Zaregistrovala se jako plátce poplatku u společnosti, která zastupuje autorská práva – GEMA - a pravidelně platila poplatky za rozhlasové vysílání v provozovně.

V roce 2007 se podnikatelka rozhodla, že provozovnu rozšíří o další prostory – v prvním patře budovy vybuduje dvě místnosti – jednu místnost s kulečnickem, jednu místnost pro posezení hostů a dále v letním období 3 stolky před provozovnou. Podnikatelský plán byl zaměřen nejen na zvětšení kapacity podniku (celkem 60 osob), ale i rozšíření sortimentu – o výrobu pizzy s konzumací v provozovně i pro objednání s sebou. Žádost o změnu původního povolení k provozování hostinské činnosti podnikatelka podala opět na zemský úřad v Neustadtu a. d. Waldnaab dne 10. 12. 2007. K žádosti doložila rozhodnutí stavebního úřadu o rekolaudaci provozovny (rozšíření prostor v prvním patře, stavební úpravy v přízemí) a v žádosti detailně popsala nové prostory s uvedením plochy a výšky prostor. V prvním patře vybudovaný prostor pro hosty činil 28 m². Z důvodu rozšíření kapacity podniku na celkem 60 osob byla podnikatelka povinna vybudovat na vlastní náklady šest parkovacích míst, k tomuto použila plochu dvoru u zadního vchodu do provozovny.

Doplnění původního povolení vydaného podle § 2 odst. 1 GastG bylo podnikatelce vydáno dne 17. 3. 2008 pod číslem jednacím 31-8231/Sch. V povolení se uvedlo kromě identifikačních údajů podnikatelky a označení provozovny včetně rozsahu předmětu podnikání i označení a rozměry nově vybudovaných schválených prostor. V povolení byly podnikatelce uloženy podmínky, které musela splnit ihned:

- U vchodu do provozovny vyvěsit jméno a příjmení provozovatele provozovny a výpis nejdůležitějších nápojů a jídel z nápojového a jídelního lístku,
- V jídelním a nápojovém lístku uvádět alergeny,

- U umyvadla mít k dispozici mýdlo a jednorázové ručníky,
- Stěna u pece na pizzu musí být omyvatelná,
- Všechna chladicí a mrazicí zařízení musí být vybavena vhodnými teploměry.

Správní poplatek za vydání rozšiřujícího povolení k provozování hostinské činnosti byl vyměřen ve výši 232,45 €.

V průběhu podnikání proběhla u podnikatelky v prostorách provozovny opakovaně kontrola, a to zejména kontrola zaměřená na dodržování potravinářských a hygienických předpisů stanovených jak podmínkami udělenými v koncesi, tak daných zvláštními právními předpisy. Kontrolním orgánem byl v tomto případě zdravotní úřad zemského úřadu v Neustadtu a. d. Waldnaab, který se vyjadřoval k žádosti o povolení koncese.

Podnikatelka uzavřela provozovnu k 31. 12. 2016, k tomuto datu vypověděla s majitelem nemovitosti nájemní smlouvu k pronájmu provozovny. Na zemském úřadě v Neustadtu a. d. Waldnaab ohlásila ukončení provozování živnosti, tzv. Gewerbeabmeldung. Zaplatila správní poplatek ve výši 30,- € za odhlášení živnosti. Úřad automaticky informoval dotčené orgány veřejné správy (finanční úřad, živnostenský úřad podle adresy provozovny, obchodní a průmyslovou komoru). Podnikatelka oznámila ukončení provozování hostinské činnosti v provozovně také organizaci GEMA (autorská práva výkonných umělců), na obecním úřadě ukončila registraci k odpadům z podnikatelské provozovny, ukončila smlouvu o odběru vody a elektřiny jako osoba samostatně výdělečně činná. Po ukončení podnikatelské činnosti následuje ve Spolkové republice Německo automaticky kontrola z finančního úřadu, která u uvedené podnikatelky proběhne do dvou let od ukončení podnikatelské činnosti.

Od 1. 1. 2017 pracuje paní Kornelia König v podobné restauraci, jakou sama provozovala, jako servírka a provozní pracovník, zaměstnána je zde na hlavní pracovní poměr.

5 Vyhodnocení výsledků a návrh doporučení

5.1 Živnostenskoprávní předpisy

Listina základních práv a svobod České republiky zahrnuje mimo jiné i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. V České republice je nejdůležitějším živnostenskoprávním předpisem zákon číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších právních předpisů. Živnostenský zákon definuje podnikání, vymezuje podmínky pro vznik i zánik živnostenského oprávnění i překážky provozování živnosti. Upravuje povinnosti podnikatelů podnikajících podle živnostenského zákona včetně ukládání sankcí za porušení tohoto zákona i zákonů souvisejících. V přílohách k živnostenskému zákonu číslo 1 až 4 jsou výslovně vyjmenovány živnosti řemeslné, vázané, koncesované

a živnost volná s jejími 79 obory, u živností vázaných a koncesovaných je zde uvedena i požadovaná odborná způsobilost. Obsahové náplně jednotlivých živností, respektive oborů živnosti volné, jsou konkrétně popsány v nařízení vlády číslo 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. Zákon o živnostenských úřadech¹⁵⁴ řeší otázku organizace veřejné správy na úseku živnostenského podnikání, a to zejména úlohu, postavení a strukturu živnostenských úřadů. Živnostenská kontrola je vykonávána podle zákona o státní kontrole,¹⁵⁵ projednávání přestupků na úseku živnostenského podnikání řeší tzv. nový přestupkový zákon.¹⁵⁶ Živnostenský zákon byl mnohokrát novelizován a stejně jako ostatní živnostenskoprávní předpisy je postupně sjednocován s právními předpisy Evropské unie. Základními právními předpisy upravujícími oblast živnostenského podnikání na území Spolkové republiky Německo jsou, kromě Ústavy SRN, spolkové zákony živnostenský řád – Gewerbeordnung (GewO) a Handwerksordnung (HwO) - zákon o regulaci řemesel. Jednotlivé spolkové země mohou podmínky podnikání upravovat, vždy jsou však živnostenský řád a zákon o regulaci řemesel nadřazeny případným zemským zákonům či právním nařízením. Zatímco zákon o regulaci řemesel reguluje pouze řemesla a živnosti řemeslům podobné, živnostenský řád se zabývá regulací živností ostatních, v zákoně výslovně uvedených. V živnostenském řádu se uvádí konkrétní podmínky pro splnění požadavků u jednotlivých živností. Německá právní úprava nemá jednotně stanovené obsahové náplně

---

¹⁵⁴ Zákon číslo 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

¹⁵⁵ Zákon číslo 255/2012 Sb., o státní kontrole

¹⁵⁶ Zákon číslo 251/2016 Sb., o některých přestupcích a zákon číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

u jednotlivých živností, u řemeslných živností je však tato problematika odborně vyřešena v rámci činnosti řemeslných komor. Oproti české právní úpravě je výkon některých živností uvedených v živnostenském řádu regulován přímo konkrétními právními předpisy, např. Gaststättengesetz – zákon o podnikání v pohostinství.

Lze konstatovat, že právní předpisy pro oblast živnostenského podnikání v České republice a Spolkové republice Německo jsou si podobné. Při přípravě živnostenského zákona se v porevolučním období, po roce 1989, vycházelo i z německého živnostenského řádu. Německý živnostenský řád je zákon platný již od roku 1869, proto i tento byl v průběhu půldruhého století mnohokrát novelizován, zejména bylo nutné implementovat do původního znění platné právní předpisy Evropské unie, přesto je to norma obsahově poměrně stálá a pro podnikatele přehledná. Český živnostenský zákon, který vešel v platnost 1. 1. 1992, prošel četnými právními úpravami se zjevnou snahou zákonodárců o výraznou liberalizaci vstupu do podnikání i jeho průběhu. České živnostenskoprávní předpisy jsou také postupně sjednocovány s právními předpisy Evropské unie. Několik novelizací bylo významnějších – nelze nezmínit např. novely z let 1995, 1999, 2008 či 2014. Časté novelizace živnostenského zákona v České republice podnikatelům mnohokrát změnily podmínky pro získání oprávnění a také povinnosti ze zákona pro ně vyplývající, což rozhodně nepřispělo k jejich právní jistotě, která je velmi důležitým prvkem v podnikání.¹⁵⁷

5.2 Rozdělení živností, živnostenské oprávnění a jeho rozsah

Německý živnostenský řád podobně jako český živnostenský zákon vyjmenovává činnosti, které nejsou živnostmi spadajícími do režimu živnostenského podnikání. Německá právní úprava dělí živnosti stejně jako česká na regulované a neregulované. Problematika týkající se řemesel je ve Spolkové republice Německo kompletně a velmi detailně upravena ve zvláštním předpisu – v zákoně o regulaci řemesel. Tento zákon řemesla rozděluje na řemesla, která pro vydání oprávnění vyžadují a která nevyžadují splnění podmínky odborné způsobilosti. Česká právní úprava naopak u řemesla stanovuje povinnost prokázat odbornou způsobilost (prokázání vzdělání či praxe) vždy. Rozdílnost zařazení jednotlivých činností do řemesla regulovaného není v obou právních řádech stejná – např. opravář hudebních nástrojů, kosmetička či hodinář v České republice musí splnit podmínku odborné

---

¹⁵⁷ Pozn. autora: Počet novelizací ŽZ k 31. 12. 2017 činil 169. Zdroj: KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8; Poslední novela ŽZ byla provedena zákonem číslo 111/2018 Sb. (účinný od 1.7.2018)

způsobnosti, ve SRN nikoliv. A naopak sklenář či informační technik prokazuje odbornou způsobilost ve Spolkové republice Německo a naopak v České republice ne. U českého podnikatele ze zpracované případové studie je vidět, jak docházelo ke změně zařazování živnosti hostinská činnost do jednotlivých druhů živností. Zpočátku to byla živnost koncesovaná, průkazem ŽO byla koncesní listina. Poté byla živnost zařazena mezi živnosti řemeslné, podnikateli byl vydán živnostenský list. V roce 2014 si podnikatel musel rozšířit předmět podnikání o koncesovanou živnost Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. Byl mu vydán výpis ze živnostenského rejstříku jako průkaz živnostenského oprávnění, na němž byly uvedeny všechny podnikatelem provozované předměty podnikání. I německá právní úprava prochází změnami v regulaci živností, nebývají ovšem tak časté jako v České republice. Za zmínku zde stojí novela živnostenského řádu z roku 2003, která např. umožnila kadeřníkům provozovat živnost bez stálého kadeřnického salonu, na tzv. Reisegewerbekarte, a to bez nutnosti prokázat odbornou způsobilost (ovšem za určitých omezujících podmínek, které se týkaly např. reklamy poskytovaných kadeřnických služeb). V německé právní úpravě je zvláštním druhem živnosti právě tzv. Reisegewerbe, v podstatě se jedná o provozování různých druhů živností bez stálé provozovny. Česká právní úprava neřeší, zda je živnost provozována formou podnikání se stálou provozovnou či bez ní, jen je případná provozovna zapsána do živnostenského rejstříku. I ve Spolkové republice Německo lze vyzorovat snahu o liberalizaci podmínek podnikání. Ve vztahu k řemeslům však přetrvává zdejší pevně zakořeněná tradice fungování řemeslných komor, cechů a dalších veřejnoprávních subjektů, které vykonávají přísný dohled nad zákonem stanovenými podmínkami pro výkon řemesel.

K živnostem regulovaným ve Spolkové republice Německo dále patří např. zastavárenská činnost, která je oproti tomu v českém právním řádu zařazena do oboru živnosti volné, stejně tak provozování živnosti činnost realitního makléře. Také některé živnosti, vyžadující ve Spolkové republice Německo zvláštní dohled podle § 38 živnostenského řádu, jsou u nás zařazena pod oborem živnosti volné – jedná se o činnost spočívající ve zprostředkování seznámení či nákup použitého zboží (i cenného). Rozsah živnostenského oprávnění je v české právní úpravě přímo řešen nařízením vlády, které stanoví obsahové náplně jednotlivých živností. Ve Spolkové republice Německo je v živnostenském řádu stručně popsána činnost odpovídající dané živnosti u živností regulovaných. Rozsah živnostenského oprávnění je posuzován příslušným úřadem, u něhož bylo podání učiněno, může se tak v jednotlivostech měnit v různých spolkových zemích či městech. Řemeslné komory jako dozorové orgány nad

řádným výkonem řemesel pak stanoví obsahové náplně u řemesel a řeší případné spory v otázkách rozsahu živnostenského oprávnění u řemeslných živností.

Průkazem živnostenského oprávnění v České republice jsou výpisy ze živnostenského rejstříku. Platné jsou také koncesní listiny a živnostenské listy vydané živnostenskými úřady v období před 1. 7. 2008, nebyl-li podnikateli dosud vydán výpis ze živnostenského rejstříku. Ve Spolkové republice Německo jsou průkazem živnostenského oprávnění živnostenským úřadem pouze potvrzená ohlášení živnosti (Gewerbeschein) nebo vydaná povolení nebo koncese k podnikání k jednotlivým regulovaným živnostem (např. povolení k poskytování služeb v pohostinství podle § 2 GastG).

Z případové studie vyplývá, že živnostenské oprávnění k provozování poskytování služeb v pohostinství je ve Spolkové republice vázáno na podnikatele a místo výkonu živnosti a při žádosti o předmětné povolení se vždy pečlivě posuzuje zamýšlený rozsah poskytovaných služeb. Povolení se vydává podnikateli vždy v konkrétním rozsahu provozování živnosti a podle toho je od něj vyžadováno rozdílné splnění podmínek provozování živnosti. Oproti tomu v ČR se podnikateli vydá stejné živnostenské oprávnění k provozování živnosti hostinská činnost, pokud se jedná o stánek s občerstvením nebo restauraci. V německé právní úpravě je také důležité, zda se bude jednat o výčep alkoholických nápojů, např. piva či vína – ani tento aspekt nehraje v české právní úpravě žádnou roli (výjimkou je prodej lihovin). Z případové studie německé podnikatelky lze vyzorovat značný rozdíl v chápání rozsahu živnostenského oprávnění v obou zemích - v České republice by tato podnikatelka nemusela úřadu rozšíření provozovny hlásit, ve Spolkové republice Německo musela požádat o rozšíření stávajícího povolení, splnit další požadavky a zaplatit správní poplatek.

5.3 Místní a věcná příslušnost úřadů, ohlášení živnosti a žádost o koncesi

Česká právní úprava zaznamenala po dobu platnosti živnostenského zákona několik zásadních změn v místní a věcné příslušnosti živnostenských úřadů. Od 1. 1. 2003 jsou v souvislosti s reformou veřejné správy pro ohlášení živnosti a žádosti o koncese příslušnými živnostenskými úřady obecní živnostenské úřady na obecních úřadech s rozšířenou působností. Místní příslušnost se v minulosti odvíjela buď od bydliště či sídla podnikatele, avšak se změnami, které přinesla novela živnostenského zákona platná od července roku 2008, byla místní příslušnost živnostenských úřadů zrušena. Podnikatel tak může učinit podání na kterémkoliv živnostenském úřadě, a to předepsaným způsobem i elektronicky nebo prostřednictvím podání na libovolném pracovišti CzechPOINTu. Zrušením místní příslušnosti živnostenských úřadů došlo k výraznému zjednodušení styku podnikatele

s úřadem. Na případu českého podnikatele z případové studie je vidět průběh změn místní a věcné příslušnosti různých druhů živnostenských úřadů, která byla pro podnikatele ve vztahu k plnění svých povinností vůči těmto úřadům dříve podstatně komplikovanější.

Oproti tomu ve Spolkové republice Německo je zřejmá velmi silná vazba na místo výkonu činnosti a místní příslušnost věcně příslušného úřadu. Živnost je vždy ohlašována (nebo o koncesi či povolení se žádost podává) na úřadě, v jehož obvodu bude živnost provozována – např. podle umístění provozovny. Pokud má podnikatel zřízeno více provozoven, musí podání učinit u více úřadů - pak mu je vydáno např. několik povolení k podnikání v hostinské činnosti, vždy je vydáno konkrétní povolení pro konkrétní provozovnu s přesně specifikovaným rozsahem poskytovaných služeb. Místně příslušné úřady tak mají lepší přehled o podnikatelích podnikajících v jejich územním obvodu, než je tomu v České republice.

Zahájení provozování živnosti řemeslné je ve Spolkové republice Německo podmíněno zápisem do rejstříkového seznamu řemesel (Handwerksrolle) u místně příslušné řemeslné komory. Řemeslné komory hrají v podnikání německých řemeslníků velmi důležitou roli. Jsou veřejnoprávním subjektem, který dohlíží na vzdělávání v oboru řemesel (i učňovské) a skládání mistrovských zkoušek, pořádá odborné kurzy pro podnikatele a vykonává poradenskou činnost. Je v oblasti výkonu řemesel dozorovým orgánem veřejné správy a provádí i výklad obsahových náplní u řemeslných živností. Členství v řemeslné komoře je pro řemeslníky ve SRN na rozdíl od českých povinné.

Délka procesu získání živnostenského oprávnění u ohlašovacích živností je v obou zemích prakticky identický - jsou-li doloženy všechny požadované doklady, v České republice se do pěti pracovních dnů vydá podnikateli výpis ze živnostenského rejstříku (podnikat přitom může již dnem ohlášení), ve Spolkové republice Německo se podnikateli potvrdí podání ohlášení živnosti a žádný další dokument se mu obvykle nevydává. O udělení koncese se u nás rozhoduje ve správním řízení do třiceti, respektive šedesáti dnů a po jejím udělení se vydá výpis ze živnostenského rejstříku. Ve Spolkové republice Německo je lhůta pro vydání povolení či koncese tříměsíční a její délka se odvíjí zejména od dodání potřebných dokladů podnikatelem.

Vůči živnostenským úřadům v České republice i ve Spolkové republice Německo lze učinit podání i elektronicky předepsanou formou. U nás lze podání v současné době učinit elektronicky z datové schránky podnikatele doručením do datové schránky živnostenského úřadu (spolu s podáním pošle podnikatel případné zkonvertované dokumenty prokazující splnění zvláštních podmínek provozování živnosti) a poplatek zaplatí převodem na bankovní

účet správního orgánu. Druhým způsobem pro podnikatele je možnost podání prostřednictvím on line vyplnění jednotného registračního formuláře a jeho zasláním přímo do informačního systému registru živnostenského podnikání konkrétnímu živnostenskému úřadu, který si podnikatel sám zvolí. Poplatek je v tomto případě také placen formou bankovního převodu. Živnostenský úřad podnikateli vydá v zákonem stanovené pětidenní lhůtě výpis ze živnostenského rejstříku, který zašle do datové schránky podnikající fyzické osoby nebo osoby právnické. Dle informací poskytnutých pracovníci živnostenského úřadu v Eslarnu není ve Spolkové republice Německo způsob ohlašování živností elektronicky obvyklý, jedná se o zcela ojedinělé případy. Vzhledem k tomu, že ve Spolkové republice Německo je vhodné rozsah zamýšlené ohlašované činnosti s úřadem prodiskutovat, detailně rozebrat, je praktické podání vůči živnostenskému úřadu učinit osobně. Oproti tomu jsou v České republice detailně vypracované obsahové náplně jednotlivých živností i oborů živnosti volné, proto je pro podnikatele podstatně jednodušší si živnost vybrat a on line učinit podání ohlášení živnosti. Je však nutné upozornit na skutečnost, že ne všichni podnikatelé (podnikající fyzické osoby) mají zřízenou datovou schránku a proto podání tímto způsobem učinit zatím nemohou. Stejně tak zakládané právnické osoby v době ohlášení první živnosti (před zápisem do obchodního rejstříku) datovou schránku nemají zřízenou - a proto i u nich připadá v úvahu buď osobní kontakt s živnostenským úřadem nebo elektronické podání prostřednictvím zmocněnce s datovou schránkou (např. advokáti či notáři).

5. 4 Institut zástupce a odpovědného zástupce

V obou zemích existuje možnost ustanovit si zástupce splňujícího místo podnikatele požadavek na odbornou způsobilost. V České republice může být odpovědný zástupce ustanoven do této funkce u maximálně čtyřech podnikatelů. Jeho úkolem je dohlížet na řádné provozování živnosti po odborné stránce, totéž platí i ve SRN, kde navíc platí podmínka, že zástupce musí být u podnikatele zaměstnán. Zástupce ve Spolkové republice Německo ustanovuje např. podnikatel, který má více provozoven a v každé z nich funguje jeden zástupce (oproti tomu v České republice podnikatel s více provozovnami, který nesplňuje sám odbornou způsobilost, ustanovuje zástupce jen jednoho).

5.5 Způsob prokazování splnění podmínek provozování živnosti

Systém prokazování dokladů ve Spolkové republice Německo funguje v podstatě na stejných principech, jako tomu bylo v České republice dříve – podnikatel dokládá úřadům opakovaně doklady prokazující splnění požadavků stanovených zákonem. Jedná se například o doklad

o bezúhonnosti, o který si podnikatel (prostřednictvím podání na úřadě či on line žádostí) požádá na Spolkovém ministerstvu spravedlnosti. Výpis prokazující jeho bezúhonnost pak obdrží po zaplacení správního poplatku poštou. V České republice si již od 1. 7. 2008¹⁵⁸ žadatel o koncesi či ohlašovatel živnosti (dále jen podnikatel) nežádá sám o výpis z Rejstříku trestů, aby mohl prokázat živnostenskému rejstříku splnění podmínky bezúhonnosti ve smyslu § 6 živnostenského zákona. Živnostenský úřad je oprávněn vyžádat si výpis z evidence Rejstříku trestů elektronicky prostřednictvím informačního systému Registr živnostenského podnikání, a to v průběhu zpracování ohlášení živnosti či žádosti o koncesi. Tento výpis obdrží živnostenský úřad zpravidla obratem. Ve Spolkové republice Německo je např. u hostinské činnosti oprávnění k podnikání vydáváno ve vazbě na místo výkonu činnosti, obvykle provozovnu. Podnikatel musí požádat o povolení na všech úřadech, kde bude živnost provozovat a u všech úřadů opakovaně doložit stejné doklady, prokazující splnění podmínek pro vydání předmětného oprávnění. Oproti tomu v České republice není podnikatel s účinností od 1. 1. 2015 povinen připojit k ohlášení živnosti či žádosti o koncesi ty doklady, které již dříve v řízení před živnostenskými úřady předložil (za předpokladu, že se skutečnosti uvedené v dokladech nezměnily). Živnostenské úřady ukládají podnikatelem předložené doklady do datového úložiště živnostenského rejstříku a protože jsou živnostenské úřady vzájemně propojeny, mohou tyto doklady využít všechny živnostenské úřady v České republice bez ohledu na to, u kterého živnostenského úřadu podnikatel dříve předložil originál předmětného dokladu. Jedná se zejména o doklady prokazující odbornou způsobilost či bezúhonnost a neexistenci překážek provozování živnosti (podnikatele a případně i odpovědného zástupce). Může to být i doklad prokazující právní důvod pro užívání prostor sídla (u založených právnických osob a u fyzických osob s rozdílným bydlištěm a sídlem). Ve Spolkové republice Německo jsou u některých druhů živností (jedná se zejména o živnosti, k nimž se vydává zvláštní povolení a které jsou podrobeny zvláštnímu dohledu podle § 38 živnostenského řádu) vyžadována potvrzení o tom, že osoba nemá vůči státu daňové nedoplatky, o které si také musí osobně na finančním úřadě požádat. V České republice není tento doklad od podnikatelů vyžadován (v minulosti byli i čeští podnikatelé povinni připojit k ohlášení živnosti či žádosti o koncesi doklad o neexistenci daňových nedoplatků a nedoplatků na platbách sociálního zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti). Živnostenské úřady a další úřady místně a věcně příslušné pro vydání oprávnění k provozování živností ve Spolkové republice Německo vzájemně propojeny

---

¹⁵⁸ ve vazbě na novelu ŽZ provedenou zákonem číslo 130/2008 Sb.

nejsou a vedou si každý úřad zvlášť svůj registr podnikatelů ve svém územním obvodu. Proto pokud je podnikatel povinen předložit k žádosti o vydání oprávnění výpis z centrálního živnostenského rejstříku (ověřuje se jím spolehlivost podnikatele ve vztahu k předmětu podnikání), musí si o tento doklad opět sám požádat, čímž se mu prodlužuje délka doby vstupu do podnikání a zvyšují se náklady, poplatek za vydání uvedeného výpisu je 13 €.

Ve Spolkové republice Německo je podnikatel povinen doložit k ohlášení živnosti či žádosti o povolení nebo koncesi výpis z obchodního rejstříku, je-li v něm zapsán. V České republice by si živnostenský úřad výpis z veřejného rejstříku pořídil v elektronické formě sám. Podobné je to s prokázáním vlastnického práva k nemovitosti, v níž se nachází provozovna – příkladem nepružnosti živnostenskoprávního řízení a zbytečného zatěžování podnikatelů ve Spolkové republice Německo je u podnikatelky z případové studie povinnost předložit při žádosti o povolení podnikání v pohostinství kromě nájemní smlouvy uzavřené s pronajímatelem nemovitosti i výpis z katastru nemovitostí – zpoplatněný. V České republice naopak v řízení před živnostenskými úřady platí, že úřad nepožaduje po podnikateli předložení těch dokladů, které si může opatřit sám z úřední činnosti. Jedná se zejména o výše zmíněný výpis z rejstříku trestů u osob fyzických i osob právnických, výpis z katastru nemovitostí, výpis z veřejného rejstříku (obchodního či spolkového). K těmto dokladům patří také doklady prokazující odbornou způsobilost podnikatele či jeho odpovědného zástupce, jsou-li ke stažení v datovém úložišti informačního systému registru živnostenského podnikání nebo jsou uloženy v archivu živnostenského úřadu z předchozích řízení vedených s podnikatelem nebo oprávněnou osobou (např. odpovědným zástupcem). Zavedením zadávání dokumentů jako trvale platných dokladů do informačního systému registru živnostenského podnikání a jeho využíváním živnostenskými úřady v každodenní praxi došlo k výraznému snížení administrativní zátěže podnikatelů. Zavedením základních registrů i ostatních informačních systémů veřejné správy v České republice došlo k usnadnění a urychlení vstupu do podnikání i jeho průběhu a také ke snížení finančních nákladů spojených se získáváním potvrzení o skutečnostech, které jsou v základních registrech uvedeny a které si úřady mohou zjistit elektronicky.

5.6 Povinnosti podnikatele – oznamovací a další povinnosti

Ve Spolkové republice Německo není podnikatel povinen oznamovat živnostenskému úřadu, u něhož ohlásil živnost, např. změnu bydliště. V evidenci úřadu tak zůstávají jeho údaje uvedené tak, jak je ohlásil, i pokud dojde ke změně. Povinen je oznámit podáním tzv. Ummeldung například změnu původní činnosti menšího rozsahu, pokud zůstává zachována povaha dosavadní provozované a ohlášené živnosti (např. rozšíření sortimentu

nebo poskytovaných služeb v případě, že se nejedná o novou živnost). Změna přestěhování provozovny mimo územní obvod původního živnostenského úřadu je ve Spolkové republice Německo chápána jako nové ohlášení živnosti u nového, k adrese nové provozovny místně příslušného živnostenského úřadu (příčemž podnikatel spolu s ohlášením živnosti znovu dokládá po něm již dříve vyžadované doklady a platí nový správní poplatek). Oproti tomu v České republice je sice podnikatel povinen zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně živnostenskému úřadu předem oznámit, avšak tento úkon není zpoplatněn a lze jej učinit i písemně bez dokládání dalších dokladů.

V souvislosti se zřízením základních registrů a ostatních informačních systémů veřejné správy v České republice došlo také k významnému poklesu počtu oznamovacích povinností podnikatelů vůči živnostenskému úřadu a ostatním orgánům veřejné správy. Změny již zapsané v základních registrech, v obchodním rejstříku nebo v informačním systému evidence obyvatel (případně informačním systému evidence pobytu cizinců) zapíše živnostenský úřad sám bez zbytečného odkladu do živnostenského rejstříku, aniž by měl podnikatel povinnost tyto změny živnostenskému úřadu oznamovat. Pokud má podnikatel trvale shodné bydliště a sídlo podnikání, bude změna sídla v souvislosti se změnou bydliště zapsána do živnostenského rejstříku bez oznámení podnikatele. Dříve oznamoval podnikatel ve lhůtě 15 dnů všechny změny, které byly uvedeny v ohlášení živnosti nebo v žádosti o koncesi. V současnosti podnikatel – fyzická osoba již neoznamuje změnu příjmení, bydliště ani adresu svého sídla, případně pobytu v České republice u zahraniční fyzické osoby. Živnostenský úřad příslušný podle sídla podnikatele dostane informaci o těchto změnách elektronickou formou z informačního systému evidence obyvatel České republiky (případně z centrální evidence týkající se pobytu cizinců v České republice) a změnu zapíše do živnostenského rejstříku, aniž by podnikatel musel živnostenskému úřadu změny ohlašovat. U právnické osoby se jedná o zápis do obchodního rejstříku (případně její výmaz), změnu sídla právnické osoby, změnu statutárních orgánů (i změny jejich osobních údajů) a změnu sídla právnické osoby. Krajské soudy, které vedou veřejné rejstříky, změny elektronicky zašlou na živnostenský úřad podle sídla právnické osoby a tyto provedou změny v živnostenském rejstříku z moci úřední. Pokud podnikatel potřebuje mít k dispozici nový výpis ze živnostenského rejstříku se změněnými údaji, vydá mu ho na žádost živnostenský úřad, popřípadě kontaktní místo veřejné správy (CzechPOINT - např. pracoviště České pošty, s. p.). Některé podnikatelům uložené povinnosti neměly v praxi význam – např. zavedení označování provozoven přiděleným identifikačním číslem se ukázalo jako naprosto zbytečné a proto se od označování provozoven tímto údajem ve velmi krátké době upustilo. Toto

přidělování identifikačních čísel provozovněm je podobné jako ve SRN – podnikatelce z případové studie bylo několika úřady (např. úřad práce, finanční úřad) přiděleno číslo provozovny, které jí bylo v průběhu podnikání úřady několikrát změněno.

Ve Spolkové republice Německo informuje živnostenský úřad po ohlášení živnosti příslušné orgány veřejné správy – zejména finanční úřad, statistický úřad, celní správu, hospodářskou komoru, obchodní a průmyslovou komoru – vždy ve vazbě na předmět podnikání. Podnikatel poté obdrží od jednotlivých úřadů registraci, ve které mu úřady sdělí, které doklady je nutné ještě doložit. Další oznamovací povinnosti si již v průběhu podnikání podnikatel s těmito úřady vyřizuje osobně. V České republice mohou splnit za podnikatele oznamovací povinnost vůči finančnímu úřadu, okresní správě sociálního zabezpečení, úřadu práce a zdravotní pojišťovně obecní živnostenské úřady, které plní funkci centrálního registračního místa. Data jsou předávána na uvedené úřady v pětidenní lhůtě elektronicky. V případě potřeby stejně jako ve Spolkové republice Německo i české úřady podnikatele samy zaregistrují a v případě potřeby kontaktují. Rozdílné v obou zemích je to, že v České republice může centrální registrační místo, respektive obecní živnostenský úřad za podnikatele plnit oznamovací povinnosti i v průběhu podnikání, nejen bezprostředně po ohlášení živnosti či podání žádosti o koncesi – lze učinit podání i takové, které není určeno pro živnostenský úřad, ale pouze pro vybraný úřad. V praxi živnostenských úřadů je tímto způsobem nejčastěji oznamováno zahájení a ukončení činnosti osoby samostatně výdělečně činné vůči místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení nebo pobočce zdravotní pojišťovny (při podáních týkajících se oznámení o přerušení provozování živnosti, při oznámení o pokračování v provozování živnosti nebo při zrušení živnostenského oprávnění na žádost podnikatele).

5.7 Druhy živnostenských rejstříků v obou zemích

Pojetí organizace veřejné správy na úseku živnostenského podnikání ve Spolkové republice Německo a v České republice vykazuje některé rozdílné znaky, k těm nejvýraznějším patří místní příslušnost úřadu podle místa výkonu činnosti podnikatele ve Spolkové republice Německo. S tím souvisí i skutečnost, že živnostenské rejstříky vedou německé živnostenské úřady jen pro svoji potřebu, jedná se o evidenci podnikatelů podnikajících vždy jen na území, které spravuje příslušný úřad. Tyto rejstříky jsou jednoduché, počet evidovaných údajů není rozsáhlý (obvykle obsahuje jméno, příjmení, datum narození, firmu/název podnikatele, bydliště fyzické nebo sídlo právnické osoby, ohlašovanou živnost, provozovnu a datum ohlášení, změny, odhlášení a registrační značku – obdoba našeho čísla jednacího). Z tohoto

živnostenského rejstříku lze za poplatek vydat výpis na žádost podnikateli nebo s prokázáním právního zájmu i jiným osobám, popřípadě orgánům veřejné správy.

Centrální živnostenský rejstřík ve Spolkové republice Německo je rejstříkem neveřejným, který ve své evidenci shromažďuje informace o podnikatelích ze všech spolkových zemí. Jedná se však pouze o informace týkající se sankčních postihů podnikatelů ve vztahu k podnikání – jsou v něm uvedeny např. vyšší pokuty uložené podnikatelům v průběhu provozování živnosti, záznam o odebrání povolení k podnikání nebo o odsouzení podnikatele za trestný čin umožnění nelegálního zaměstnání. Výpis z tohoto rejstříku slouží k prokázání spolehlivosti podnikatele ve vztahu k živnosti, kterou má v úmyslu provozovat – tento výpis musela předložit u žádosti o povolení podnikání v pohostinství i podnikatelka z případové studie – a za výpis zaplatila správní poplatek ve výši 13 €.

Oproti výše uvedenému je v České republice živnostenský rejstřík jeden, jeho správcem je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a provozovateli jsou v různém rozsahu krajské a obecní živnostenské úřady. Rozsah evidovaných údajů je oproti živnostenským rejstříkům ve SRN značně rozsáhlý – obsahuje přesné identifikační údaje o podnikatelích a jejich živnostech (vznik, přerušení, pozastavení, zánik, podmínky provozování a rozsah živnosti, provozovny), dále překážky provozování živnosti, informace o úpadku či vstupu do likvidace, osoby pokračující v provozování živnosti při úmrtí podnikatele a další. Jsou zde uvedeny – stejně jako v centrálním živnostenském rejstříku ve SRN – pokuty uložené živnostenskými a jinými úřady v souvislosti s podnikáním (s výjimkou blokových pokut). Kromě výpisů ze živnostenského rejstříku a potvrzení o neexistenci údajů lze na žádost vyhotovit i sestavu podnikatelů (např. sestavu podnikatelů s konkrétní živností v určené obci).

Živnostenský rejstřík obsahuje všechna výše uvedená data ze všech živnostenských úřadů v ČR, navíc obsahuje i údaje o sankcích – není tak nutné žádat si zvlášť o výpis o podnikateli na úřadě, v jehož územním obvodu podniká a zvlášť o výpis z centrálního živnostenského rejstříku, jako je tomu ve SRN (a platit dva správní poplatky).

5.8 Správní poplatky

Od doby účinnosti živnostenského zákona došlo v ČR k výraznému snížení správních poplatků vybíraných živnostenskými úřady. Byl redukován počet zpoplatněných úkonů (v minulosti byly např. zpoplatněny i změny osobních údajů, žádost o zrušení živnostenského oprávnění) a došlo i ke snížení poplatků – např. u žádosti o koncesi na polovinu. Při ohlašování jedné nebo více živností najednou (resp. více žádostí o koncese) je vybírán jen poplatek za vstup do podnikání - u nového podnikatele ve výši 1 000,- Kč nebo za ohlášení

dalších živností či podání žádostí o koncese - u stávajícího podnikatele ve výši 500,- Kč. Jak vyplývá i z případové studie českého podnikatele, v minulosti byly tyto poplatky pro podnikatele podstatně vyšší – za koncesované živnosti byl vybírán poplatek 2 000,- Kč a za ohlašovací živnosti 1 000,- Kč, přičemž každá živnost byla zpoplatněna zvlášť. V ČR jsou poplatky stanoveny pevnou sazbou (položka 25 zákona o správních poplatcích), která je závazná pro všechny živnostenské úřady. Podnikatel tak má jasnou představu o výši poplatku, který musí za podání u živnostenského úřadu zaplatit. Oproti tomu ve Spolkové republice Německo neexistuje pro podání jednotná sazba – zde se postupuje podle tzv. Kostengesetz – zákona o poplatcích, k němuž jsou vydávána nařízení. Je stanoveno pouze zákonné rozmezí, v jakém může být správní poplatek vyměřen. Vliv na výši poplatku má opět rozsah služeb poskytovaných v provozovně, velikost provozovny a obvykle se zohledňuje i velikost obce, v níž je provozovna umístěna. Každá obec sice stanovuje výši poplatku za vydání živnostenského oprávnění v souladu s výše uvedeným zákonem, avšak poplatky jsou v obcích rozdílné a podnikateli je poplatek vyměřen až při vydání povolení k podnikání. Některé obce nezpoplatňují všechny úkony, například za odhlášení živnosti (Abmeldung) se v určitých obcích poplatek nevybírá.

5.9 Návrhy a doporučení

Živnostenský zákon, jako základní právní norma upravující podmínky živnostenského podnikání v České republice, byl za dobu své platnosti stosedmdesátkrát změněn. Zásahy do veřejnoprávních podmínek podnikání se nesly v duchu jejich výrazné liberalizace. Ke snížení administrativní zátěže kladené na podnikatele při vstupu do podnikání i v jeho průběhu došlo především v souvislosti se zavedením informačních systémů veřejné správy, jejich propojením se základními registry a také zřízením centrálních registračních míst. Jsou sdílena data několika pro podnikatele důležitými úřady najednou a podnikatelům odpadly některé informační povinnosti vůči úřadům. Živnostenské úřady nepožadují po podnikatelích doložení skutečností, které si mohou z informačních systémů veřejné správy obstarat samy. Většinu podání lze učinit elektronicky, proces vstupu do podnikání se zrychlil a zlevnil, neboť se poplatky vybírané živnostenskými úřady snížily co do výše, tak do počtu poplatků.

Ve Spolkové republice Německo jsou živnostenský řád a zákon o regulaci řemesel poměrně starými zákony. Jejich znění se postupně přizpůsobovalo měnícím se podmínkám ve

společnosti. Stejně jako české živnostenskoprávní normy se i tyto postupně harmonizují s právem Evropské unie. Českému živnostenskému právu by to německé mohlo jít příkladem právě v jeho méně časté novelizaci. Vzhledem ke skutečnosti, že podnikatelé při sestavování svých podnikatelských záměrů berou v potaz i veřejnoprávní podmínky podnikání, je naprosto nezbytné a žádoucí, aby se podmínky podnikání měnily vždy koncepčně a byly v našem právním řádu pevně a dlouhodobě zakotveny.

Ve Spolkové republice Německo existuje silná vazba místní příslušnosti úřadů, které vydávají povolení k živnostenskému podnikání, na místo výkonu činnosti podnikatele, navíc jsou tam zřízeny živnostenské úřady téměř ve všech obcích. V České republice je tomu naopak – místní příslušnost živnostenských úřadů byla zrušena a počet živnostenských úřadů zredukován. V České republice tak často nemají zejména menší města či obce potřebný přehled o podnikatelích podnikajících na území obce. Praktické by mohlo být finančně i personálně nenáročné řešení: živnostenské úřady by elektronickou formou informovaly dotčené obce o zahájení a ukončení podnikání podnikatelem v jejich územním obvodu (např. zřízením funkcionality k automatickému předávání dat z živnostenského rejstříku podobnému jako je v případě podání vůči konkrétní OSSZ či zdravotní pojišťovně).

Naopak německá živnostenskoprávní úprava by si z té české mohla vzít dobrý příklad ve využívání informačních systémů a propojení úřadů potřebnými daty. Využívání a sdílení dat úřady v České republice zatím sice nefunguje vždy zcela bezproblémově a zejména ne v potřebném rozsahu, nicméně je lze hodnotit velmi pozitivně ve prospěch našich podnikatelů. Ve Spolkové republice Německo je po podnikatelích opakovaně požadováno předložení dokladů (doklad o bezúhonnosti fyzické i právnické osoby, výpisy z obchodního a veřejného rejstříku či katastru nemovitostí), které si české úřady vyžádají elektronicky, aniž by podnikatele zatěžovaly.

V České republice je nutné vyzdvihnout i poměrně nedávno zavedenou velmi praktickou funkcionality živnostenského rejstříku – ukládání dokladů o prokázání odborné způsobilosti podnikatelů a jejich dalších dokladů (doklady o bezúhonnosti zahraničních fyzických osob či doklady k sídlu) do datového úložiště informačního systému registru živnostenského podnikání. Živnostenské úřady jsou u nás vzájemně propojeny, doklady tak mohou využít všechny úřady, aniž by docházelo k opakovanému dokládání stejných dokladů úřadům tak, jak je tomu v současné době ve Spolkové republice Německo.

Zákonodárci ve SRN by tuto praktickou funkcionalitu mohli zavést do praxe prostřednictvím zřízení datového úložiště v centrálním živnostenském rejstříku a zavedením povinnosti správních orgánů do něj data o dokladech podnikatelů ukládat. Stejným způsobem, jak informují centrální živnostenský rejstřík živnostenské úřady a další orgány o sankcích uložených podnikatelům, by se předávala data o dokladech podnikatelů. K datům by měly přístup všechny věcně a místně příslušné orgány veřejné správy z celého území Spolkové republiky Německo a podnikatelé by pak nemuseli v živnostenskoprávním řízení dokládat skutečnosti, které by si úřad obstaral z moci úřední využitím údajů v datovém úložišti.

6 Závěr

Cílem diplomové práce Veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice a Spolkové republice Německo bylo vyhodnotit veřejnoprávní podmínky podnikání v uvedených zemích a navrhnout opatření, která by přispěla k odstranění případných nedostatků.

Právo podnikat je v obou jmenovaných zemích zaručeno ústavami a podmínky podnikání jsou ohraničeny živnostenskoprávními a souvisejícími předpisy. Právo České republiky i právo Spolkové republiky Německo vychází z práva kontinentálního a průběžně dochází k jejich harmonizaci s právem evropským. Základní živnostenskoprávní předpisy, u nás především živnostenský zákon a ve Spolkové republice Německo živnostenský řád a zákon o regulaci řemesel jsou proto normy, které jsou si v zásadě podobné. Všeobecný postup získání živnostenského oprávnění v obou zemích vykazuje určité shody, neboť je založen na ohlášení živnosti nebo žádosti o povolení živnosti. Rozdíly jsou zřejmé ve způsobu členění jednotlivých živností, ve Spolkové republice Německo je zvláštní pozornost věnována zejména právní úpravě řemesel, kterou kompletně zpracovává zákon o regulaci řemesel. Struktura českého živnostenského zákona je v současné době již velmi dobře propracována, vymezuje podmínky podnikání jednoznačně a i jeho přílohy jsou pro podnikatele přehledné. Za dobu své platnosti byl živnostenský zákon a s ním i předpisy související mnohokrát novelizovány. To s sebou přineslo nejen výraznou a žádoucí liberalizaci podmínek podnikání, ale i nepřehlednost četných živnostenskoprávních předpisů různé právní síly.

Veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice a ve Spolkové republice Německo jsou v diplomové práci porovnány především na základě provedení rozboru základních živnostenskoprávních předpisů jmenovaných zemí. Zpracování případových studií podnikatelů z obou zemí, kteří dlouhodobě podnikají v hostinské činnosti, výrazně přispělo ke srovnání konkrétních podmínek podnikání. Zjištěné skutečnosti byly doplněny a konfrontovány s informacemi z praxe od pracovníků živnostenských úřadů jak z České republiky, tak ze Spolkové republiky Německo. Veřejnoprávní podmínky podnikání byly poté detailně vyhodnoceny a byla navržena opatření, která by přispěla k harmonizaci živnostenskoprávních předpisů a vytvořila příznivější podmínky podnikání pro širokou podnikatelskou veřejnost.

České živnostenské úřady jsou vzájemně propojeny a sdílejí v datovém úložišti živnostenského rejstříku dokumenty podnikatelů a ti je proto nemusí často opakovaně

úřadům dokládat tak, jako je tomu ve Spolkové republice Německo. V České republice se v souvislosti se zavedením informačních systémů veřejné správy, jejich propojením se základními registry a zřízením centrálních registračních míst snížila administrativní zátěž kladená na podnikatele. Jedná se zejména o okamžik vstupu do podnikání, kdy se zrychlil a zlevnil proces získání živnostenského oprávnění a došlo také ke snížení počtu oznamovacích povinností podnikatelů v průběhu podnikání.

Veřejnoprávní podmínky podnikání v České republice byly v posledních desetiletích významně liberalizovány. Je nutné, aby byly změny zákonů vždy koncepčně propracovány a veřejnoprávní podmínky podnikání v našem právním systému dlouhodobě zakotveny tak, jak je tomu ve Spolkové republice Německo. To by přispělo k větší právní jistotě podnikatelských subjektů, která je pro ně velmi důležitá. Podnikání podle živnostenského zákona je v České republice nejrozšířenějším druhem podnikání, v současné době je na našem území téměř dva a půl miliónu podnikatelských subjektů. Počet podnikatelů neustále roste a tento trend bude pokračovat i v budoucnosti, je proto žádoucí věnovat otázce veřejnoprávních podmínek podnikání náležitou a zcela jistě zaslouženou pozornost.

7 Seznam použitých zdrojů

HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. 13. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2013. 328 s. ISBN 978-80-8613197-9

KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 376 s. ISBN 978-80-7478-471-2

HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem podle stavu k 1.7.2018*. 15. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2018. 276 s. ISBN: 978-80-7598-090-8

KAMENÍK, Petr, HRABÁNKOVÁ, Milada, ORLOVÁ, Marie. *Živnostenský zákon. Zákon o živnostenských úřadech. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 552 s. ISBN 978-80-7552-658-8

HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 283 s. ISBN: 978-80-7400-411-7

KOČÍ, Roman. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů podle právního stavu k 1.7.2017*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017. 272 s. ISBN 978-80-7502-207-3

ONDRUŠ, Radek. *Správní řád – nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. 1. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2005. 509 s. ISBN 80-7201-523-0

PETROV, Jan, VÝTISK Michal, BERAN, Vladimír a kolektiv. *Občanský zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 3120 s. ISBN: 978-80-7400-653-1

JOSKOVÁ, Lucie, PRAVDA, Pavel. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1. vydání. Praha: Grada., 2014. 96 s. ISBN: 978-80-247-4834-4

Ústava České republiky – ústavní zákon č. 1/1993 Sb.

Listina základních práv a svobod – ústavní zákon č. 2/1993 Sb.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

Zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb

Narizení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností

Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů

Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie

Zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace)

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech

Zákon č. 255/2012 Sb., o státní kontrole

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a změnách některých dalších zákonů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Základní zákon SRN – Grundgesetz – ze dne 23. 5. 1949, zákon vyhlášený ve Spolkové sbírce zákonů v části III, číslo členění 100-1, upravená publikovaná verze naposledy změněná dne 13. 7. 2017 – BGBl. I S. 2347

Obchodní zákoník – Handelsgesetzbuch (HGB) ze dne 10. 5. 1897, zákon uveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů v části III, číslo členění 4100-1, upravená publikovaná verze naposledy změněná dne 10. 7. 2018 (BGBl. I. S. 1102)

Občanský zákoník – Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) ze dne 18. 8. 1896, občanský zákoník ve znění vyhlášeném dne 2. 1. 2002 (BGBl. I S. 42, 2009; 2003 I S. 738), naposledy změněný dne 12. 7. 2018 (BGBl. I S. 1151)

Živnostenský řád – Gewerbeordnung (GewO) ze dne 21. 6. 1869, zákon ve znění vyhlášeném dne 22. 2. 1999 (BGBl. S. 202), naposledy změněný dne 17. 10. 2017 (BGBl. I 3562)

Zákon o regulaci řemesel – Gesetz zur Ordnung des Handwerks – Handwerksordnung (HwO) ze dne 17. 9. 1953 ve znění vyhlášeném dne 24. 9. 1998 (BGBl. I S. 3074; 2006 I S. 2095), naposledy změněný dne 30. 6. 2017 (BGBl. I S. 2143)

Zákon o podnikání v pohostinství - Gaststättengesetz (GastG) ze dne 5. 5. 1970, zákon ve znění vyhlášeném dne 20. 11. 1998 (BGBl. I S. 3418), naposledy změněný dne 10. 3. 2017 (BGBl. I S.420)

Zákon o poplatcích - Kostengesetz (KG) ze dne 20. 2. 1998 (GVBl. S. 43; BayRS 2013-1-1-F), naposledy změněný dne 22. 7. 2014 (GVBl. S. 286)

Zákon o jednotných kontaktních místech ve Spolkové zemi Bavorsko – Gesetz über die Zuständigkeit für die Aufgaben des Einheitlichen Ansprechpartners im Freistaat Bayern (Bayerisches EA-Gesetz-BayEAG) ze dne 22. 12. 2009 (GVBl.S.626)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu číslo 2006/123 ES ze dne 13. 7. 2009

Webové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Jednotný registrační formulář [on line]. Dostupný z www: <<https://www.mpo.cz/dokument159758.html>>. 24. 2. 2018

Webové stránky Hospodářské komory České republiky [on line]. Dostupný z www: <<https://www.komora.cz/komorova-sit/>>. 3. 1. 2018

Portál Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky Businessinfo. Elektronické podání [on line]. Dostupný z www: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/registr-zivnostenskeho-podnikani-rzp-1451.html>>. 13. 4. 2018

Portál Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky Businessinfo. Elektronické podání do živnostenského rejstříku z počítače podnikatele [on line]. Dostupný z www: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/elektronicke-podani-podnikatele-epo-4849.html>>. 15. 2. 2018

Portál Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky Businessinfo. Řízení o přestupcích. [on line]. Dostupný z www: <<https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/rizeni-o-prestupcich-sankce-ppbi-98048.html#!&chapter=1>>. 31. 8. 2018

Webové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Živnostenský rejstřík [on line]. Dostupný z www: <<https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/zivnostensky-rejstrik/zivnostensky-rejstrik--227173/>>. 11. 6. 2018

Webové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Informace o snižování administrativní zátěže podnikatelů v roce 2017 [on line]. Dostupný z www: <<https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/regulace-podnikani-a-snizovani-administrativni-zateze/snizovani-administrativni-zateze-podnikatelu/2018/7/Material.pdf>>. 14. 8. 2018

Webové stránky MPO ČR: Přeshraniční poskytování služeb [on line]. Dostupný z www: <<https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/podnikani-v-eu/vnitni-trh-eu/preshranicni-poskytovani-sluzeb---osvc--67768/>>. 24. 2. 2018

BayernPortal. Bayerisches Ministerium des Innern und für Integration. Einheitlicher Ansprechpartner (Jednotné kontaktní místo) [on line]. Dostupný z www: <<http://www.eap.bayern.de/informationen/einheitlicher-ansprechpartner>>. 13. 4. 2018

Oficiální webové stránky německé obce Eslarn. Dostupný z www: <https://www.eslarn.de/eslarn_home.htm>. 22. 11. 2018

Webové stránky Handwerkskammer Niederbayern - Oberpfalz (Řemeslné komory Dolního Bavorska a Horního Falce). Dostupný z www: <<https://www.hwkno.de/>>. 30. 12. 2017

Webové stránky Bundesamt für Justiz (Spolkový úřad spravedlnosti). Zentraler Gewerberegister (Centrální živnostenský rejstřík) [on line]. Dostupný z www: <https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/GZR/Auskunft/Privatpersonen_Inland/Privatpersonen_Inland_node.html;jsessionid=DECF308C71CC7101597B6317629E3400.2_cid370>. 12. 11. 2018

Webové stránky Bundesministerium der Justiz. Juris Rechtsportal. (Spolkové ministerstvo spravedlnosti. Juris - portál německého spolkového práva). Gewerbeordnung (GewO). Živnostenský řád [on line]. Dostupný z www: https://www.juris.de/purl/gesetze/_ges/GewO. 4. 9. 2018

Portál evropského práva European e-justice. Právo členského státu Německo. [on line]. Dostupný z www: https://e-justice.europa.eu/content_member_state_law-6-de-cs.do. 26. 6. 2018

Webové stránky N-Lex. Přístup k právu členských států Evropské unie [on line]. Dostupný z www: http://eur-lex.europa.eu/n-lex/legis_de/juris_form_cs. 15. 9. 2018

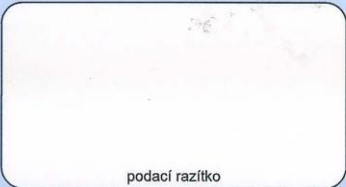
Webové stránky Centrálního svazu řemesel (Zentralverband deutschen Handwerk). Řemeslnické organizace [on line]. Dostupný z www: <https://www.zdh.de/cz/remeslnicke-organizace/>. 4. 9. 2018

Oficiální webové stránky města Mnichova. Gewerbe anmelden (Ohlášení živnosti). [on line]. Dostupný z www: <http://www.muenchen.de/dienstleistungsfinder/muenchen/10164604/>. 6. 2. 2018

8 Přílohy

8.1 Formuláře používané v České republice

8.1.1 JRF - formulář MPO ČR k ohlášení živnosti FO

		JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ			
CENTRÁLNÍ REGISTRAČNÍ MÍSTO		FYZICKÁ OSOBA			
ČÁST A - PODNIKATEL					
01 Podnikatel					
a) titul	b) jméno	c) příjmení		d) titul	
e) pohlaví ¹⁾ žena / muž ²⁾	f) rodné příjmení		g) všechna dřívější příjmení		
h) rodinný stav	i) místo narození		j) okres		
k) stát	l) státní občanství	m) datum narození	n) rodné číslo		
o) identifikační číslo osoby		p) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)			
02 Bydliště					
a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ		
e) název obce	f) část obce				
g) okres	h) stát				
03 Sídlo					
a) sídlo trvale shodné s bydlištěm ²⁾	☐ ANO / ☐ NE				
b) název ulice	c) č.p. / č.ev.	d) číslo orientační	e) PSČ		
f) název obce	g) část obce				
h) okres	i) stát				
04 Pobyt na území ČR (pro zahraniční osoby) ³⁾					
a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ		
e) název obce	f) část obce				
g) okres	h) povolený pobyt do				
05 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu) - ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašují živnost resp. žádám o koncesi					
pořadové číslo 1.					
06 Provozovna					
a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ		
e) název obce	f) část obce		g) okres		
h) název provozovny	i) umístění provozovny				
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně	k) provozovna podléhající kolaudaci ☐ ANO / ☐ NE				
l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volně číslo oboru					
07 Odpovědný zástupce					
a) titul	b) jméno	c) příjmení		d) titul	
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo		
i) místo narození	j) okres		k) stát	l) pohlaví ¹⁾ žena / muž ²⁾	
<p>¹⁾ vyplní pouze fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo ²⁾ vyplní pouze osoba, která má adresu sídla shodnou s adresou bydliště ³⁾ vyplní pouze osoba, která má povolený pobyt</p> <p>MPO FO – vzor č. 11 (021317) 1 ²⁾ nehodící se škrtněte</p>					

08 Bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

09 Pobyt odpovědného zástupce na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

10 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11 Ustanovení odpovědného zástupce pro předměty podnikání (pořadové číslo předmětu podnikání)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ČÁST B - OZNÁMENÍ SPRÁVĚ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

- oznamuji ve smyslu zákona č. 582/1991 Sb., následující skutečnosti SSZ v		
a) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti		b) přihlašuji se k dobrovolné účasti na nemocenském pojištění OSVČ od

ČÁST C - OZNÁMENÍ ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNĚ

- oznamuji ve smyslu zákona o veřejném zdravotním pojištění zahájení výkonu samostatné výdělečné činnosti zdravotní pojišťovně v	
a) název zdravotní pojišťovny	b) druh (kód) ZP
c) číslo bankovního účtu / směrový (identifikační) kód	d) výše zálohy
e) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST D - OZNÁMENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA

- oznamuji ve smyslu zákona o zaměstnanosti volné pracovní místo / obsazení volného pracovního místa ¹⁾ ÚP v			
a) místo výkonu práce	b) název profese	c) dle KZAM	d) vznik / obsazenost ¹⁾ ke dni
e) pracovní právní vztah na dobu určitou / neurčitou ¹⁾	f) pracovní doba	g) počet míst	h) výše mzdy
i) požadované vzdělání, praxe	j) zveřejňovat ☐ ANO / ☐ NE ¹⁾		
k) kontaktní osoba na pracovišti	l) poznámky: nabízené výhody, speciální požadavky apod.		

ČÁST E - VYBERTE ÚŘADY, VŮČI KTERÝM JE PODÁNÍ ČINĚNO

a) Živnostenský úřad	☐ počet příloh	b) SSZ	☐ počet příloh	c) Zdravotní pojišťovna	☐ počet příloh
d) Finanční úřad	☐ počet příloh	e) Úřad práce	☐ počet příloh		

ČÁST F – ADRESA PRO DORUČOVÁNÍ

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) adresu použít i pro následující řízení ☐ ANO / ☐ NE ¹⁾			

ČÁST G – DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

a) telefon	b) datová schránka	c) e-mail
------------	--------------------	-----------

jméno podatele	příjmení podatele	vlastnoruční podpis
V	dne	

8.1.2. Změnový list – formulář MPO ČR k ohlašování změn

 <p>CRM CENTRÁLNÍ REGISTRAČNÍ MÍSTO</p>	ZMĚNOVÝ LIST		<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; margin: 0 auto;"></div> <p>podací razítko</p>																
	<p>Identifikační část podnikatele</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">a) jméno a příjmení / obchodní firma / název ¹⁾</td> <td style="width: 33%;">b) identifikační číslo osoby</td> <td style="width: 33%;">c) rodné číslo</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>d) datum narození ¹⁾</td> </tr> </table>			a) jméno a příjmení / obchodní firma / název ¹⁾	b) identifikační číslo osoby	c) rodné číslo			d) datum narození ¹⁾										
a) jméno a příjmení / obchodní firma / název ¹⁾	b) identifikační číslo osoby	c) rodné číslo																	
		d) datum narození ¹⁾																	
<p>Oznamuji živnostenskému úřadu ve smyslu živnostenského zákona následující skutečnosti:</p>																			
<p>01 Předměty podnikání, kterých se změna týká (u živností volné čísla oborů)</p> <div style="border: 1px solid black; height: 30px;"></div>																			
<p>02 Původní údaj</p> <div style="border: 1px solid black; height: 30px;"></div>																			
<p>03 Nový údaj (je-li pro uvedení nového údaje samostatná kolonka, uveďte údaj do samostatné kolonky)</p> <div style="border: 1px solid black; height: 30px;"></div>																			
<p>04 Pokračování v provozování živnosti při úmrtí podnikatele</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">a) datum úmrtí</td> <td style="width: 50%;">b) pokračovatelem je osoba uvedená v § 13 odst. ☐ písm. ☐</td> </tr> <tr> <td>c) oznamuji ukončení pokračování v provozování živnosti ☐ ANO / NE²⁾</td> <td>d) řízení o pozůstalosti pravomocně ukončeno dne</td> </tr> </table>			a) datum úmrtí	b) pokračovatelem je osoba uvedená v § 13 odst. ☐ písm. ☐	c) oznamuji ukončení pokračování v provozování živnosti ☐ ANO / NE ²⁾	d) řízení o pozůstalosti pravomocně ukončeno dne													
a) datum úmrtí	b) pokračovatelem je osoba uvedená v § 13 odst. ☐ písm. ☐																		
c) oznamuji ukončení pokračování v provozování živnosti ☐ ANO / NE ²⁾	d) řízení o pozůstalosti pravomocně ukončeno dne																		
<p>05 Provozování živnosti přerušeno:</p> <p>od: <input type="text"/> do: <input type="text"/></p> <p>pro účely SSZ / ZP: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti ²⁾ ☐ ANO / NE²⁾ od: <input type="text"/></p>																			
<p>06 Pokračování v provozování živnosti</p> <p>od: <input type="text"/></p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">a) pro účely SSZ / ZP: jedná se zároveň o zahájení samostatné výdělečné činnosti ²⁾ ☐ ANO / NE²⁾ od: <input type="text"/></td> <td style="width: 40%;">od: <input type="text"/></td> </tr> <tr> <td>b) pro účely SSZ: přihlašuji se k dobrovolné účasti na nemocenském pojištění OSVČ ²⁾ ☐ ANO / NE²⁾ od: <input type="text"/></td> <td>od: <input type="text"/></td> </tr> <tr> <td>c) pro účely SSZ: jedná se o výdělečnou činnost ²⁾ ☐ hlavní / vedlejší³⁾</td> <td></td> </tr> </table>			a) pro účely SSZ / ZP: jedná se zároveň o zahájení samostatné výdělečné činnosti ²⁾ ☐ ANO / NE ²⁾ od: <input type="text"/>	od: <input type="text"/>	b) pro účely SSZ: přihlašuji se k dobrovolné účasti na nemocenském pojištění OSVČ ²⁾ ☐ ANO / NE ²⁾ od: <input type="text"/>	od: <input type="text"/>	c) pro účely SSZ: jedná se o výdělečnou činnost ²⁾ ☐ hlavní / vedlejší ³⁾												
a) pro účely SSZ / ZP: jedná se zároveň o zahájení samostatné výdělečné činnosti ²⁾ ☐ ANO / NE ²⁾ od: <input type="text"/>	od: <input type="text"/>																		
b) pro účely SSZ: přihlašuji se k dobrovolné účasti na nemocenském pojištění OSVČ ²⁾ ☐ ANO / NE ²⁾ od: <input type="text"/>	od: <input type="text"/>																		
c) pro účely SSZ: jedná se o výdělečnou činnost ²⁾ ☐ hlavní / vedlejší ³⁾																			
<p>07 Žádám o zrušení živnostenského oprávnění ☐ ke dni <input type="text"/></p> <p>pro účely SSZ / ZP: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti ²⁾ ☐ ANO / NE²⁾ od: <input type="text"/></p>																			
<p>08 Nová adresa bydliště / povoleného pobytu ¹⁾</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">a) název ulice</td> <td style="width: 10%;">b) č.p. / č.ev.</td> <td style="width: 10%;">c) číslo orientační</td> <td style="width: 30%;">d) PSČ</td> </tr> <tr> <td>e) název obce</td> <td colspan="3">f) část obce</td> </tr> <tr> <td>g) okres</td> <td>h) stát</td> <td colspan="2">i) datum změny</td> </tr> </table>			a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ	e) název obce	f) část obce			g) okres	h) stát	i) datum změny						
a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ																
e) název obce	f) část obce																		
g) okres	h) stát	i) datum změny																	
<p>09 Nová adresa sídla / umístění organizační složky / pro doručování / pro doručování trvale ¹⁾</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">a) sídlo trvale shodné s bydlištěm ³⁾ ☐ ANO / NE²⁾</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td>b) název ulice</td> <td>c) č.p. / č.ev.</td> <td>d) číslo orientační</td> <td>e) PSČ</td> </tr> <tr> <td>f) název obce</td> <td colspan="3">g) část obce</td> </tr> <tr> <td>h) okres</td> <td colspan="3">i) stát</td> </tr> </table>			a) sídlo trvale shodné s bydlištěm ³⁾ ☐ ANO / NE ²⁾				b) název ulice	c) č.p. / č.ev.	d) číslo orientační	e) PSČ	f) název obce	g) část obce			h) okres	i) stát			
a) sídlo trvale shodné s bydlištěm ³⁾ ☐ ANO / NE ²⁾																			
b) název ulice	c) č.p. / č.ev.	d) číslo orientační	e) PSČ																
f) název obce	g) část obce																		
h) okres	i) stát																		
<p>¹⁾ vyplní pouze fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo</p> <p>²⁾ vyplní pouze fyzická osoba</p> <p>³⁾ vyplní pouze osoba, která má adresu sídla shodnou s adresou bydliště</p>																			
<p>MPO ZL – vzor č. 12 (021317)</p>			1																
			²⁾ nehodící se škrtněte																

10 Nově ustanovený odpovědný zástupce / ustanovený vedoucí organizační složky / ustanovený člen statutárního orgánu / ustanovený pokračovatel / ustanovená osoba oprávněná zastupovat právnickou osobu ⁷⁾

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství ⁴⁾	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví ⁵⁾ žena / muž ⁷⁾
m) u odpovědného zástupce - datum ustanovení do funkce			

11 Bydliště odpovědného zástupce / vedoucího organizační složky / člena statutárního orgánu / pokračovatele / osoby oprávněné zastupovat právnickou osobu ⁷⁾

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

12 Pobyt odpovědného zástupce / vedoucího organizační složky / člena statutárního orgánu / pokračovatele / osoby oprávněné zastupovat právnickou osobu ⁷⁾ na území ČR

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

13 Provozovna

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) provozovna podléhající kolaudaci	ANO / NE ⁶⁾	i) umístění provozovny	
j) název provozovny			
k) datum zahájení / ukončení ⁷⁾ provozování živnosti v provozovně	l) datum zrušení provozovny		
m) předměty podnikání provozované v provozovně (u živnosti volné číslo oboru)			

14 Při ukončení činnosti v provozovně uveďte adresu, kde lze vypořádat závazky

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) stát			

15 Doplnující údaje

a) telefon	b) datová schránka	c) e-mail
------------	--------------------	-----------

16 Prostřednictvím CRM ohlašují změnu též na:

ANO / NE ⁸⁾	a) FÚ v		počet příloh ⁹⁾	
ANO / NE ⁸⁾	b) OSSZ / PSSZ v	číslo kolonky		počet příloh ⁹⁾
ANO / NE ⁸⁾	c) ÚP v	číslo kolonky		počet příloh ⁹⁾
ANO / NE ⁸⁾	d) ZP v	druh (kód) ZP	číslo kolonky	počet příloh ⁹⁾

17 Přílohy pro živnostenský úřad

počet příloh pro živnostenské úřady (např. seznam oborů živnosti volné, prohlášení odpovědného zástupce atd.)	
---	--

jméno podatele	příjmení podatele	vlastnoruční podpis
vztah k právnické osobě		
V	дне	

⁴⁾ nevyplňuje člen statutárního orgánu a osoba oprávněná zastupovat právnickou osobu

⁵⁾ vyplní se u odpovědného zástupce a pokračovatele, který nemá přiděleno rodné číslo

⁶⁾ přílohou se rozumí např. příloha pro FÚ a SSZ, smlouva o vedení účtu, smlouva o sdružení atd.

8.2 Formuläre verwendet in der Spolkové republice Německo

8.2.1 Anmeldung – formulář k ohlášení živnosti

Name der entgegennehmenden Gemeinde <i>Markt Eslarn</i>		Gemeindenkennzahl Betriebsstätte (Stz) <i>09374118</i>	GewA.1
Gewerbe-Anmeldung nach § 14 GewO oder § 65 c GewO Bitte vollständig und gut lesbar ausfüllen sowie die zutreffenden Kästchen ankreuzen			
Angaben zum Betriebsinhaber Bei Personengesellschaften (z.B. OHG) ist für jeden geschäftsführenden Gesellschafter ein eigener Vordruck auszufüllen. Bei juristischen Personen ist bei Feld Nr. 3 bis 9 und Feld Nr. 30 und 31 der gesetzliche Vertreter anzugeben (bei inländischer AG wird auf diese Angaben verzichtet). Die Angaben für weitere gesetzliche Vertreter zu diesen Nummern sind ggf. auf Beiblättern zu ergänzen.			
1	Im Handels-, Genossenschafts- oder Vereinsregister eingetragener Name mit Rechtsform (ggf. bei GbR: Angabe der weiteren Gesellschafter)	2	Ort und Nr. des Registerintrages
Angaben zur Person			
3	Name	4	Vorname
		4a	Geschlecht ☐ männlich ☐ weiblich
5	Geburtsname (nur bei Abweichung vom Namen)	6	Geburtsdatum
		7	Geburtsort und -land
8	Staatsangehörigkeit(en) deutsch ☐ andere: _____		
9	Anschrift der Wohnung (Straße, Haus-Nr., PLZ, Ort)		Telefon-Nr. Telefax-Nr. e-mail/web
Angaben zum Betrieb 10 Zahl der geschäftsführenden Gesellschafter (nur bei Personengesellschaften) Zahl der gesetzlichen Vertreter (nur bei juristischen Personen)			
11	Vertretungsberechtigte Person / Betriebsleiter (nur bei inländischen Aktiengesellschaften, Zweigniederlassungen und unselbstständigen Zweigstellen) Name Vorname		
Anschriften (Straße, Haus-Nr., PLZ, Ort)			
12	Betriebsstätte		Telefon-Nr. Telefax-Nr. e-mail/web
13	Hauptniederlassung (falls Betriebsstätte lediglich Zweigstelle ist)		Telefon-Nr. Telefax-Nr. e-mail/web
14	Frühere Betriebsstätte		Telefon-Nr. Telefax-Nr. e-mail/web
15 Angemeldete Tätigkeit - ggf. ein Beiblatt verwenden (genau angeben: z.B. Herstellung von Möbeln, Elektroinstallationen und Elektroeinzelhandel, Großhandel mit Lebensmittel usw.; bei mehreren Tätigkeiten bitte Schwerpunkt in GROSSBUCHSTABEN angeben)			
16 Wird die Tätigkeit (vorerst) im Nebenerwerb betrieben? ☐ Ja ☐ Nein		17 Datum des Beginns der angemeldeten Tätigkeit	
18 Art des angemeldeten Betriebs ☐ Industrie ☐ Handwerk ☐ Handel ☐ Sonstiges		19 Zahl der bei der Geschäftsaufnahme tätigen Personen (ohne Inhaber) Vollzeit Teilzeit Keine ☐	
Die Anmeldung wird erstattet für			
20	☐ eine Hauptniederlassung	☐ eine Zweigniederlassung	☐ eine unselbstständige Zweigstelle
21	☐ ein Automatenaufstellungsgewerbe	22	☐ ein Reise-gewerbe
Grund			
23	☐ Neuerichtung / Übernahme	☐ Neugründung	☐ Wiedereröffnung nach Verlegung aus einem anderem Meldebezirk
24	☐ Wech-sel der Rechtsform	☐ Gesellschaftereintritt	☐ Gründung nach Umwandlungsgesetz (z.B. Verschmelzung, Spaltung) ☐ Erbfolge/Kauf/Pacht
26 Name des früheren Gewerbetreibenden oder früherer Firmenname			
Falls der Betriebsinhaber für die angemeldete Tätigkeit eine Erlaubnis benötigt, in die Handwerksrolle einzutragen oder Ausländer ist:			
28	Erlaubnis erteilt am _____ Erlaubnis erteilt von (ggf. Erlaubnisart)		
29	Handwerkskarte ausgestellt am _____ Handwerkskarte ausgestellt von (ggf. HWK-Art)		
30	Aufenthaltsgenehmigung erteilt am _____ erteilende Behörde		
31	Aufenthaltsgenehmigung erteilt mit folgenden Auflagen oder Beschränkungen		
Hinweis: Beachten Sie bitte die Unterrichtung nach § 17 des Bundesstatistikgesetzes sowie die Hinweise auf dem Beiblatt. Der Empfang dieser Anzeige wird gem. § 15 Abs. 1 GewO bescheinigt.			
32	33		
(Datum)		Unterschrift	

[C] LPBBY 2016 (V. 4.5.6)

8.2.2 Ummeldung – formulář k ohlášení změn

Name der entgegennehmenden Gemeinde <i>Markt Eslarn</i>		Gemeindekennzahl Betriebsstätte (Sitz) <i>09374118</i>	GewA.2
Gewerbe-Ummeldung nach § 14 GewO oder § 65 e GewO Bitte vollständig und gut lesbar ausfüllen sowie die zutreffenden Kästchen ankreuzen			
Angaben zum Betriebsinhaber Bei Personengesellschaften (z.B. OHG) ist für jeden geschäftsführenden Gesellschafter ein eigener Vordruck auszufüllen. Bei juristischen Personen ist bei Feld Nr. 3 bis 9 und Feld Nr. 30 und 31 der gesetzliche Vertreter anzugeben (bei inländischer AG wird auf diese Angaben verzichtet). Die Angaben für weitere gesetzliche Vertreter zu diesen Nummern sind ggf. auf Beiblättern zu ergänzen.			
1 Im Handels-, Genossenschafts- oder Vereinsregister eingetragener Name mit Rechtsform (ggf. bei GbR: Angabe der weiteren Gesellschafter)		2 Ort und Nr. des Registereintrages	
Angaben zur Person			
3 Name		4 Vornamen	4a Geschlecht ☐ männlich ☐ weiblich
6 Geburtsname (nur bei Abweichung vom Namen)		6 Geburtsdatum	7 Geburtsort und -land
8 Staatsangehörigkeit(en) deutsch ☐ andere: _____			
9 Anschrift der Wohnung (Straße, Haus-Nr., PLZ, Ort)		Telefon-Nr. Telefax-Nr. e-mail/web	
Angaben zum Betrieb 10 Zahl der geschäftsführenden Gesellschafter (nur bei Personengesellschaften) Zahl der gesetzlichen Vertreter (nur bei juristischen Personen)			
11 Vertretungsberechtigte Person / Betriebsleiter (nur bei inländischen Aktiengesellschaften, Zweigniederlassungen und unselbstständigen Zweigstellen) Name _____ Vornamen _____			
Anschriften (Straße, Haus-Nr., PLZ, Ort)			
12 Betriebsstätte		Telefon-Nr. Telefax-Nr. e-mail/web	
13 Hauptniederlassung (falls Betriebsstätte lediglich Zweigstelle ist)		Telefon-Nr. Telefax-Nr. e-mail/web	
14 Frühere Betriebsstätte		Telefon-Nr. Telefax-Nr. e-mail/web	
Welche Tätigkeit wird nach der Änderung (genau angeben: z. B. Herstellung von Möbeln, Elektroinstallationen und Elektroeinzelhandel, Großhandel mit Lebensmitteln usw.; bei mehreren Tätigkeiten bitte Schwerpunkt in GROSSBUCHSTABEN angeben)			
15 neu ausgeübt? (ggf. Beiblatt verwenden)			
16 weiterhin ausgeübt? (ggf. Beiblatt verwenden)			
16a Sonstiges (z.B. Betriebsverlegung innerhalb der Gemeinde, freiwillig; Aufgabe einer von mehreren Tätigkeiten, Namensänderung, Nebenberwerb)			
17 Datum der Änderung		18 Zahl der tätigen Personen bei Ummeldung (ohne Inhaber) Vollzeit Teilzeit Keine ☐	
Die Ummeldung wird erstattet für 20 ☐ eine Hauptniederlassung ☐ eine Zweigniederlassung ☐ eine unselbstständige Zweigstelle			
21 ☐ ein Automatenaufstellungsgewerbe 22 ☐ ein Reise-gewerbe			
Falls der Betriebsinhaber für die angemeldete Tätigkeit eine Erlaubnis benötigt, in die Handwerksrolle einzutragen oder Ausländer ist:			
28 Erlaubnis erteilt am		Erlaubnis erteilt von (ggf. Erlaubnisart)	
29 Handwerkskarte ausgestellt am		Handwerkskarte ausgestellt von (ggf. HWK-Art)	
30 Aufenthaltsgenehmigung erteilt am		erteilende Behörde	
31 Aufenthaltsgenehmigung erteilt mit folgenden Auflagen oder Beschränkungen			
Hinweis: Beachten Sie bitte die Unterrichtung nach § 17 des Bundesstatistikgesetzes sowie die Hinweise auf dem Beiblatt. Der Empfang dieser Anzeige wird gem. § 15 Abs. 1 GewO bescheinigt.			
32 _____		33 _____	
(Datum)		Unterschrift	

(C) EDBV 2016 (V. 4.5.6)